

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਮਾਰਚ 29, 1985

March 29, 1985

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਸਪਤਾਹਿਕ

Second Class Mail
Reg. No. 5991

ਕੀਮਤ 30 ਸੈਂਟ Out of Greater Vancouver Price 40¢

THE CANADA DARPAN

Punjabi Weekly Newspaper

Weekending March 29, 1985

Vol. 4 No. 12

Editor-in-chief: (Hon.) Darshan Gill

Mailing Address:

P.O. Box 67344 Stn. 'O', Vancouver, B.C. V5W 3T1

Phone: 321-6360

ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਬਾਰੇ ਰਾਜੀਵ ਨੇ ਸਟੈਂਡ ਬਦਲ ਲਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਥੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਸਵਾਲਾਂ ਜਵਾਬਾਂ ਸਮੇਂ ਦਖਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਮਦਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੋ ਜਿਹੜੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸੰਘੀ ਖਾਸੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ।

ਸੁਕੋਮਲ ਸੇਨ ਦੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਹਨ। ਘਟੇ ਘਟ ਇਕ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸਣ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਨਾ ਮੰਨੀ। ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ ਦੇ ਪੀ. ਉਪੇਂਦਰ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲਵੇ। ਇਸ 'ਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੇ ਗਹਿਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਐਸ. ਬੀ. ਚਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦਾ ਉਕਾ ਪੁੱਕਾ ਹੱਲ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪੜਾਅ ਦਰ ਪੜਾਅ।

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਫੌਜ ਵਾਪਸ ਸੱਦ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ(ਆਈ) ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ — ਜਿਓਤੀ ਬਾਸੂ

ਕਲਕੱਤਾ — ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਓਤੀ ਬਾਸੂ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਇਸ ਦਾ ਖਾਸਾ ਬਣ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ(ਇੰਦਰਾ) ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਜਥੇਬੰਦ ਚੋਣਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਜਮਹੂਰੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੰਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਗੈਰ-ਸਮਾਜੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਜਾ ਚੁਕੀ ਹੈ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਭਲੇਮਾਣਸ ਵੀ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇੰਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਬਦਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਭਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਫੌਜ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਛੇਤੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਫੌਜ ਵਾਪਸ ਖੁਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਦੱਸਣ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਐਲਾਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੇਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਸਰਹੱਦੀ ਰਾਜ 'ਚ ਸਥਿਤੀ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਨਵੀਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਤੇ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਆ ਪਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਚਾਰਜ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਇਕ ਮੁਖ ਮੰਗ ਮੰਨ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਥਿਤੀ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜੂਨ 'ਚ ਫੌਜ ਖੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਫੌਜ ਦਾ ਮੁਖ ਕੰਮ ਜਿਸ ਨੂੰ "ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ" ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ 'ਚੋਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੋਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛੇਤੀ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ। ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 50 ਦੇ ਕਰੀਬ ਦਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਣਖ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ ਹੈ—ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਣਖ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਪਰਤਣ ਪਿਛੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਗੇ ਆਖਿਆ ਕਿ "ਸੁਣੋ ਸੁਣਾਏ ਦਾ ਅਤੇ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ "ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਗਲ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹਰਕਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।" ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪਾਰਟੀ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਅਤੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਵਾਪਰੀਆਂ ਸਭ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ ਗਈ।

ਪਾਰਟੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜੇਠੇ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਗਏ ਪਾਰਟੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ। ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਇਕ ਰਾਤ ਇਥੇ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਜਾਨੀ ਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੌਰੇ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਛੱਡਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ।

ਪਾਰਟੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ। ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ (ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 19 ਤੇ)

MANY
UNRESERVED
UNITS

PUBLIC AUTO AUCTION

• Trucks • Vans • 4x4's • Motor Homes
You Name It — We've Got It-

AUTO SALE
EVERY
SATURDAY 11 AM

HOME OF MECHANICALLY
INSPECTED AUTOS

Consignments Being
Taken Now

BURNABY PUBLIC
AUTO AUCTION LTD.

Corner of
Marine Way &
Byrne Rd.

5605 BYRNE RD.
BURNABY • 430-1109

OVER
100 UNITS
ON SALE

Bid Number Is Your
CHANCE TO WIN
CASH

Drawn at the end of sale
every Saturday
You must be present to win

SO LET A PROFESSIONAL
SELL YOUR UNIT

We've Saved Hundreds of
Purchasers Time, Money
and Stress!!

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ ਵਲੋਂ ਕਰੂਜ਼ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰੋਟੈਸਟ

ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ — ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਲਹਿਰ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ ਬਰਾਂਚ ਵਲੋਂ ਦੂਜੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਲੀ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਰਹਿਤ ਇਲਾਕਾ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤ ਲਿਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਾੜ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾਕਿ ਪੁਲਾੜ ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਦੇ ਮਤੇ 38/73- ਦੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉੱਤੇ 'ਫਰੀਜ਼' ਲਾਗੂ ਕਰੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਸਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਣ।

ਬੰਬੇ ਪਲੇਸ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ — ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣੀਆਂ ਪਈਆਂ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਬੰਬੇ ਪਲੇਸ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵੈਨਕੂਵਰ ਜੋ ਪੇਂਡਰ ਸਟਰੀਟ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਲੇਬਰ ਗੇਲੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਨੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਲੋਂ ਲਾਏ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ।

9 ਜਨਵਰੀ, 1985 ਤੋਂ ਬੰਬੇ ਪਲੇਸ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰ ਹੜਤਾਲ ਉੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਿਕਟ ਲਾਈਨ ਲਾਈ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ, ਇਪਾਨਾ ਆਦਿ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹੜਤਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਹੜਤਾਲ ਸਮੇਂ ਕੁਟ ਕੁਟਾਪੇ ਤੱਕ ਦੀ ਨੌਬਤ ਵੀ ਆਈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਦਰਜ ਹੋਈ।

ਪਰ ਆਖਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਕਾਰਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਝੁਕਣਾ ਪਿਆ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨੀਯਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਓਵਰ ਟਾਈਮ ਦੇ ਦੁਗਣੇ ਪੈਸੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟੇ ਨੀਯਤ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਟਿੱਪ ਮਿਲਦੀ ਸੀ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਮਾਲਕ ਗੋਡਕਾਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਟਿੱਪ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ।

ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਨਾਲ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ।

ਡਾ: ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਬੰਬੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਹੈ।

ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਹਲਫ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਥੇ ਰਾਜ ਭਵਨ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਇਕ ਸਾਦਾ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਹਲਫ ਲਿਆ।

BOMBAY SWEETS

& Restaurants

6556 - 6560 MAIN ST. VANCOUVER

Ph. 321-1414

874-5722

For Largest Variety in Indian Sweets

Delicious Indian food

ਅਜੀਤ ਡਮਰੀ ਉਪਰ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ

2 ਮਾਰਚ 1985 ਨੂੰ ਅਜੀਤ ਡਮਰੀ ਨਿਊਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਗਏ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਾਟ ਵਿਚ ਉਪਰ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਜਿਸਮਾਨੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਫੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨ ਦਾ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦਾ ਉਪਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਅਜੀਤ ਡਮਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਹ ਹਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਹਮੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜੀਤ ਡਮਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਜੀਤ ਡਮਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਲੀਡਰ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਉਸਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲੋਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਮੰਚ ਦੀ ਰਾਇ ਹੈ ਕਿ ਅਜੀਤ ਡਮਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੱਕ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਸਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ। ਸਾਡੀ ਇਹ ਵੀ ਰਾਇ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਹੀ ਬਦਲੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਏਕਤਾ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਨ।

ਜਸਜੀਤ ਸੰਧੂ

ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਲੋਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਮੰਚ

ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਹਿਨਣ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ

ਅਟਵਾ — ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੁਲਿੰਗ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਮੁਕਦਮਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਵਿਨੀਪੈਗ ਦੇ ਸਿੱਖ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਲਾਰੀ ਮਿਚਲ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 'ਚ ਦਿਤੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਿਰਪਾਨ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਪੰਜ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਨੀਪੈਗ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

INDIA CLUB OF VANCOUVER

Presents

MEHFIL-E-GAZAL 1985

an evening of Gazals and Geets

at

North Vancouver Centennial Theatre

123 East 23rd Street (at Lonsdale Ave.)

North Vancouver, B.C.

No Children please.

Ph: 525-5587 Date: Sat., March 30, 1985

271-2862

Time : 8.00 p.m. Sharp

420-5898

Ticket Price \$6.00

ਸੂਚਨਾ

ਕੁਝ ਕੁ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੀਆਂ ਐਡਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਕਰਕੇ ਡਾਪੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੀ ਸੇਟ ਕੀਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਡ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੱਧ ਪੱਥਰੀ ਨਕਲ ਨਾ ਕਰਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਧੰਨਵਾਦ।

ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਮੈਨੇਜਰ

ਸਿੱਖ ਸਮਾਚਾਰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਇਕੱਤਰਤਾ

'ਦੀ ਵੈਸਟਰਨ ਸਿੱਖ ਸਮਾਚਾਰ' ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਇਕੱਤਰਤਾ (23 ਫਰਵਰੀ ਦਿਨ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ) ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਸਾਲ 1985 ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :—

ਡਾ: ਹਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ (ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ, ਵੈਨਕੂਵਰ)	ਪ੍ਰਧਾਨ
ਡਾ: ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ (ਨਨੈਮੋ)	ਸੀ: ਮੀ: ਪ੍ਰਧਾਨ
ਡਾ: ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ (ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜਸ)	ਮੀ: ਪ੍ਰਧਾਨ
ਡਾ: ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲੋਂ (ਸਰੀ)	ਸਕੱਤਰ
ਡਾ: ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ)	ਮੀ: ਸਕੱਤਰ
ਡਾ: ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ (ਕੇ. ਡੀ. ਐਸ. ਵੈਨਕੂਵਰ)	ਖਜ਼ਾਨਚੀ
ਡਾ: ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ (ਨਿਊਵੈਸਟ)	ਮੀ: ਖਜ਼ਾਨਚੀ
ਐਡੀਟੋਰੀਅਲ ਬੋਰਡ	
ਡਾ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਹੇਤਾ (ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ, ਵੈਨਕੂਵਰ)	
ਡਾ: ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ (ਸਰੀ)	
ਡਾ: ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ (ਨਿਊਵੈਸਟ)	

ਆਡਿਟ ਬੋਰਡ

ਡਾ: ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ (ਸਕਾਮਸ)

ਡਾ: ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਠੌਰ (ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ)

ਡਾ: ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ (ਨਨੈਮੋ)

ਸੰਪਾਦਕ : ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ

ਸਹਾਇਕ ਸੰਪਾਦਕ : ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਮੇਲਿੰਗ ਅਤੇ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ : ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

H. Sangha

ਪ੍ਰਧਾਨ

ਦੀ ਵੈਸਟਰਨ ਸਿੱਖ ਸਮਾਚਾਰ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ

'ਦੀ ਵੈਸਟਰਨ ਸਿੱਖ ਸਮਾਚਾਰ ਬੋਰਡ' ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਇਕੱਤਰਤਾ 23 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਉਪਰੰਤ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। "ਅੱਜ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਥੇਦਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਕਾਤਲਾਨੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।"

ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਪਦਵੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਉਤਨੀ ਹੀ ਮਹੱਤਤਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਤਨੀ ਮਹੱਤਤਾ ਕੈਥੋਲਿਕ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪੋਪ ਦੀ ਪਦਵੀ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ

ਪ੍ਰਧਾਨ

ਦੀ ਵੈਸਟਰਨ ਸਿੱਖ ਸਮਾਚਾਰ

ਇੰਡੀਆ ਕਲਚਰ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਇੰਡੀਆ ਕਲਚਰਲ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਰਿਚਮੰਡ ਵਿਚ 17 ਮਾਰਚ 1985 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਹੋਇਆ। ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਮੇਤ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਾਕਫੀ ਪੜ੍ਹੋ। 17 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀ ਆਸਾ ਜੌਹਲ, ਜੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਸਾਅ ਮਿਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਦਾ ਭੋਗ ਵੀ ਪਿਆ।

ਉਦਾਸੀ ਦਿਲ ਦੀ ਨੂੰ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਹਵਾ ਦੇਵੇ,
ਕਲਾਮੇ-ਮੀਰ" ਸੁਣਾਓ ! ਕਿ ਰਾਤ ਕਟ ਜਾਵੇ ।।

Catering CAREMORE For Your
Wedding & Banquetes

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਮਨਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਸਵਾਦੀ ਖਾਣੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ

ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਉ

MOTI MAHAL: 321-3223 or 325-5014

RAJA's on 4th Ave. Phone: 734-6969

Contact — Balwant

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ 5 ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੇਸ਼

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਉਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਮੰਗਾਂ ਹਨ : ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਹੋਰ ਥਾਈਂ ਹੋਏ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ, ਫਸਾਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੂਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਭੜਕਾਹਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ, ਭਗੋੜੇ ਸਿੱਖ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤਾਓ ਅਤੇ 6 ਤੋਂ 8 ਜੂਨ ਤੱਕ 'ਬੁਰਛਾਗਰਦੀ' ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੇਗੁਨਾਹ ਮਰਦਾਂ, ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਕਤਲ ਕੀਤੇ, ਸਿੱਖ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨਾਲ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੇਟ ਵਾਰਤਾ ਵਿਚ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਰ ਵੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਪਸੰਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਹੁਸ਼ੀਰੀ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕੰਧ ਬਣ ਕੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਕਿੰਨੀ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਦੋਹਾਂ ਫਿਰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਹੁਣ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਮੰਨ ਕੇ ਸਤੰਬਰ 1981 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਚੁਡੀਸ਼ਲ ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੀ ਪਹਿਚਾਣੇ ਜਾਂਦੇ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵੀ। ਪਰ ਮੰਦੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਇਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਸਲਾ ਲਟਕਾਈ ਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਪੰਜ ਜੂਨ, 1984 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋ ਬੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਭੇਜ ਕੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਬੇਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦੇਪੁਰ ਵਿਚ ਇਕ ਬੰਗਲੇ 'ਚ ਇਕੱਲੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਰਾਂਜਿਸਟਰ ਜਾਂ ਟੀ. ਵੀ. ਯੰਤਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਕੁਝ ਅਖਬਾਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਭ 'ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ' ਖਬਰਾਂ ਕੱਟੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਕੋ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਵਿਰ ਵੀ ਬੰਗਲੇ 'ਤੇ 150 ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤਾਇਨਾਤ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਤਾਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਨੂੰ ਵੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣਗੇ।

ਫੌਜੀ ਭਗੋੜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਟੇਟੋਡ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਗਦਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰੀ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਲਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਮਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਠੇਸ ਪੁੱਜੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੜਕਾਹਟ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਹੀਂ ਵਾਲਾ ਵਤੀਰਾ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਫੌਜੀ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ।

ਇਕ ਘੰਟੇ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਕੋਈ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਣ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਤਾ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦਰਖਾਤ

ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਹੋਵੇਗਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਜੂਨ 'ਚ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਜੋਂ 'ਅਵਾਰਡ' ਸਯਕਾਰ ਨੂੰ ਮੋੜ ਦਿਤੇ ਸਨ। ਉਘੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦਿਉਲ, ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਤੇ ਅਜੀਤ ਦੇ ਸੁਰਗਵਾਸੀ ਸੰਪਾਦਕ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ ਦੇ ਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ 13 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ 'ਚ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ?

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਟਕ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਵੀ ਅਜੇ ਤਕ ਲੋਕਲ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 31 ਮਾਰਚ ਤਕ ਹੈ, ਦੇ ਗਠਨ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੇ 50 ਤੋਂ 70 ਤਕ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਉਹ ਮੰਤਵ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਇਹ ਕਮੇਟੀਆਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚੋਂ ਭਾਰੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਮਸਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਿਤੀ ਕਦ ਤਕ ਬਣ ਰਹੇਗੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤਾ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੁਢਲਾਡਾ ਨੇੜੇ ਟਰੱਕ ਰੇਲ ਟੱਕਰ—ਦਸ ਮਰੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਫਾਟਕ ਉਤੇ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਅਤੇ ਇਕ ਟਰੱਕ ਵਿਚਾਲੇ ਟੱਕਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦਸ ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਚਾਲੀ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਫਾਟਕ ਉਤੇ ਕੋਈ ਚੌਕੀਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਦਸੇ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਵਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਬੁਰਜ ਭਲਾਈ ਤੋਂ ਮੇਲਾ ਦੇਖਕੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਜੋੜਕੀਆਂ ਪੁਲੀਸ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦਾ ਪੱਕਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਲਈ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ 1975 ਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਾਈ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ 1977 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥੋਂ ਸੱਤਾ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਸੀ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਗਿਆਰਾਂ ਕਿਲੋ ਭਾਰ ਘਟਿਆ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਵਾਰਤਾ ਸਿਰਫ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ—ਤਲਵੰਡੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਤਲਵੰਡੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵਾਰਤਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਦੋਂ ਤਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਵਾਰਤਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੀ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਾ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਭੇਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾਏ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੰਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸਲ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤਾ ਉਹ ਹੈ ਜਿਹੜਾ 1973 ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਮਤਾ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ 11 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। 1978 ਦੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਤਾ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਹਿਲੇ ਮਤੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੇਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਆਗੂ ਦਾ ਉਹ ਸੁਆਗਤ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੌਂਗੋਵਾਲ) ਵਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਹਾਲੀਆ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮਿੰਟ ਦੇਣ ਲਈ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੂਨ ਕਰੋ। ਭਵਖੰਡਨ 324-4381

INCOME TAX

ਸਹੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਦਫਤਰ। ਅਸੀਂ ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਕ ਵਾਰ ਪਰਖ ਦੇ ਦੇਖੋ।

- Income Tax
- Book-Keeping
- Accounting & Incorporation
- Insurance (Life, Sickness, Group, Travel, Visitors.)

ALWAYS REMEMBER
MANGAT AGENCIES

N0 2-7171 King George Hwy

SURREY, B.C.

594-5711

594-2254

DOSANJH & PIRANI

#202 - 5887 Victoria Drive, Vancouver, B.C. V5P 3W5

Lawyers

PHONE: 327-6381

- * ਪਰਸਨਲ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦੇ ਕੇਸ
- * ਵਿਉਪਾਰਕ ਮਸਲੇ
- * ਪ੍ਰਵਾਰ ਤੇ ਤਲਾਕ
- * ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ
- * ਫੌਜਦਾਰੀ ਤੇ ਸਿਵਲ
- * ਕੋਰਟ ਟਰਾਇਲ

ਉਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਤੇ ਮਹਿਬੂਬ ਪਿਰਾਨੀ

THE CANADA DARPAN

(Punjabi Weekly Newspaper)

P.O. Box 67344 Stn. 'O', Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor: (Hon.) DARSHAN GILL

Advertising: BHAV KHANDAN SINGH

Circulation: SATINDER SIDHU

Art: N. DHALIWAL

All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਲਝੀ ਸਮੱਸਿਆ

ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਲਝੀ, ਉਥੇ ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਨੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪਾਈ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ(ਆਈ) ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਫ਼ਿਕਰ ਸੀ ਤੇ ਫਿਰ ਸੁਥਾਈ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਸੋਚਾ। ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਾਂ ਉਤੇ ਪਾਈ ਰੱਖਣ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਸੁਥਾਈ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਬੇਸ਼ਕ ਸੰਤ ਲੋਗੋਵਾਲ, ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ 'ਪਾਤੋਂ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ' ਦੀ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ। ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਨਾ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮੁੜ ਉਸੇ ਫੁੱਟ ਦੇ ਬੀਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਬੀਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਜੇ ਸਨ।

ਸੰਤ ਲੋਗੋਵਾਲ ਨੇ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਜੋ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸਟੇਂਡ ਉਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦ੍ਰਿੜ ਹਨ, ਉਥੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਨੀਅਤ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਫ ਨਹੀਂ - ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਮੁੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ :

1. ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਾਈ ਹੋਏ ਦੇਰਿਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ
2. ਫਸਾਦਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ
3. ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਭੜਕਾਹਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ
4. ਸਿੱਖ ਸਿੰਨਕਾਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤਾਓ
5. 6 ਜੂਨ ਤੋਂ 8 ਜੂਨ ਤੱਕ ਬੇਹੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ।

ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਜੋ ਮੰਨੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸਭ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਸਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਲਾਟੇ ਨੇ ਹੀ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਖੋਲਦਾ ਗੁੱਸਾ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਮੁੜ ਭਾਂਬੜ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਖਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਝੁਕਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵਾਵੇਲਾ ਮਚਾਈ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮਤਾ ਵੱਖਵਾਦੀ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਹ ਹੋਕਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਹੀ ਵੱਖਵਾਦੀ ਹਨ ਜਦਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਵੱਖਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ।

ਯਾਰ ਸਨੇਹੀ! ਬਹਿ ਕੇ ਲੇਖਾ ਤਾਂ ਕਰੀਏ,
ਕੀ ਖੌਟਿਆ ਕੀ ਖੌਟਿਆ, ਸਾਲ ਚੁਰਸੀ ਵਿਚ।

ਮੁੱਢਲੀ ਗੱਲ

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਹੀ ਠੀਕ ਖਬਰਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਐਡੀਟਰ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਜੀ,

ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ

ਮੈਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਠੀਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਚੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਮਨ ਘੜਤ ਮਸਾਲਾ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਹੁੰਦਾ। ਕੋਈ ਘਟੀਆ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਵਿਲੀਅਮਸਲੇਕ ਸੰਬੰਧੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਚੇ ਦੀ ਖਬਰ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਫੋਟੋ ਜਿਹੇ ਪਰਚੇ ਦੀ ਖਬਰ ਵਿਚ ਬੜਾ ਫਰਕ ਦੇਖਿਆ। ਮੇਰਾ ਇਕ ਮਿੱਤਰ ਉਥੋਂ ਇਕ ਵਿਆਹ ਤੇ ਮਿਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਜੋ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਲੇ ਪਰਚੇ ਦੀ ਸਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਚਾ ਮਸਾਲੇ ਲਾ ਕੇ ਨਹੀਂ, ਠੀਕ ਖਬਰਾਂ ਦੇ ਕੇ ਠੀਕ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਬਾਰੇ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਦਾ ਲੇਖ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਇਆ। ਪਰਚਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧੰਨਵਾਦ।

ਆਪ ਦਾ ਪਾਠਕ

ਹਰੀ ਸਿੰਘ

ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ

ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ,

ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਦਾ ਲੇਖ ਅੱਠ ਮਾਰਚ ਦੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਅਜਮੇਰ ਨਿਰਪੱਖ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਹਿਲੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਦਬਕ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਨੇ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਬੋਲਦਾ ਵੀ ਹੈ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਵੀ ਬੋਲਦਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਹਰ ਬੰਦਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਕੋਈ ਭਾਵੇਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ ਭਾਵੇਂ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਹੱਕ ਹੈ। ਬਿੜਕਣ ਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ, ਵਿਚ ਵਿਚਾਲੇ ਵਾਲੇ ਖੇਡ ਵਫ਼ਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ

ਰਿਚਮੰਡ, ਬੀ. ਸੀ.

ਅਖਬਾਰਾਂ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਖਬਰ

ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ,

ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ 22 ਮਾਰਚ ਦੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਸਟੋਰਾਂ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦੇ ਪਰਚੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਬੜੀ ਅਚੰਭੇ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਕ ਹੋਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਏ। ਇਹ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਤਾਂ ਲਾਭਾਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਨ, ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੇਸਿਰ ਪੈਰ ਪਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਹੰਭ ਗਏ ਹਨ ਆਮ ਲੋਕ ਮਗਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲੇਖ ਲੜੀਵਾਰ ਛਪ ਰਹੇ ਹਨ, ਲੋਕ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸਲੀਅਤ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਹੋ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਅਖਬਾਰਾਂ ਹੀ ਚੁੱਕ ਲਵੇਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। 24 ਫਰਵਰੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੇ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਲਣ ਦਾ ਹੱਕ ਖੋਹਿਆ ਹੁਣ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਹੱਕ ਖੋਹਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਮੂਲੀ ਕਸੂਰ ਉਪਰ ਕੌਰਕੇ ਵੱਜਿਆ ਕਰਨਗੇ।

ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੁੰਡਾ ਗਰਦੀ ਹੀ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਧੱਕਾ ਕਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਅਸੂਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਜਵਾਬ ਦੇਣਗੇ?

ਮਿਸਰਾ ਸਿੰਘ ਵੈਨਕੂਵਰ

ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ

ਪਿਆਰੇ ਸ਼ਾਹਿਦਕ ਜੀ,

ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਛਲੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਵੀ ਅਤੇ ਏਥੋਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਬਾਰੇ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਜੇਕਰ ਹੈ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ ਬਨਾਮ ਇੰਡੋ ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਕੀ ਕਿੱਸਾ ਹੈ?

ਸ਼ਾਹਿਦਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ,

ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ।

ਤੁਹਾਡੇ 15 ਮਾਰਚ 1985 ਦੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਸੰਘੇੜਾ ਦੀ ਇਕ ਚਿਠੀ ਪੜ੍ਹੀ ਉਹ ਚਿਠੀ ਹੀ ਇੰਡੋ ਕਨੇਡੀਅਨ ਵਿਚ ਵੀ ਪੜ੍ਹੀ ਪਰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਅਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪੰਜੀਸ਼ਨ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਹੋਅਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਤਰ ਵੀ ਛਾਪ ਦੇਵੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਅਸਲੀ ਕਿੱਸਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਹ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ ਹੋਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਨਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਥੇਬੰਦੀ ਤਾਂ ਆਏ ਸਾਲ ਬਦਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧਰ, ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਲੂ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਵੀ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵੀ ਸਿਖ ਧਰਮ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲੋਕਚਰ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇੰਡੋ ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਰ ਹਫਤੇ ਹੀ ਲੇਖ ਛਪਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਇਹ ਲੋਕਤਾ ਗਸਾਲੇ ਵਿਚ ਛਪਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੁਆਬ ਦਿਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘੇੜਾ ਜੀ ਦਾ ਖਤ ਗਲਤ ਅਥਵਾ ਝੂਠਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਸ਼ੀਨ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦੀ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹੋ ਹੈ ਸਭ ਕੁਝ ਟੋਪ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਉਹ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਛਾਪ ਦੇਂਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਭੇਤ ਵੀ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਵੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਟੋਪ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਣ ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਉਹ ਨਾ ਹੀ ਹੋਣ। ਮਸ਼ੀਨ ਸੱਚ ਬੋਲਦੀ ਹੋਵੇ। ਦੋਵਾਂ ਜੀਵਤ ਭੱਦਰ ਪੁਰਖਾਂ ਚੋਂ ਸੱਚਾ ਝੂਠਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਨਾ ਲੱਗੇ। ਦੋ ਬੰਦੇ ਪਬਲਿਕ ਮੈਨ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਾਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਰੂਪ ਹੀ ਆਵੇ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਇੰਡੋ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਉਸ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਭੜਕੀਲੀਆਂ ਖਬਰਾਂ, ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਦਾ ਪਾੜਾ, ਪਿਆਰ-ਨਫਰਤ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਸਦੇ ਐਡੀਟਰ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹਨ। ਸੰਘੇੜਾ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇੰਡੋ ਕਨੇਡੀਅਨ ਆਏ ਲੋਕ ਕਾਫੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਵੀ ਲੋਕ ਕਾਫੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਚਿਠੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਜੁਆਬ ਨੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਉਤਰ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਖ਼ਿਆ ਕਰਨਾ ਖਤ ਲੰਬਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਥਾਂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਛਾਪ ਦੇਣਾ।

ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੇਖ ਛਾਪ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਬੜੇ ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਵੀ ਆਪ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਆਪ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ

ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟਰਾਂਟੋ

ਓਨਟੇਰੀਓ

ਨੋਟ : ਪਰਚਾ ਹੁਣ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁਝ ਲੋਟ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਕ ਦੋਸਤ ਦਾ ਨਾਂ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਪਰਚਾ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਚੈਕ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜੋ ਕਰ ਜ਼ਬਤ ਹੋ ਜਾਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਇਵਜ਼ਾਨਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੀਡਰੀ ਵੱਖਰੀ ਚਮਕੇਗੀ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਆਖ ਕੇ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਹੁਤ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਲੋਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਗੋਂ ਪੱਕੇ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਸ਼ਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਬਚਨ ਬਧਤਾ ਪਰਖਣ ਲਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕੋਈ ਖਾਸ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਪੱਖੀ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਵਖਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਸਸਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਿਆ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 19 ਤੇ)

MASON

90 PATTERNS

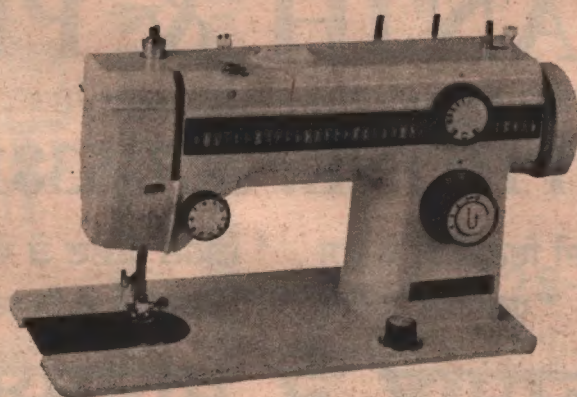
Regular \$389

TRADE YOUR OLD MACHINE IN \$100

Only \$289

- Full Auto Zig Zag Sewing Machine Heed
- Dial Type Stretch Stich
- Lever Type Zig Zag Width Regulator
- Dial Type Feed Stich Regulator
- Reverse Stich Push Button Type
- Built in Light

PH: 327-3800

ਮੈਸਨ

ਗਰੰਟੀ ਸ਼ੁਦਾ

20 Years Parts

3 Years Labour

\$40 down easy terms

6192 Fraser Street, Van.
Vancouver, B.C.

ਤਾਰਤ ਦਰਪਣ

ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਫੌਜ ਕੱਢਣ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ., ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.)—ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਾਲਤ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਆਮ ਵਾਂਗ ਬਨਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਥੋਂ ਫੌਜ ਵਾਪਸ ਖੁਲਾ ਕੇ ਚੁੱਟੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਾਂਗਰਸ(ਆਈ) ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜਨਰਲ ਬਾਡੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ: “ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹਾਲਤ ਆਮ ਵਾਂਗ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਫੌਜ ਅਤੇ ਗਵਰਨਰ ਰਾਜ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕੀਏ” ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਥੇ ਚੁੱਟੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ਦਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਰਮੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖੀਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਇਹ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਖੇੜ ਲੈਣ।

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਲਾਭ ਨਾ ਲੈਣ। ਜਿਥੇ ਤੱਕ ਹਾਲਤ ਆਮ ਵਾਂਗ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਕਦਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਲਹਿਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨੂੰ ਮੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੌਨਸਲਟੇਸ਼ਨ ਚਰਚੇ ਦੀਆਂ ਅੰਤਮ ਰਸਮਾਂ ਵਿਚ ਬਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੋਈਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਤਸੱਲੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦਰਮਿਆਨ ਸਬੰਧ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਗੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਮਿਖਾਈਲ ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੰਵਿਧਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਹੋਰ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਰੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੌਰੇ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਾਸਕੋ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕਿਆਮ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਸਣੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ 'ਚੋਂ 495 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਫਾਈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.-ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) 1985-86 ਲਈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੇਲਵੇ ਬਜਟ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਰੀ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਮਾਲ ਭਾੜੇ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧੇ ਦਾ ਸੁਝਾਵਿ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਹੋਰ 495 ਕਰੋੜ ਮਿਲਣਗੇ।

ਹਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਵਾਰੀ ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਉਪਰ ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਫੀ ਸਦੀ ਸਰਚਾਰਜ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਲ ਭਾੜੇ ਵਿਚ 500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ 10 ਫੀ ਸਦੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਾਰਜ ਲੱਗੇਗਾ। ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਬੀਜੀ ਲਾਲ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਨਵੇਂ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਸਵਾਰੀ ਕਿਰਾਏ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਹੋਰ 153 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਮਾਲ ਭਾੜੇ ਵਲੋਂ ਹੋਰ 342 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਆਉਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਰੇਲਵੇ ਪਾਸ ਸਾਲ ਵਿਚ 74 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਚਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਈ ਅਗਵਾਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁਕਦਮਾ ਪੂਰੀ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਕ ਜਪਾਨੀ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਛਪੀ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਿਖਾਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਸਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਸੰਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ 'ਮਸਲੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ' ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਾਂਗਰਸੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜੇ. ਕੇ. ਜੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਦਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ “ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਾਂਗ” ਨੀਵੀਂ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਨਾ ਉਤਰਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਅਸੰਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੀ ਵੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਐਸ. ਬੀ. ਚਵਾਨ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਸੰਤ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਚੰਗਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਣ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਇੰਦਰਦੀਪ ਸਿੰਘਾ ਦੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਰੇਲਵੇ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵਰਤਮਾਨ ਸਾਲ ਦੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ 1650 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ 950 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਆਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਤ ਖਾਤੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਖਾਤੇ ਇਨੀ ਹੀ ਰਕਮ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਰਕਮ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ 51.7 ਫੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 57.6 ਫੀ ਸਦੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੌਧਰੀ ਬੀਜੀ ਲਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਤਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ੋਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉਪਰ ਆਮਦਨ ਲੀਕ ਹੋਣੋਂ ਰੋਕਣ, ਬੱਚਤਾਂ, ਵਧੇਰੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ, ਉਸਾਰੀ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਪੱਧਰਾਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣ ਉਪਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਬਰਾਜੀਲ 'ਚ ਰਾਜਦੂਤ ਹੋਣਗੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਸੇਨਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖੀ ਏਅਰ ਚੀਫ ਮਾਰਸ਼ਲ (ਰਿਟਾਇਰਡ) ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਬਰਾਜੀਲ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਐਸ. ਤੇਜਾ ਨੂੰ ਮੈਕਸੀਕੋ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਜਦੂਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ 'ਚ ਸਕੱਤਰ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਬਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਭੋਲਾਭਾਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਦਫਤਰ 'ਚ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਇਛੁਕ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ. ਐਸ. ਰਸਗੋਤਰਾ ਨੂੰ ਬਰਤਾਨੀਆ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਅੜਿਚਟਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਡਾ: ਖੇਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਇਨਾਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਚੈਂਬਰਜ਼ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਐਂਡ ਇੰਡਸਟਰੀ (ਐਫ. ਆਈ. ਸੀ. ਸੀ. ਆਈ.) ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਖੋਜ) ਡਾ: ਖੇਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਖੋਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਨਕਦ ਇਨਾਮ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਨਾਮ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੈ। ਡਾ: ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਇਹ ਇਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਖੋਜ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਡਾ: ਬਿਸਵਜੀਤ ਚੌਧਰੀ, ਇੰਡੀਅਨ ਇਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਕੈਮੀਕਲ ਬਾਇਲੋਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋ: ਬੀ. ਕੇ. ਬਖਾਵਤ ਤੇ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਕਲਪਤੀ ਪ੍ਰੋ: ਪੀ. ਐਨ. ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਸਤਵ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

INCOME TAX

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਟੌਤੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਭਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ H.M. TAX ਦੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਟਾਫ ਤੋਂ ਭਰਵਾਉ।

Other Services Available:

- Pay Rolls
- Book Keeping
- Accounting
- Incorporation

For Year Round Services
Two Locations To Serve You

hm tax
THE INCOME TAX EXPERTS

3369-B Kingsway
Vancouver, B.C.

438-3611

#207-6330 Fraser
Vancouver, B.C.

324-3937

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੀਲਰ ਤੋਂ ਖ਼ੀਦਣੀ ਹੋਵੇ
To Buy Any Car From Any Dealer

Contact

Surjit S. Bains

Ph. 324-1527

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਡ
ਮਕੈਨਿਕ ਹਨ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 15 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ

ਜੀ. ਐਮ. ਸੀ. ਫੋਰਡ, ਕ੍ਰਾਈਸਲਰ, ਅਮੈਰੀਕਨ ਮੋਟਰਜ਼ ਜਾਂ ਬਦੇਸ਼ੀ ਕਾਰਾਂ
ਕਾਰਾਂ, ਵੇਨਾਂ, ਪਿਕਅੱਪ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਜਾਂ

ਫੋਨ ਕਰੋ: 324-1527

ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਿਆ
ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ

ਕਿਸਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

S. & S. INSURANCE

6658 Main St. Vancouver

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ
ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦਫਤਰ

ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦੇ ਰੇਟ ਤਾਂ ਹਰ ਥਾਂ ਇਕੋ ਹੀ ਹਨ ... ਪਰ ਫਰਕ ਦੋਸਤੀ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਹੈ ... ਤੇ ਉਹ
ਦੋਸਤੀ ਭਰੀ ਸੇਵਾ ਤੁਹਾਨੂੰ S & S Insurance ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ
ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ

RENEW EARLY INSURANCE

* FINANCING AVAILABLE

* SAFE DRIVING DISCOUNT (if eligible)

Ph. 324-5711

ਗਿਫਟ ਲੈਣਾ ਨਾ ਭੁੱਲਣਾ

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਗੈਰ ਕਾਂਗਰਸ (ਇੰ) ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਹਿੰਸਕ ਦੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੰਸਕ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿਛੋਂ ਹਿੰਸਕ ਲਹਿਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਟੀਮ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹੀ ਕਲਕੱਤਾ, ਮਦਰਾਸ, ਹੋਦਰਾਬਾਦ ਅਤੇ ਬਿਦਰ (ਕਰਨਾਟਕ) ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪਰਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਿਛੋਂ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਇਸ ਟੀਮ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਉਠਾਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਜਿੱਤਿਆ।

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਲਕੱਤਾ ਅਜਿਹਾ ਇਕੋ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਜਿਥੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗਤਬਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਸ ਸਿੱਖ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਜਿਓਤੀ ਬਾਸੂ ਦੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੀ ਮਿੱਟਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਮਦਰਾਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਈ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸੜ ਗਈਆਂ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਹੇਠ ਕਰ ਲਿਆ।

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹੀ ਰਹੀ।

ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਡਾ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੂਰੀ, ਪ੍ਰੋ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ, ਪ੍ਰੋ. ਦੀਪਕ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ (ਹਿਮਾਚਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ), ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਦਿਲੀ) ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ. ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗਤਬਤ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਸੱਠ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਗਏ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਦਲ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਵਤੀਰਾ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਹਿੰਦੂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਆਮ ਵਾਂਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੀ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਵਤੀਰਾ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕੇ।

ਕਲ੍ਹ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਕਤਲਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਜ਼ਰੀਫ਼ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੇ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਵਿਰਥੁ ਮਿਤਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਤੇ ਵਿਰਥੁ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹਨ, ਤਿੰਨ ਅਪਰੇਲ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮਾਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀ ਲੇ ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਕਿਸਾਨ ਮੰਗਾਂ ਲਈ 11 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹਿ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਜਰਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਦੇ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਸੱਦੇ, ਪ. ਸ. ਸ. ਫ. ਵਲੋਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਲੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕੀਤੀ।

ਹਿੰਦੂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ 'ਨੋ ਮੈਨਜ਼ ਲੈਂਡ' ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ 18 ਘੰਟੇ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਮੰਗ

ਬਰਨਾਲਾ: (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) — ਹਾੜੀ ਦੀ ਫਸਲ ਲਈ ਬਾਰਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਆਦਿ ਸੌਕੇ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਖੁਤੀ ਲਈ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਹੀ ਬਿਜਲੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਬ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਹਿਰਾਂ ਵੀ ਕੇਵਲ ਸੱਤ ਦਿਨ ਹੀ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਹੜਤਾ ਬੰਦ ਰਹਿਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਣੀ ਪੂਰਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ, ਨੁਕਸਾਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਪੈਦਾਵਰ ਘਟਣ ਦਾ ਭਾਰੀ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਖੇਤੀ ਲਈ ਹਰ ਰੋਜ਼ 18 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਨੋਬਲਾਕ ਮੋਟਰਾਂ ਲਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਨੀਵਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਸ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਫੁਟ ਡੂੰਘੀਆਂ ਖੁਰੀਆਂ ਪੁੱਟਣੀਆਂ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਨੋਬਲਾਕ ਪੱਖਾ ਹੀ ਲਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਵਰਕਰਾਂ ਉੱਤੇ ਬਣਾਏ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ, ਜੇਹਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਚੌਕੀਦਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜਾਨੇ ਵਿਚੋਂ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਫਿਰ ਉਠਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਉੱਲਥਾਤ ਸਮੇਂ ਮੰਨੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਲਤੀਫ ਫਰਾਂਸ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਨਾਮਜ਼ਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਈ. ਐਚ. ਲਤੀਫ ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਜਦੂਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਜੂਨ ਵਿਚ ਫਰਾਂਸ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਲਤੀਫ ਵਲੋਂ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਹੀ ਕਾਰਜ ਭਾਰ ਸੰਭਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਲਤੀਫ ਦੀ ਥਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਸੀ. ਅਲੋਗਜ਼ੈਂਡਰ ਨੂੰ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਰਾਜਪਾਲ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਚਰਚਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਨ ਕਪਾਹ ਦੀ ਐਲ. ਐਚ 900 ਕਿਸਮ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਜਾਰੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਵਰਾਇਟੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਨ ਕਪਾਹ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਐਲ. ਐਚ. 900 ਆਮ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਇਥੇ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ।

ਇਸ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਟਨ ਬ੍ਰੀਡਰ ਅਤੇ ਜ਼ੋਨਲ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ (ਉਤਰੀ ਜ਼ੋਨ) ਡਾ. ਟੀ. ਐਚ. ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਝਾੜ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ 16 ਕੁਇੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ (ਅੰਸ਼ਤ ਝਾੜ 11 ਕੁਇੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ) ਹੈ। ਡਾ. ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਜਲਦੀ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸਮ ਹੈ ਅਤੇ ਮਈ ਦੇ ਅੱਧ ਪਿਛੋਂ ਬਿਜਾਈ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਪਾਹ ਦੀ ਕੋਈ 70 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਿਜਾਈ ਮਈ-ਜੂਨ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਲ. ਐਚ. 900 ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੂਟੇ ਕੋਈ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਤਕ ਉੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਲਈ ਕੀੜੇਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਛਿੜਕਾਓ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਬੂਟੇ ਮਧਰੇ ਕੱਦ ਦੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਟਰੈਕਟਰ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਸਪਰੇਅ ਪੰਪ ਨਾਲ ਭੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਛਿੜਕਾਓ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

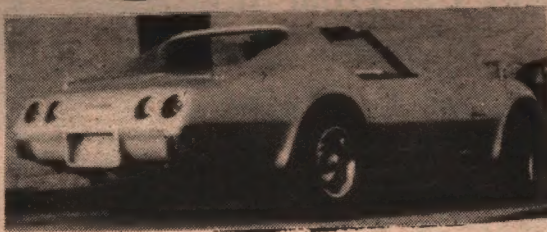
ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੂਬੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਮਈ ਦੇ ਅੱਧ ਪਿਛੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਧੂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਪਾਹ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਹੇਠ ਪੰਜ ਤੋਂ ਛੇ ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਦਾ ਕੁੱਲ ਉਤਪਾਦਨ ਬਾਰਾਂ ਲੱਖ ਗੋਂਢਾ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਝਾੜ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਅਪਨਾਉਣ ਨਾਲ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ਤੇ ਕਪਾਹ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਆਵੇਗੀ।

ਠਿਠਰ ਨਾ ਜਾਣ ਕਿਤੇ ਜਿਸਮ ਬਰਫਵਾਰੀ ਵਿਚ,
ਜਲਾਈ ਰੱਖੋ ਅਲਾਓ! ਕਿ ਰਾਤ ਕਟ ਜਾਵੇ।।

ਹਨੇਰੀ ਰਾਤ ਦੀ ਕਾਲਖ, ਡਰਾ ਰਹੀ ਹੈ ਬਹੁਤ,
ਸਵੇਰਾ ਢੁੱਡ ਲਿਆਓ! ਕਿ ਰਾਤ ਕਟ ਜਾਵੇ।।

JOHAL'S COLLISION Ltd.

I.C.B.C. Claims 50% OFF

ALL TYPES OF
BODY REPAIRS

— FREE ESTIMATES —

ALL WORK CONDITIONALLY GUARANTEED

• CARS

Bhagwant Johal

Ph. 591-8151

• TRUCKS

12051 - 86th Ave. SURREY

- ਪੂਰੀ ਬਾਡੀ ਦਾ ਕੰਮ
- ਮਾਡਰਨ ਫਰੇਮਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ
- ਕਾਰ ਵਿਚ ਬੀਬੇ ਲਾਉਣੇ
- ਮਾਡਰਨ ਕੁਆਲਿਟੀ ਪੇਂਟਿੰਗ
- ICBC ਦੇ ਕਲੇਮ ਜਲਦੀ ਹੋਂਡਲ
- ਮੁਫਤ ਐਸਟੀਮੇਟ
- ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਲੇਮ ਵਾਜਬ ਰੋਟਾਂ ਤੇ
- ਮੁਫਤ ਕਾਰ ਟੈਅ ਕਰਨੀ

SUPER STAR PLUMBING & ELECTRICAL HEATING SUPPLY LTD.

4270 Fraser Street, Vancouver, B.C.

Phone: 874-0511

ਆਪਣੀਆਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਲੰਬਿੰਗ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ
ਸੁਪਰਸਟਾਰ ਪਲੰਬਿੰਗ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ। ਐਸਟੀਮੇਟ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Gurdial Singh (Gaddey)

874-0511

ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਨਾਂ ਖੁਲ੍ਹੀ ਚਿੱਠੀ

ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ,

ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ, ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹੋਣ
ਕਰਕੇ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਖ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਬੜੀ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ
ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕਦੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ
ਕਿ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਾਜੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦਾ ਦਾਸ ਹੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ
ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਾਂ ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਹਾਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ
ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਮਜ਼ਹਬ ਨਾਲ ਨਾ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ
ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਾਂ:—

- ਜੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਰੋਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਚੀ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਜੂਨ 1984 ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਮਕ ਜਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਂ ਥੱਲੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਸਿਰ ਤੇ ਪਗੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ) ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ।
- ਜੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਰੋਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਚੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਭੂਟੇ ਪੁਲਸ
ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ
ਭਾਵੇਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਨ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਸਨ।
- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ
ਪਨਾਹ ਦੇਣੀ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ
ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਸੁਰਖਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।
- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਤਲ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਡਕੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜ
ਜਾਂਦੇ, ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਧਾਰਨ
ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਤਲਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਬਚਾਏ।
- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ (ਭਾਵੇਂ ਉਹ
ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਹੋਵੇ) ਹਰਿਮੰਦਰ
ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਏਨੇ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੀ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਤਬਾਹੀ ਇਕ
ਸਰਾਸਰ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਵੀ ਅਗੋਂ
ਹੋਰ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ, ਇਕ ਐਸਾ ਗੁਨਾਹ ਜਿਸ ਤੋਂ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਕਦੀ ਵੀ
ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।
- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਹਾਰ
ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਉਹਦੀ ਜਿਸਮਾਨੀ ਹਤਿਆ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ
ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਬੜੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ
ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸੀ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ
ਸਾਧਾਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਗੁਨਾਹ ਹੈ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ
ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕਦੀ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
- ਜੋ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਮਜ਼ਹਬ ਤੇ ਆਧਾਰਤ
ਸਿਆਸਤ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪਹੀਆ ਪੁੱਠਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

- ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਰੈਜ਼ੂਲੇਸ਼ਨ ਮੰਨਣ ਜਾਂ
ਨਾ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ
ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ।

ਹਾਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਹਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ
ਸਾਂਝਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਥੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਰਕੇ ਦੀ ਕੋਈ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਇਜ਼ਾਰੇਦਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟ
ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਸਪਸ਼ਟ ਸਟੇਂਡ ਤੇ ਖਲੋ ਕੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ
ਸਤਰਾਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਮੈਂ ਫੇਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ
ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਕੋਈ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਕਾਲੀ
ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜਾਗੀਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦੋਨਾਂ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਇਸਨੂੰ
ਛਿੱਕੇ ਟੀਗਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਤੂੰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਤਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ
ਸਪਸ਼ਟ ਸਟੇਂਡ ਦਸਣ, ਤੇਰਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਰਾਸਰ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਹੈ। ਉਹ
ਅਲੈਕਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਇਕ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਹਨ।
ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜੋ ਵੀ ਸਟੇਂਡ ਹੈ, ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਣਗੇ, ਤੂੰ ਪੁਛਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ
ਏਂ? ਨਾਲੇ ਅਤਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਿਬੜਨਾ ਹੁਣ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ,
ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੂੰ
ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈਂਦੇ
ਹਨ। ਉਥੇ ਹੁਣ ਤੇਰੀ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ।

ਅਕਾਲੀ ਅਗੋਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੂੰ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਇਹ ਦਸ ਕਿ ਤੇਰਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਤਲ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ? ਸਾਰੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਤਲ ਗੁੰਡੇ ਤੇਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ
ਵਿਚੋਂ ਤੂੰ ਇਕ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਮਨਿਸਟਰ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕੈਬਨਿਟ ਮਨਿਸਟਰ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਹੈ
ਹੁਣ ਇਹ ਨਾ ਆਖੀ ਕਿ ਕਾਤਲ ਨੇ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਵੋਟਾਂ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਉਹਦੇ
ਨਾਲ ਉਹਦਾ ਕਤਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਗੁਨਾਹ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਸਕਦਾ। ਕਦੇ ਡਾਕੂ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਚੰਬਲ ਘਾਟੀ ਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਇਸ
ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਉਹਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਡਾਕੂ ਸ਼ਬਦ
ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੇਰੇ ਭਗਤਾਂ, ਟਾਇਲਰਾਂ ਤੇ ਧਰਮ
ਦਾਸਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਤਲ ਸ਼ਬਦ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਤੂੰ ਇਸ ਗੱਲ
ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇਗਾ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਟੋਰੇ ਵਿਚ ਖੜਾ
ਕਰਨਗੇ। ਯਾਦ ਰੱਖ ਨਾਜ਼ੀ ਕਾਤਲਾਂ ਉਤੇ ਵੀਹ ਵੀਹ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ
ਮਕੁੱਦਮੇ ਚਲਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਕਤਲ ਵਿਚ
ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਜੇਕਰ ਮੁਕਦਮੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ
ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਹਨ।

- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਜੋ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਦਸ। ਅਕਾਲੀਆਂ
ਨੂੰ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਨਾ ਤੇਰੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ
ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ। ਤੁਸੀਂ ਦੋ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਜਾਂ
ਇਹ ਕਹਿ ਲਵੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ

ਹਿੱਤ ਪਾਲਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਤੇਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ
ਡਿਕਟੇਟ ਕਰਵਾਉਣੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਰਖਣੀ ਦੋਨੋਂ
ਗੈਰ ਸਿਆਸੀ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਹਾਂ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਇਹ ਸਲਾਹ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ
ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਤੁਹਾਡੀ ਦੋਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ
ਪਏ ਇਕ ਦੂਜੇ ਕੋਲੋਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮਨਵਾਓ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਮਨ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਥੇ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਫੌਜੀ ਜਾਂ ਪੁਲਸ ਜਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ
ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣ, ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਜਾਗਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ
ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਘਟੇ ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ
ਫਾਸ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਖਰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ
ਵਿਚ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਲਈ ਦਫਾ 144 ਲਗਾ ਕੇ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ
ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਇਕੱਠ ਕਰਨ ਉਤੇ ਬੰਦਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ
ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਰਕ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਤੁਹਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਨੇ
ਦਿਤਾ ਹੈ?

- ਤੇਰੀਆਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਲਸੀਆਂ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ
ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਤੂੰ ਇਹੋ ਚਾਹੁੰਦਾ ਏਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੋ ਤਾਂ ਇਕ
ਹਥਿਆਰ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਵਰਤਕੇ ਤੂੰ ਦੋਨੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕਿਆ ਏਂ ਤੇ
ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤ ਕਰ ਸਕਿਆ ਏ। ਪਰ ਯਾਦ ਰੱਖ ਇਹ ਵਿਸਫੋਟਕ ਹਾਲਤ ਜੋ
ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਡੋਬੇਗੀ ਹੀ, ਪਰ ਬਾਕੀ ਭਾਰਤ
ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈ ਡੋਬੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਕ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਇਸਦੀ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲਗਨ ਕਰਕੇ ਜੁਗਰਾਫਾਈ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸਦੇ ਬਾਰੇ
ਫੌਰੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਗਰ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜਿਸ
ਭਾਰਤ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਦੋਨੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਲਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਏਕਤਾ
ਖੇਰੂ ਖੇਰੂ ਹੋ ਜਾਏਗੀ ਫੌਜਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਜਬਰ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ।

- ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਤੂੰ ਕੀ ਰਵੀਯਾ ਇਖਤਿਆਰ ਕਰ, ਇਹ ਸਾਡੀ
ਸਿਰਦਰਦੀ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਨ ਵਾਲੀ ਤੇਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ
ਸ਼ਰੀਕ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਕਿਉਂ ਘਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ
ਹੈ? ਅਸੀਂ ਇਹ ਪੁਛਣ ਦਾ ਹੱਕ ਰਖਦੇ ਹਾਂ।

- ਤੂੰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਮਾਲਕ ਏਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਲਈਆਂ
ਤੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵੋਟਾਂ ਲਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੱਕ
ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹਲ ਪੁਛਣ। ਜੇ ਕੁਝ ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਹੈ
ਉਹ ਸਪਸ਼ਟ ਦਸ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ, ਕਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾ
ਕੇ ਕਦੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਕੋਲੋਂ ਬਿਆਨ ਦਿਵਾ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਬੋਇਆਨੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ
ਕਿਉਂ ਤੁਰ ਪਿਆ ਏਂ?

- ਅਸੀਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਾਂ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਤੇਰੇ
ਕੋਲੋਂ ਸਿਆਸੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਮੰਗਦੇ
ਹਾਂ।

ਗੁਰਬਰਨ ਸਿੰਘ — ਸੰਪਾਦਕ ਸਮਤਾ

(ਪੰਨਵਾਦ ਸਾਹਿਤ 'ਸਮਤਾ' ਮਾਰਚ 1985)

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਦੀ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ ਬਰਾਂਚ ਵਲੋਂ

ਰਾਜਗੁਰੂ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ
ਸੁਖਦੇਵ

ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ
ਦੀ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਸਨਿਚਰਵਾਰ 30
ਮਾਰਚ, 1985 ਨੂੰ 2 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਐਲਕਸ
ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ

ਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਸਲੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰੇ

ਜਾਣਗੇ

- ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਦੇਣ
- ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਸਲਾ

- ਭਾਰਤੀ ਵੀਜ਼ਾ
- ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਖਤਰਾ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਕਰੋ:

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਘੋੜਾ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਖੇਰਾ
ਹਰਜੀਤ ਘੱਗਾ ਤਰਸੇਮ ਭੰਡਾਲ

ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ
ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਲੋਂ ਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਦੀ ਮੁਖ ਆਈਟਮ ਭੰਗੜਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਮਦਦ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਰਨੀ ਨੇ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਕਦ ਅਵਾਰਡ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕਾਰਜਕਰਨੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਬੈਰਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰੰਤੂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਉਤੇ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਆਵੇਗਾ।

ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੁਨੀਅਤ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਈ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਕਬਿਤ ਤੋਰ ਉਤੇ ਮੁਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਵਤੀਰੇ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਰੋਸ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਾਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰਥ—ਡਾ: ਕਾਦਿਰ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਵਿਗਿਆਨੀ ਡਾ: ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਿਰ ਖਾਨ ਨੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਤੋਂ ਛਪਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਰਪੂਰ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ, ਜਪਾਨ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਡਾ: ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਿਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਸਮਰਥਾ ਵਾਲੇ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਐਟਮ ਅਤੇ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਬੰਬ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਰਪੂਰ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ 5-6 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਉਲ ਹੱਕ ਨੇ ਕਹੁਟਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਡਾ: ਕਾਦਿਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾਵੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਮਰਥਾ ਵਾਲੇ ਭਰਪੂਰ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਮਰਥਾ ਵਾਲਾ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ

ਸਿੱਖ ਫੌਰਮ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਕੌਮੀ ਸਿੱਖ ਫੌਰਮ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਉਸ ਪਿੱਛੋਂ ਵੱਡੇ ਗਏ ਸਿੱਖ ਯੁਵਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਫੌਰੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਮ ਵਰਗੀ ਹਾਲਤ ਬਹਾਲ ਹੋ ਸਕੇ। ਫੌਰਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਬੈਰਕਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਨਸਾਫ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਫੌਰਮ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਂ ਖੁਲ੍ਹੇ ਖਤ ਵਿਚ ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਗਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਹਨ। ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੱਤਰ ਉਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਜੇ. ਐਸ. ਅਰੋੜਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ 28 ਮਈ ਤੋਂ

ਤਿਰੂਪਤੀ: (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) — ਆਂਧਰਾ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਐਨ. ਟੀ. ਰਾਮਾ ਰਾਓ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ 'ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼' 28 ਮਈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਰਾਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ 'ਚ ਗਹਿਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਿਖਾਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਰਾਓ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਲਾਕਾਈ ਪਾਰਟੀ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਸੰਬਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰਨ 'ਤੇ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆਏ ਬਹੁਤੇ ਸਿੱਖ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ— (ਸ਼ਿਆਮ ਖੋਸਲਾ) — ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਆ ਗਏ ਸਨ, ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਗਏ ਹਨ।

ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਿਲੀਫ ਕੈਂਪ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਕੈਂਪ ਸਮਾਪਤ ਇਸ ਸਮੇਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਭਰ 'ਚ ਲੱਗੇ ਅਜਿਹੇ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ 5000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰਿਵਾਰ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਲੰਧਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਉਥੇ ਲੋਕ ਆ ਕੇ ਵਸੇ। ਪਰ ਹੁਣ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਨ, ਉਹ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ 'ਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਖਿੱਛ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਛੋਟੇ ਕਸਬਿਆਂ 'ਤੇ ਪਿਛਾਂ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਖਿਅਤ ਤੇ ਅਰਥ ਸਿਖਿਅਤ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਸਨਅਤੀ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲਾ ਲਿਆ। ਰਿਲੀਫ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਕੰਮ ਦਿਵਾਉਣ 'ਚ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ।

ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਬਣਾਈ ਕਲਗੀਧਰ

ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲਾ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਐਟਮ ਬੰਬਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਭਰਪੂਰ ਯੂਰੇਨੀਅਮ (90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ) ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਸਮਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਿਲੇਗੀ ਰੋਸਨੀ ਦਿਲ ਨੂੰ ਜਲਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ
ਕਿ 'ਚੈਦ' ਵਾਂਗੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਦਿਲਜਲੇ ਨੇ ਬੈਠੇ।

PARVEEN

ACCOUNTING SERVICES

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਉਂਤਪਾਤ ਜਾਂ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਲਈ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਰੱਖਣ ਲਈ (Book-keeping) ਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਫਾਰਮ ਭਰਵਾਉਣ ਲਈ ਯਾਦ ਰੱਖੋ।

Parveen Adrakar

ਬੇਸਿਕ ਚਾਰਜ \$10.00
ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਤੇ ਵਧੀਆ ਕੰਮ
324-1191

7277 Fraser St., [57th Ave.] Vancouver,

ਇਸ ਐਡ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ
ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਡਾਲਰ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।

FORTUNE TELLER

MRS. BELINDA with her God Gifted Powers will advise and help you in all problems of life, luck, business, marriage, love, health, etc. She speaks French, English and Italian. MIND, PALM and TAROT CARD READING. Why suffer through life's miseries? She guarantees to help you and your loved ones. One visit will benefit you. Call Today for a better tomorrow. All reading private & confidential.

[604] 876-4202
VANCOUVER, B.C.

ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 30 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਆਰੰਭ ਦਿਤੇ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਅਨੁਮਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ 5200 ਪਰਿਵਾਰਾਂ 'ਚੋਂ 3300 ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਪਸ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਿਲੀਫ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ 10,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਾਏ ਅਤੇ ਏਨੇ ਕੁ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਰਿਲੀਫ ਕੈਂਪ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਗੋਲਿਆ ਨਹੀਂ। ਵਾਪਿਸ ਚਲੇ ਗਏ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਵੇਵਰਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹਾਂ ਜੋ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਰਵਾ ਗੁੰਗਾਰਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਘਰੀਂ ਭੇਜਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਸੰਯੁਕਤ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਆਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਲਾਨ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਆਏ ਨਹੀਂ ਗਿਆਚਲ, ਯੂ. ਪੀ., ਐਮ. ਪੀ., ਦਿਲੀ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਰਿਲੀਫ ਕੈਂਪਾਂ 'ਚ ਆਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਲਿਜਾਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਸਰਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਈਆਂ।

ਪੱਪੂ ਬੜੇ ਨਿੱਘ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਚੰਬੜ ਗਿਆ ਤੇ ਪਿਆਰ ਭਰੇ ਲਹਿਜੇ 'ਚ ਬੋਲਿਆ "ਮਾਂ ਜੀ, ਤੁਹਾਡੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਮੇਰੀ ਕਦਰ-ਕੀਮਤ ਕੀ ਹੈ?" ਮਾਂ ਨੇ ਪੱਪੂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਨੂੰ ਚੁੰਮਿਆ। ਉਹਦੇ ਸਦਕੇ ਲਏ ਤੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੋਲੀ "ਮੇਰੇ ਚੰਨ! ਮੇਰੇ ਲਾਲ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤੀ ਹੈ।"

ਪੱਪੂ ਮਾਂ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਚੰਬੜ ਕੇ ਬੋਲਿਆ "ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹਨਾਂ ਲੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਦਸ ਰੁਪਏ ਮੈਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇ ਦਿਉ।"

GOVT. GRANT Ending Soon HURRY!

\$400 Govt. Grant for
Propane conversion of your
Vehicle.

ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਪਰੋਪੇਨ ਵਿੱਚ
ਤਬਦੀਲ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਗੈਰਮਿਟ ਦੀ
400 ਡਾਲਰ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦਾ
ਲਾਭ ਉਠਾਓ।

IMPCO FACTORY L.A. TRAINED
MECHANICS.

Visit or Call

BANSAL & SONS

8812 Laurel St., Vancouver, B.C.

Bus: 321-5177

Res: 325-1784

FOGG MOTORS

60 - 10th Street, New Westminster

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ
ਕਾਰਾਂ, ਪਿੱਕ ਅਪ ਤੇ ਵੇਨਾਂ ਬੜੀ ਸਸਤੀ
ਕੀਮਤ ਤੇ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

ਚੰਗੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੇਨਾਂ ਤੇ ਪਿੱਕ ਅਪ(ਨਵੀਆਂ ਜਾਂ
ਪੁਰਾਣੀਆਂ) ਖ਼ੁਦ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ

ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਲਜਮੈਨ ਨੂੰ ਸਦਾ ਯਾਦ
ਰੱਖੋ। GMC Chrysler ਜਾਂ Ford ਦੀ ਕਾਰ ਲੈਣੀ
ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ।
ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਕੇ ਫਖਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ
ਹਨ। ਕਾਰਾਂ ਸਸਤੇ ਰੇਟ ਤੇ ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵੀ ਮਿਲ
ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਹਰ ਐਤਵਾਰ 11 ਵਜੇ

ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ

4 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ

Sukhjinder Bath (Sukhi)

Bus: 522-2821 Res: 594-7712

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘਟਾਉਣ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਦੇ ਚਰਚੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜਪਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਾਰਜ ਲੈਣ ਪਿਛੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉਚ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਦਲੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਚ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। 1977 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਦੇ ਇਹ ਸੱਤਵੇਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਹੋਣ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਹ ਚੌਥੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨਵੇਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਤੇ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਵੇਂ ਲਾਏ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਰਾਜਪਾਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਬੀ. ਡੀ. ਪਾਂਡੇ ਲਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਟਾਏ ਗਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਟੀ. ਸਤਾਰਾਵਾਲਾ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ ਪਰ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਲਦਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਰਾਜਪਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਹਟਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਇਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਾਹਰੋਂ ਲਿਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਮੁਖ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪਨੋਆ ਜੇ ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਆਏ ਹਨ, ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰਖਦੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਟੀ. ਸਤਾਰਾਵਾਲਾ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਅੰਤਮ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹਾਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੇ ਲਗਭਗ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਉਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਚਰਚਾ ਸੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਰਾਜਪਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਤਬੀਅਤ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਨਿਰਨੇ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰਖਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ, ਲੋਕਰਾਜੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਲਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਲੇ ਸਰਕਾਰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਜੋ ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮੁਦਲੀ ਮੰਗ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਡੀ. ਏ.

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਗਸਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਵੰਬਰ 1984 ਤੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰਾਂ, ਵਾਧੂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਡੀ. ਏ. ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ 'ਤੇ 55.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਲਾਨਾ ਭਾਰ ਪਵੇਗਾ। ਰਾਹਤ ਦਾ ਲਾਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਐਡਵਾਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਨਸ਼ਨ, ਜੰਗੀ ਗਿਸਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਦਿ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੋਬਾਰਾ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ। ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਅਕਤੂਬਰ 84 ਤੱਕ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 77.50 ਰੁਪਏ ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 387.50 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 80 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 400 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜਦੋਂ ਵੀ ਦਿਲ ਕਰੇ ਇਹ ਆਜ਼ਮਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲਿਉ
ਵਧੇਗਾ ਜੁਲਮ ਜੇ ਸਾਡੇ ਵੀ ਹੋਸਲ ਨੇ ਬੜੇ।

ਵਿਰੁਧ ਲੇਖਕਾਂ 'ਚ ਰੋਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਜਥੇਬੰਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਨੇ ਵਰਤਮਾਨ ਗਵਰਨਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਇਸ ਨਿਰਣੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜਾ ਬੋਝਾ ਬਹੁਤਾ ਕੰਮ ਕਾਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਉਕਾ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰਕੂਲਰ ਤੇ ਚਿੱਠੀਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਪਰਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹੇਠਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਕਾਜ ਤੇ ਪੱਤਰਵਿਹਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਵਰਨਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਇਸ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੇਖਕ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲਗਭਗ 1500 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਸੰਭਵ ਫੋਰਮ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਰੋਸ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਂ ਇਕ ਪੋਸਟ ਕਾਰਡ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ। ਹੋਰ ਲੇਖਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲੈਣ।

ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ “ਅਸੂਲ ਵਿਰੋਧੀ” ਦਸਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਜਨਤਾ ਪਾਰਲੀਮੈਨੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਾਜਪਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ “ਅਸੂਲ ਵਿਰੋਧੀ” ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਕੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ (ਇ.) ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਨੇਤਾ ਚੁਣਨ ਦੇ ਲੋਕ ਰਾਜੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀਆਂ “ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ” ਹਨ।

ਪ੍ਰੋ. ਮਧੂ ਦੰਡਵਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਜਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਰਾਜੀ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੇਣ। ਜਨਤਾ ਪਾਰਲੀਮੈਨੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਅਸਾਮ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਛੇਤੀ ਹੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਦਲਿਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸਾਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਵਿਲਾਸ ਪਾਸਵਾਨ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਾਜਪਾਲ ਲਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੰਦਾ ਹੀ ਜਦ ਕਾਤਿਲ, ਬਣਿਆ ਬੰਦੇ ਦਾ,
ਫਰਜ਼ ਤੜਪ ਕੇ ਮੋਇਆ, ਸਾਲ ਚੁਰਸੀ ਵਿਚ।

ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਵੈਣ, ਯਤੀਮਾਂ ਦੇ ਰੋਣੇ,
ਦਾਗ਼ ਨੀ ਜਾਣਾ ਧੌਂਦਿਆ, ਸਾਲ ਚੁਰਸੀ ਵਿਚ।

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੁਕਰਾਈ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਗਾਰਡ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਨੁਕਰਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਇਥੇ ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ। “ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨਗਰ ਦੇ ਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਤੋਂ ਹੈ”

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹੋਰ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਵੀ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤੀ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਚਿੱਟ ਕੱਪੜੀਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸੇਤੀਆਂ ਦਾ ਅਦਾਲਤੀ ਰਿਮਾਂਡ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੇ. ਸੀ. ਲੋਹੀਆਂ ਨੇ ਕਰੋੜਾਂ ਪੈਂਡ ਦੇ ਫਰਾਡ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਫੜੇ ਗਏ ਲੰਦਨ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਵਪਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸੇਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ 14 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਦੇ ਦਿਤਾ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਪੁਲਸ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੀ. ਥੀ. ਆਈ. ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤੀ।

ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੇ ਜਵਾਈ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਸਦਨ ਵਿਚ ਗਰਮਾਗਰਮੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੇ ਜਵਾਈ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਗਰਮ-ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਚੈਲਿੰਜ ਬਾਜ਼ੀ ਹੋਈ। ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਬਜ਼ਿਦ ਸਨ ਕਿ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਦਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪੰਜ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਨਾ-ਕਿਤਨਾ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਸਨਅਤੀ ਫਰਮ 30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਕ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਰਮ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਜਦ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਕੁਲ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸਬੰਧੀ ਕਾਫੀ ਹੰਗਾਮਾ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਉਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਰਾਮ ਬਿਲਾਸ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਇਕ ਸਿੱਖ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਕੇਸ ਧਾਰੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜਦੋਂ ਇਕ ਵੀ ਆਈ. ਪੀ. ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਪੁਛ ਗਿਛ ਕਰ ਲਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਬੁਰੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਵੇਸੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰਖਦਾ ਸੀ।

JIM PATTISON

PONTIAC - BUICK - CADILLAC and GMC

3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C.

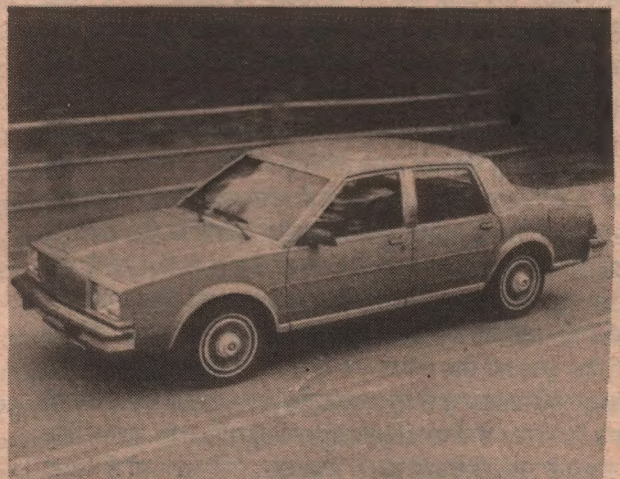
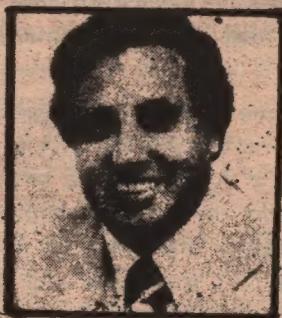
Tel. 879-4233

1985 ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕੈਡਲਿਕ ਖ਼ੀਦੋ

ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੇਗਨਾਂ, ਟਰੱਕ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ 4x4 ਜ਼ਿਮੀ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

Parlad Gill

TIME FOR BUYING 1984

CARS & TRUCKS

ALSO TIME FOR BUYING

1985 NEW MODELS

Bus. 879 - 4233

Res. 435 - 1834

ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 10.30 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ
4.00 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਆਪਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ

ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

21 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ, ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਗਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ, ਆਪਣੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਵੇਰੀ ਸਮੇਂ, ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਸੱਦਾ ਭੇਜਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਟੋਹਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਰਿਟਾਇਰਡ ਸਿੱਖ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟ ਦਾ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਨਾਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ: ਆਰ. ਐਸ. ਤਲਵਾੜ, ਸਰਨ ਸਿੰਘ, ਐਸ. ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ, ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਆਈ ਏ ਐਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ। ਅਕਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰਲੇ ਨੂੰ, ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਦੇਣ, ਉਂਜ ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਤੱਥ ਤੇ ਅੰਕੜੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਫੂਟ ਪਾਰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਭਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੇਰੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਇਕ ਤਾਜ਼ਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ; ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮੰਗਾਂ ਸਨ। ਇਹ ਪੰਦਰਾਂ ਸਨ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁੱਖ ਇਹ ਸਨ: ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਵੰਡ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇਣਾ; ਕੁਲ-ਹਿੰਦ ਕੁਰਦਵਾਰਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ, ਇਹਦੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਾਲੇ ਤਰਮੀਮ-ਬੁਦਾ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।

ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ 16 ਨਵੰਬਰ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖੀ ਇਹ ਸੀ: 'ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਚੰਗਾ ਆਦਮੀ ਲਗੇ; ਤੁਸੀਂ ਗੈਰ-ਚੜ੍ਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵੁਹਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹੋ।' ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਏ-ਟੁਕ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਉਹਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ; 1979 ਦੀਆਂ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ 40 ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਨੇ ਉਹਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਫੋਟੋਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਜੀਪ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲ ਬੈਠਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, 1980 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਕਨਵੈਜਿੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਤੁਸਾਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਉਹਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕੀਤੀ', ਅਸਾਂ ਵੀਹ ਦਿਨ ਉਹਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕੀਤੀ, ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ: 'ਇੱਲੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੀਫ, ਤੁਹਾਡਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, ਉਦੋਂ ਚੋਕ ਮਹਿਤਾ ਵਿਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਸੀ।' ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਉਹਦਾ ਆਦਮੀ ਹੈ।

ਪਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਧਰਮ ਨੂੰ ਰਾਚਨੀਤੀ ਵਿਚ ਰਲਗਡ ਨਾ ਕਰਨ; ਏਵੇਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਖ ਵਖ ਹਨ ਤੇ ਵਖ ਵਖ ਹੀ ਰਹਿਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿਤੀ ਕਿ ਧਰਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਾਲੇਟਿਕਸ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਹਿੰਦ ਦੀ ਮੰਗ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਕੌਮੀ ਲਹਿਰ ਲਈ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ 'ਧਰਮ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਸਨ।

ਆਨੰਦਪੁਰ-ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਮਤ੍ਰ ਉੜ ਕੋਈ ਬਹਿਸ ਨਾ ਹੋਈ। ਬਸ ਵਿਚਾਰ-ਗੋਰਚੇ ਸਵਾਲ ਹੀ ਵੇਖੇ ਗਏ, ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਇਲਾਕਾਈ ਦਾਹਵੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਹੀ ਮੁੱਖ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਜੇਹੀ ਬਹਿਸ ਹੋਈ ਵਰ ਪਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ, ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਇਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਉੱਤੇ ਵਧੇਰੇ ਵੇਰਵੇ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੇਗਾ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਭੋਗ ਆਖਾਵਾਦੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪਿਆ। ਪਰ ਕਈ ਅੰਤਰ-ਪਰਵਾਹ ਵੀ ਸਨ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਏ। ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਸਦਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਵਿਚ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੋਵੇਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਸੁਣਾਉ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੁੱਖ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਜਿਹੜਾ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰਾਜਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਹਨੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜ ਛੱਡਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਗਵਾਹ ਉਹਨੂੰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੋਂਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ, ਜਿਹੜੇ ਉਹਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਦੋਵੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਨੂੰ ਮਿਲੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾ ਦਿਤੀ; ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਟੋਹੜਾ ਤੇ ਬਾਦਲ ਬਾਹਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਹੀ, ਇਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰ ਅਗੇਤ ਸਿੰਘ ਸਰਹਦੀ ਤੇ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨੂੰ ਮਿਲੇ।

23 ਤੇ 24 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੁੜ ਮੁੜ ਉਹੇ ਹੀ ਆਧਾਰ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਸਚਿਤ

ਗੱਲ ਤੇ ਬਹਿਸ ਨਾ ਹੋਈ। ਰਾਓ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਤੇ ਵੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨਾ ਦਰਸਾਈ, ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਸੋਚ ਬਾਰੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਤਕ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਆਖਿਆ: 'ਸਮਾਂ ਬਿਆਰਬ ਗੁਆਇਆ ਗਿਆ'।

ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਏ, ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਟਿਕੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਬਾਦਲ ਤੇ ਟੋਹੜਾ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆ ਮਿਲੇ। ਉਹ ਇਕੱਠਿਆਂ 26 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ; ਦਾ ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਸਵਾਮੀ ਰਾਓ ਸਾਹਿਬ ਪਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਸਕੱਤਰ, ਪੀ. ਸੀ. ਅਲੇਗਜ਼ਾਂਡਰ; ਠਡੇ ਹੋਮ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਟੀ. ਐਨ. ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਸਨ।

ਕਿਉਂਕਿ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ — ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅਜੇ ਤਕ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ, ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ — ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਮਸਲੇ ਵਧ ਉਹਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਉਹ ਮੁੜ ਨਾ ਫੇਰੇ, ਇਹਦੀ ਥਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਧਾਰਮਕ ਸਵਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਹੋਰਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸੁਣਾਉ ਦਿਤਾ ਕਿ ਧਾਰਮਕ ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਲਈ ਆਲ-ਇੰਡਿਆ ਰੇਡੀਓ ਦੀ ਇਕ ਵਾਖਰੀ ਚੈਨਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੁ ਸਭਨਾਂ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ।

ਪਰ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਬਹੁਤ ਘਟਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਵਸੋਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਭਰਤੀ ਲਈ ਇਕ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੌਜ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵਧੇਰੇ ਪਰਾਪਤ ਸੀ, ਪਰ ਸਰਕੂਲਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਦਾ ਕੋਟਾ ਘਟਾ ਕੇ 2.8 ਫੀ ਸਦੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਵੀ ਘਟ ਗਈ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕੂਲਰ ਜਰਜੀਵਨ ਰਾਮ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸੀ। ਪਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਉਹਦੀ ਭੁਲ ਸੋਧੀ ਤੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕੂਲਰ ਐਮਰਜੰਸੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੀ, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੇਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿਤੀ ਕਿ 1977 ਪਿਛੋਂ, ਜਦੋਂ ਜਨਤਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਹਕੂਮਤ ਸੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਹਥ ਸੀ, ਇਹਦੀ ਸੋਧ ਉਹਨਾਂ ਕਰਵਾ ਲੈਣੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨੇ 'ਹੋਰਨਾਂ' ਨੂੰ ਵੀ ਤਾਂ ਨਾਲ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਤਲਖੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਠਠਾ ਮਖੌਲ ਕਾਫੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਹੋਰਨਾਂ ਤੱਤਾਂ ਵਾਂਗ ਸਰੀਰਕ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਟਿਪਣੀ ਕੀਤੀ: 'ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸੱਬੇ ਅੰਦਰ ਆ ਜਾਵੋਗੇ।' ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਚੋਟ ਕੀਤੀ 'ਕੀ ਅਸੀਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ?'

ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਹੀ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਬਹਿਸ ਹੋਈ। ਅਕਾਲੀ 1955 ਵਾਲਾ ਅੰਤਰ-ਰਾਜਕੀ ਸਮਝੌਤਾ* ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਸਮਝੌਤਾ ਜਿਹੜਾ ਸਚਮੁਚ ਹੀ ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਰਚ 1954 ਵਿਚ ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਮੰਗ ਲੈਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਪ੍ਰਾਣੀਥਿਤਾ ਲਈ ਅੰਕਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ-ਸੰਬੰਧੀ ਦਾਹਵਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਅੰਤਰ-ਰਾਜਕੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਤਬੀ ਸਾਮਿਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੈਂਟਰਲ ਵਾਟਰ ਤੇ ਪਾਵਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਕੰਵਰ ਸੇਨ, ਨੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ 'ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਬਜ-ਯੋਗ ਕਮਾਂਡ ਖੇਤਰਾਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।' ਰਾਜਸਥਾਨ ਕੈਨਾਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੋ 1953 ਵਿਚ ਬਾਇਆ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ 8 ਐਮ ਏ ਏ ਐਡ ਪਾਣੀ ਮਿਲਣਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਇਹ ਤਟੀ-ਰਾਜ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਵੇ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇੰਡਸ ਵਾਟਰ ਟਰੀਟੀ ਉੱਤੇ ਮੁੜ-ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਲੇਮ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ ਪਰਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿਤੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਜਿੰਨੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਦਾਹਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹਨੂੰ ਉਹ ਵਰਤਣ ਦੀ ਅਦਸਥਾ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿਤੀ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੇ 600 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤਾ ਧਨ ਖਰਚ ਕੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਉਸਾਰ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅਗਲੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ 1955 ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਮੁੜ-ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਛਿਕੇ ਟੰਗ ਦਿਤੀ (ਫਰਵਰੀ 1983)।

ਪਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਸੈਂਟਰ ਦੇ 1976 ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਰਾਬਰ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ 3.5 ਐਮ ਏ ਐਡ, ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ 0.2 ਐਮ ਏ ਐਡ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਦੋਂ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਂਜ ਭਾਵੇਂ ਜਦੋਂ ਉਹਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਉਹਨੂੰ ਇਹ ਪਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੇ ਨਾ ਅਪੜ ਸਕੇ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਗਿਆਰਗੋਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1966, ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ।

31 ਦਸੰਬਰ 1981 ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਉੱਤੇ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜਾ ਉਹਨੇ ਕਾਗਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਹੱਥ, 1977 ਵਿਚ, ਸੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ 1976 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਮੇ ਦਾਹਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਸੈਂਟਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਕ ਹਾਸਲ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ 1981*

*1981 ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਧੀਨ 1921 ਤੇ 1960 ਵਿਚਲੇ ਦੌਰ ਦੇ ਜਲਵਾਹੂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ 17.17 ਐਮ ਏ ਐਡ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ 2 ਐਮ ਏ ਐਡ ਪਾਣੀ ਵਧ ਨਿਕਲਿਆ। ਇਹਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ

ਅਵਾਰਡ ਪਿਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਇਹ ਮੁਕਦਮਾ ਸੁਪਰੀਮ

ਕੋਰਟ 'ਚ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ; ਉਂਜ ਭਾਵੇਂ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਅਵਾਰਡ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਉਹਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕੀਤਾ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਵਾਰਡ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਛੱਡ ਦੇਣ। ਪਰ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਦ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 12.82 ਐਮ ਏ ਐਡ ਤੋਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਖਪਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਘਟਾ ਕੇ 4.22 ਐਮ ਏ ਐਡ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ? ਜੇ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ਉਦੋਂ ਤਕ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲਹਿੰਦ ਗਰਿਫ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਖੋਦੇ ਗਏ ਟਿਊਬਵੈਲ ਇਸ ਫਰਕ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦੇਣਗੇ, ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਬਾਇਦ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੱਤਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੀ ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨੀ ਸੀ; ਦੂਜੇ ਸਿਖਰਲੀ ਪਧਰ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ .ਖੁਦ ਜੱਟ ਹਨ, ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਫਾਰਮਰ ਹਨ।

ਨਾਲੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਸੰਦੇਹ ਪੂਰਨ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ ਜੋ ਪਾਣੀ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹਨੂੰ ਕਦੇ ਵਰਤ ਵੀ ਸਕੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਕ ਸਿਖਰਲੇ ਮਾਹਿਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ, 'ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਪੁਜੇਗਾ ਜੇਕਰ ਨਹਿਰ ਲਈ ਛੱਡੇ ਗਏ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਡਾ ਤਨਾਸਬ ਭਾਵ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਬਿਆਰਬ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਅੰਦਰ ਧਸ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਪਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਣ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ।'।

ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਮਨਾ ਦਾ ਪਾਣੀ ਜੋ ਹਰਿਆਣਾ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪੂਲ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਬਕਾ ਪੰਜਾਬ ਜਮਨਾ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵਰਤਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗਿਆਰਗੋਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1966, ਜਿਹਨੇ ਪੁਰਣੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਮਨਾ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅ-ਵੰਡ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਾਰਸ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਉਹ 1977—1979 ਵਿਚ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸੱਤਾ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ, 1976 ਵਾਲੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਜਨਤਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਮੋਰਾਰਜੀ ਡੋਸਾਈ, ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਨ ਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ 1976 ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਕ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ; ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਇੰਡਸ ਵਾਟਰ ਟਰੀਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਚੈਲੰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹੋਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 1955 ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੇ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਹਨੂੰ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਮੋਰਾਰਜੀ ਡੋਸਾਈ ਨੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹਦੇ ਕਮਰੇ ਦੀ ਕੰਧ ਉੱਤੇ ਇੰਡਿਆ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਲਟਕ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦਸਿਆ ਕਿ ਦਰਿਆ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਹਿਮਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਬੀਂ ਵਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਜਾ ਮੁਕਦੇ ਹਨ; ਰਾਜਸਥਾਨ ਤਾਂ ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਪਰ ਡੋਸਾਈ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ 1955 ਵਾਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਿਆ, ਨਾ ਹੀ 1976 ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ।

ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ ਮੋਰਾਰਜੀ ਡੋਸਾਈ ਨੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਜਨਤਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕਰਵਾਈ, ਗਲਤ ਹੈ, ਵਾਧੂ ਨੁਕਸ ਛਾਣਣ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਰਣੇਈ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਉਹਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਨਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਬੇ ਮੰਗਾਂ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣ ਹਨ, ਉਂਜ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਕਿਸੇ ਬੰਨੇ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ।

ਬਾਦਲ ਮੈਨੂੰ ਦੂਜੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਿੱਛੋਂ ਮਿਲਿਆ। ਉਹਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਬਹਿਸਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛੇ ਪਾਈ ਰਖਣ ਦੀ ਚਾਹਵਾਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹਨੇ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਬਕਾ ਸੁਣਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੰਨੇ ਜਾਂ ਬੰਨੇ ਲਿਆ ਕੇ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਅਸੀਂ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ, ਉਹਨੇ ਆਖਿਆ।

ਇਹ ਗੱਲ ਸਹੀ ਸਿੱਧ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਤੀਜੀ ਤੇ ਆਖਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤਬਾਹਕਰੂ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਰਨਾਥ ਮੁਕਰਜੀ ਨੂੰ ਲਿਆਈ ਸੀ। ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਨੂੰ ਲਾਭੇ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਕਾਲੀ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਨਾ ਖੁਸ਼ ਸਨ ਕਿ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਹ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਚੈਲੰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈਣ ਤਕ ਉਡੀਕ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ: 'ਮੇਰੇ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰਖੋ, ਤਾਸੀਂ ਘਾਟੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹੋਗੇ।'

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 11 ਤੇ)

*ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 1976 ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ 1981 ਵਾਲੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਚੈਲੰਜ ਕੀਤਾ। ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ 1983 ਵਿਚ ਇਸ ਕੇਸ ਤੇ ਵਿਚਰ ਹੋਈ ਤਾਂ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਇਹਦੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ, ਇਹ ਕੇਸ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਗਿਆ, ਜੀਹਨੇ ਅਜੇ ਇਹਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਰੀਕ ਨੀਅਤ ਕਰਨੀ ਹੈ।

ਗਈ: ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ—4.22 ਐਮ ਏ ਐਡ; ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ—3.05 ਐਮ ਏ ਐਡ; ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਾ—8.60 ਐਮ ਏ ਐਡ। ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਹੀ ਰਿਹਾ—ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ, 0.2 ਐਮ ਏ ਐਡ। ਇਸ ਅਵਾਰਡ ਕੇ ਅਧੀਨ ਸਤਲੁਜ—ਜਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਉਸਾਰਨੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, 31 ਦਸੰਬਰ 1983 ਤਕ।

ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ ਹਨ?

(ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿਛੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 31 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 10 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਹੋਏ ਦੋਹੇ ਫਸਾਦਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਅਸਰ ਬਾਰੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਫਾਰ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਰਾਈਟਸ (ਪੀ. ਯੂ. ਡੀ. ਆਰ.) ਅਤੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਫਾਰ ਸਿਵਲ ਲਿਬਰਟੀਜ਼ (ਪੀ. ਯੂ. ਸੀ. ਐਲ.) ਸਾਂਝੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸੀ ਉਸਦਾ ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਬਹੀਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਣਜੇ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਨੂੰ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਇਕ ਸੁਹਿਰਦ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਰੀਪੋਰਟ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਲਭੀਵਾਰ ਛਪੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਪੰਨਵਾਲੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਿਟੀ ਹਾਂ — ਸਿਪਾਦਕ)

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ:—

10. ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸਾਉਣਾ :

31 ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸਾੜ-ਫੂਕ ਅਤੇ ਲੋਟ-ਮਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਆਸ ਕਰਨੀ ਵਾਜਿਬ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਰਿਲੀਫ ਕੈਂਪ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਹੀ ਕਿਆਸਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਾਸਤਾ ਵਿਖਾਇਆ ਅਤੇ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਅਹਿਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਦੌਰਾਨ ਵੇਖੇ ਗਏ ਰੁਝਾਨ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਲਗਦੀ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ, ਵਿਧਵਾ ਹੋਈਆਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਅਨਾਥ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਲਈ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਹਕਦਾਰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਿਰਫ 10 ਕੈਂਪਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਲੰਟਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨਾਗਰਿਕ ਏਕਤਾ ਮੰਚ ਨੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 18 ਹੋਰ ਕੈਂਪ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਭੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕੈਂਪਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅੰਤਿਕਾ-5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਜੜੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 20,000 ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50,000 ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਟੰਡਨ ਨੇ ਇੱਕ ਪਰਿਸ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ 2 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 15 ਅਤੇ 20 ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਸੁਰ ਮਿਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਤ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਸਨ (ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਵੰਬਰ 3, 1984)। ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 613 ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਇਕੱਲੀ ਤਰਲੋਕਪੁਰੀ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਲਾਖਾਂ ਪਏ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਉਭਰਦੀ ਹੈ।

2 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦਿਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਫੌਜ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਥਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵਲੀ ਵਲੋਂ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸੁੱਖ ਲਈ ਕੰਬਲ ਅਤੇ ਗੱਦੇ ਦੇਣ ਦੇ ਨੌਕ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਹੱਦ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾਮ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਝੁੱਧੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਬਰਾਂਡਿਆਂ ਵਿਚ ਟੋਟੀ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਜਖਮੀ, ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੀਰ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪਏ ਰਹੇ। ਉਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਵਿਧਵਾ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਾ। ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪਹਿਲ, ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਨ

(ਪੰਨਾ 10 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਅਕਾਲੀ ਉਸ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੇਸ ਇਕਪਾਸਤ ਤੌਰ ਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਚੂਰ-ਚੂਰ ਕਰ ਸੁਟਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਸਾਇੰਸ ਨੇ ਇਸ ਹਦ ਤਕ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਲਭ ਲਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੂ ਇਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਹਾਨੀ ਨਾ ਪੁਜੇ ਜਦੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਰ ਇਹਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਨਰਮ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕੁਦਰਤੀ ਵਸੀਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਨਾ ਕੋਲਾਹੇ, ਨਾ ਤੇਲ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੱਚਾ ਲੋਹਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਕੋਈ ਸਨਅਤ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਪਾਣੀ ਹੀ ਇਕੋ-ਇਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਸੀਲਾ ਹੈ; ਉਹ ਇਹਨੂੰ ਗੁਆ ਸਕਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਹ ਢੰਗ ਲਭ ਲਵੇਗੀ, ਪਰ ਉਹਨੇ ਇਹਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ।

ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੁੜ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਖ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤ ਕੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ: 'ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਤਲਾ ਅਸੀਂ ਦਖਲ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ?'

ਜਦੋਂ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਐਕਟ ਦਾ ਸਵਾਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜ਼ੋਲ ਸਿਧ ਨੂੰ ਬੋਲਦੇ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਹਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਜੋ ਇਹ ਸਭਨਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਕਈ ਸਿੱਖ ਪਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਆਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕੁਲ-ਹਿੰਦ ਐਕਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਬੁਝਤਣ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨੇ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਸੁਟਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਬੱਸ ਰਸਮੀ ਜੇਹਾ ਤੇ ਸਖਤ ਸੀ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਗ਼ੈਰ-ਰਸਮੀ ਤੇ ਮਿਤਰਤਾਵੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ

ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭੋਜਨ ਲਿਆਂਦਾ ਤੇ ਖੁਦ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਲੰਗਰ ਲਾਏ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਫਰਾਜ਼ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਝਿਲਮਲ ਕਲੋਨੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਭਾਂਡੇ ਲਿਆਂਦੇ ਅਤੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਗਈਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੰਗਰ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ।

ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਪਹਿਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਲੰਟਰੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ। ਸੈਂਕੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਘਰੇਲੂ ਔਰਤਾਂ, ਅਧਿਆਪਕ, ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਉਘੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਨੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕੈਂਪਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਸਦ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ।

ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਸ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਨਜਿਠਣ ਲਈ ਇਕ ਰਲੀਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। 6 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਮੁੜ-ਵਸਾਉਣ ਦੀ ਇਕ ਸਕੀਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਦੇ ਜਾਇੰਟ ਸੈਕਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖੋਂ ਵੱਖ ਕੈਂਪਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਸੌਂਪਿਆ। ਜਿਥੇ ਕਿ ਹਰੇਕ-ਮਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 10,000 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਹਰੇਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਵੱਟਣ ਹੋਇਆ, 5000 ਰੁਪਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦੇਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਘੱਟ ਜਖਮੀ ਹੋਏ। ਇੰਨੀ ਹੀ ਰਕਮ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ।

7 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਫੰਡ ਵਿਚੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕੰਮ ਲਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੈਸਾ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਕੈਂਪ ਵਿਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਸ ਰਿਲੀਫ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕੋਈ ਅਦਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਨਿਵਾਸ ਵਿਖੇ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਲਗਾਏ ਕੈਂਪਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦੀ।

ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੁਰੀ ਤਾਂ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਆਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਮੈਂਬਰ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਹਸਤੀਆਂ (ਵੀ. ਆਈ. ਪੀ.) ਦਾ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕੰਮ ਵਿਚ ਅੜਿੱਕਣ ਸੀ।

ਉਜੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਤਰਸਯੋਗ ਸੀ। ਫੌਜ ਕੋਲ ਕੈਂਪਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋ ਨਾ ਖਿਚਣ ਦੀਆਂ ਸਖਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਟੀਮ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਉਦੋਂ ਖਰਵਾ ਵਰਤਾਵ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਫਿਲਮ ਖੋਹ ਲਈ ਗਈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਕਰਪੁਰ ਕੈਂਪ ਵਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚੀ।

ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਠਹਿਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਰਦਸੁਮਾਰੀ ਕਰਕੇ, ਆਦਮੀਆਂ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਵਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਹੁਣ ਉਹ ਦਫਤਰੀ ਚੱਕਰ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਣਗੇ। ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਰਟਰਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੋ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਲੁੱਟੀ ਹੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਲੁੱਟੇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜੇ ਉਹ ਫੜੇ ਵਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਥਾਨਕ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਬਲੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਥੇ ਕੋਈ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਲੁੱਟੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਹੱਕੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹਾਸੇਗੀਟੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਵਿਚ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਉਜੜੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਢ ਕੇ ਉਸ ਥਾਂ ਤੇ ਭੇਜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਥੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕੋਏਲੇ ਦੇ ਸੁਆਹ ਦੇ ਢੇਰ ਬਣ

ਕਰਦਿਆਂ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੀਜੀ ਮੀਟਿੰਗ ਠੰਢੀ ਤੇ ਗੀਤਗਤ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਵਤੀਰਾ ਕਿਉਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਆਖਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪਿੱਛੋਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਿਰਾਦਰ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ, ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਈ ਧਾਰਮਕ ਇਕੱਠਾਂ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਵੀ ਪੀਣ ਨੂੰ ਨਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹ ਤੇ ਸਨੈਕਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਸਖਤ ਵਤੀਰੇ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੀ ਇਕੋ-ਇਕ ਮੰਨਣਯੋਗ ਰਾਜਸੀ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਸੀ; ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਆਇਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ 1980 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਲਈ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਉਹਨੂੰ ਮੁੜ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਨੇ 1980 ਦੀਆਂ ਲੋਕ-ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 52.45 ਫੀ ਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਲਈਆਂ ਸਨ ਜਦ ਕਿ 1977 ਵਿਚ ਇਹ ਸਿਰਫ 34.85 ਫੀ ਸਦੀ ਸਨ, ਜਦ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 1977 ਦੇ 42.30 ਫੀ ਸਦੀ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਉਤੇ ਘਟ ਕੇ 1980 ਵਿਚ 23.70 ਫੀ ਸੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ। 1980 ਦੀਆਂ ਅਸੰਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਨੂੰ 45.19 ਫੀ ਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਜਦ ਕਿ 1977 ਵਿਚ 34.07 ਫੀ ਸਦੀ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ; ਇਹਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਜਿਥੇ 1977 ਵਿਚ 31.41 ਫੀ ਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ, 1980 ਵਿਚ ਸਿਰਫ 26.92 ਫੀ ਸਦੀ ਹੀ ਪਈਆਂ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਲੇਖੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚ ਹੈ; ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਸੈਂਟਰ ਵਲ ਤਕਦੇ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਘਾਟ ਛੱਡ ਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਹੱਥੋਂ ਮੁੜ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਕਾਲੀ ਮੰਗਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਓਪਰਿਆ ਦਿਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੱਸੋ, ਭਲਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਇਸ ਨਿਗਰ, ਵਵਾਦਾਰ ਹਿਮਾਇਤ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਕਿਉਂ ਸਹੇੜੇ?

ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਤਕਤਾਈ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੇਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਿਆ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਸਖਤ ਹੋਣ ਦਾ ਉਹਦਾ ਬਿਥਤਾ ਸੀਰਾ ਹੀ, ਤੇ ਬੀਤੇ ਵਿਚ ਇਹਦਾ ਲਾਭ ਉਹਨੂੰ ਪੁਜਿਆ ਸੀ; ਉਹਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਤਬਾਹ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ, ਲੁੱਟੀ ਗਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਖੂਨੀਆਂ ਅਤੇ ਲੁੱਟੇਰੀਆਂ ਦਾ ਖੁੱਲੇ ਆਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੰਡਰਾਉਣਾ—ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪਰਤਣ ਤੋਂ ਘੇਰ ਸਹਿਮੇ ਹੋਏ ਹਨ—ਇਲਾਕੇ ਜਿਹੜੇ ਕਤਲ ਅਤੇ ਅਗਨੀ ਕਾਂਡ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ 2960 ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂ ਜਮਾਨਤ ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਨਿਰਦਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡੀ. ਟੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭੇਜਣ ਲਈ ਮੰਗਵਾਈਆਂ। ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ 50-50 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦੀ ਗੱਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਬਰੀਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿਤਾ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਫੌਜ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਲੋਅ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੀਆਂ ਟਾਵੀਆਂ ਟਾਵੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਾਵ-ਸੁਭਰਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਵਸੀਲਿਆਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੌਜ) ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਨਾ ਲਿਆਂਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵਾਰਮ ਹੀ ਛਪਵਾਏ।

ਇੱਕ ਵਲੰਟਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕੈਂਪਾਂ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਤਦਾਦ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ ਛਪਵਾਉਣੇ ਪਏ ਸਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸਾਉਣ ਪ੍ਰਤੀ ਕਠੌਰਤਾ, ਇਸਦੀ ਕਤਲੇਆਮ ਦੌਰਾਨ ਗਿਣੀ ਮਿਲੀ ਕੁਝ ਨਾ ਕਰਨ ਹੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਅਸਰਦਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਹੀ ਨਾ ਭਾਪ ਸਕੀ? ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਸਹਾਇਤਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਏ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਕੈਂਪਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜ ਰਹੀ ਸੀ।

11. ਸਿੱਟਾ

ਖੂਨ ਖਰਾਬੇ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਵੱਈਏ, ਇਸ ਦਾ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਨਾ ਆਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸਾਉਣ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਨਤੀਜੇ ਦੂਰ ਤੱਕ ਅਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਸਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਦੀ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਗੰਭੀਰ ਪੜਤਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ, ਹੋ ਬਹੁਤ ਮੁਹਾਰਤ ਨਾਲ ਯੋਜਨਾਬੰਦ ਕੀਤੀ ਲਗਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਅਜੀਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰੀ ਐਲਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਲੇ ਸੱਤ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਕੀਤੇ।

ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ ਬੱਕੀ ਕਿਰਦਾਰ ਅਣਗਿਣਤ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਛੋਟੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਚਿਹਰੇ ਬਦਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਚਲਾਕੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋਈਏ ਕਿਉਂ ਹੋ ਸਾਡੀ ਜਾਂਚ ਦਰਜਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਬਲੀ ਦੇ ਬਕਰੇ ਹਨ।

ਫਸਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਬੀਮਾਸ਼ਲ ਜਾਲਮਾਨਾਂ ਸਨ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੇਚੈਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਠਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਲੱਭਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਦਾ ਹੈ।

1. ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਸੱਤ ਘੰਟੇ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ?

2. ਸਰਕਾਰ ਕਤਲ ਅਤੇ ਲੁਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬੁਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਕਿਉਂ ਸੀ?

3. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕੁਝ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਕਿਉਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ?

4. ਕਿਉਂ ਕੋਈ ਸਾਂਝਾ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਸਥਾਪਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ? ਫੌਜ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਦਬਾਉਣ ਅਤੇ ਕਰਫਿਊ ਲਵਾਉਣ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਬੰਧਿਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੌਣ ਸੀ?

5. ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਵਿਉਂਤਬੰਦ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਨਾ ਆਉਣਾ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਅਤੇ ਲੁੱਟ-ਮਾਰ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ?

6. ਲੁੱਟ-ਮਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲੇ-ਆਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ?

7. ਅਤਿਅੰਤ ਤੜਕਾਊ ਨਾਅਰਿਆਂ (ਖੂਨ ਦਾ ਬਦਲਾ ਖੂਨ) ਦਾ ਦੂਰ-ਦਰਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਤੀਨ ਮੂਰਤੀ ਭਵਨ 'ਚ ਸ਼ੋਕ ਮਨਾ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?

8. ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਲਗੇ ਸਾੜ-ਫੂਕ, ਕਤਲੇਆਮ ਅਤੇ ਲੁੱਟ-ਮਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਸਥਾਪਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ?

12. ਮੰਗਾਂ

1. 31 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ ਏਏ ਫਸਾਦਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ, ਫਸਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੜਕਾਉਣ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰੋਲ ਜਾਨਣ ਲਈ ਇਕ ਖੁਲੀ, ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੁਰੰਤ ਛਾਪੀ ਜਾਵੇ।

2. ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਲਾਮਿਸ਼ਾਲ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ।

3. ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸਾਉ ਕੰਮ ਲਈ ਇਕ ਨਿਯਮਬੱਧ ਸਪਸ਼ਟ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਗਰ ਢਾਂਚਾ ਵੱਗੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(ਚਲਦਾ)

ਬੜਾ ਹੀ ਕਠਨ ਹੈ ਤੇਰੇ ਵਿਯੋਗ ਦਾ ਪੈਡਾ
ਤਿਰੇ ਸੋਯੇ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵੀ ਰਾਏਲੇ ਨੇ ਬੜੇ।

ਵਿਅੰਗ: “ਲੈ ਵੱਡਾ ਜੁਗਤੁ”

ਸਾਹੂ

ਲਓ ਜੀ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਤਾਂ ਘਰਦਿਆਂ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਇਸ ਜਗਤ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਏ ਜੁਗਤੁ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ। ਦੇਖੋ ਜੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਣ ਲਈ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕੀ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ? ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਜਗਤ ਵਿਚ ਚਮਕਾਉਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪਾਪੜ ਵੇਲੇ ਹਨ। ਨਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜਰਾ ਲੰਮੀ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤੈਂ ਬਈ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਲੰਮੀ ਮੁਵੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੋਈ ਆ ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਦੀ ਮਾਸੀ ਮਗੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਆਪ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾ ਬਣਿਆ ਉਹਦੀਆਂ ਮੁਵੀਆਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਹਾ ਹਿਲਾ ਕੇ ਨੱਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ? ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਖਿਆਲ ਆ? ਖੈਰ ਆਪਾਂ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਸੀ ਮੇਰੇ ਨਾਂ ਦੀ। ਦਰਅਸਲ ਗੱਲ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਸੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਈ। ਦੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਬਾਰੇ। ਸਿਆਣਾ ਬੰਦਾ ਮੈਨੂੰ ਚੇਤਾ ਭੁਲ ਜਾਂਦੇ ਐਵੇਂ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰਿਓ। ਅਸਲ 'ਚ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇ ਚਾਰ ਜੁਗਤਾਂ ਦੱਸਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਈ ਆਹ ਜਿਹੜਾ ਤੁਸੀਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਚੌਧਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜ ਕੇ ਨਵਾਂ ਪਿੰਡ ਬੰਨਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਆਂ ਨਾ ਇਹ ਕਿਦਾਂ ਵਧੀਆਂ ਤੇ ਫੇਰੀ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਡਮਾਕ 'ਚ ਜੁਗਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਪਈ ਸੁਣ ਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵਾਂਗ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਈ ਆਂ ਪਈ “ਲੈ ਵੱਡਾ ਜੁਗਤੁ” ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਦਿਆਂ ਪਈ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਈ ਜੁਗਤੁ ਆ।

ਲਓ ਜੀ ਇਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਪਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਸਿਮਤ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਵਜੇ ਸਾਨੂੰ ਜੁਗਤੁ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਏਨਾ ਹੀ ਪਤਾ ਪਈ ਜਦ ਦੀ ਸੁਰਤ ਸਿਭਾਲੀ ਆ ਆਪਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੁਗਤਾਂ ਈ ਦੱਸੀਆਂ। ਆਪਾਂ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਮੰਨੀ ਨਹੀਂ ਕਦੀ, ਬਸ ਸੁਣ ਕੇ “ਲੈ ਵੱਡਾ ਜੁਗਤੁ” ਕਹਿ ਛੱਡਿਆ। ਬੜੇ ਏਸ ਕੰਮ 'ਚ ਖਤਰੇ ਚੋਂ ਲੰਘੇ ਆਂ। ਜੁਗਤ ਦੱਸਣੀ ਸਾਡਾ ਖਤਰੇ ਦਾ ਕੰਮ ਆਂ। ਜੇ ਗਲਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਗਲਾ ਜੱਤੀ ਲਾਹ ਲੈਂਦਾ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਜੁਗਤ ਦੱਸਣ ਲੱਗਾ ਈ ਫਸ ਜਾਂਦਾ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੀ ਟੀਮ ਦਾ ਮੈਚ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਗੋਲੀ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਸੀ ਜੁਗਤਾਂ ਦੱਸਣ। ਉਹ ਮੁੰਡਾ ਚੰਗਾ ਸੀ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਉਤਰੋਂ ਸਾਲੇ ਦੂਜੀ ਟੀਮ ਵਾਲੇ ਗੋਲ ਕਰ ਗਏ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਜੱਤੀ ਮੇਰੇ ਮਗਰ ਲਾਹ ਲਈ। ਏਦਾਂ ਫਸ ਜਾਂਦਾ ਆ ਜੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਬੰਦਾ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਕਲ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸੇ ਉਹ ਵੀ ਪੁੱਠੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਆ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਇਕ ਵਾਰੀ ਦੇ ਕੁ ਭਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਝਗੜੇ 'ਚ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਦਾ ਭੁਝਾ ਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੁਗਤ ਦੱਸੀ ਪਈ ਆਹ ਜਿਹੜੀ ਖੰਭੂ ਖੰਭੂ ਕਰਦੀ ਤੁਹਾਡੀ ਭੁਝੀ ਆ ਇਹਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿਓ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਕੇਸ ਬਣਾਓ। ਲਓ ਜੀ ਉਹਨਾਂ ਭੁਝੀ ਮਾਰੀ ਤੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੰਨਾ ਤੇ। ਲੈ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਏਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਅੱਖ ਪਈ ਮੈਂ ਜੁਗਤ ਗਲਤ ਦੱਸੀ ਆ। ਕਹਿਣ ਜੀ ਭੁਝੀ ਤਾਂ ਅਜੇ ਜੁਆਨ ਸੀ ਆਪਣਿਆਂ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਦਾਣੇ ਚੱਬਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਭਾਈ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਪਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਾਰਿਆਂ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ ਸਭ ਆਈ ਤੇ ਮਰਦੇ ਆ। ਵਖਰੇ ਵਖਰੇ ਬਹਾਨੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਆ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣ ਦੇ। ਲੈ ਉਹ ਭਾਈ ਦੇ ਸਮਝਾਉਣ ਤੇ ਮੇਰੇ ਪਿਛੋਂ ਲੱਭੇ ਮਸੀ, ਏਹੋ ਜੇਹੇ ਤਾਂ ਜੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆ।

ਬੜਾ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਆਉਣਾ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਬੜਾ ਮਨ ਦੁਖਣਾ ਪਰ ਸਾਡਾ ਗੁੱਸਾ ਉਥੇ ਕਿਹੜਾ ਕੋਠਾ ਢਾਹੁਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਆਪਾਂ ਵੀ ਉਸੇ ਮੁਲਕ 'ਚ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ ਸੀ ਜਿਥੇ ਲੋਕੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੀਂਹ ਦੇ ਤਿਲਕੇ ਦਾ ਤੇ ਅਪਸਰ ਦੇ ਝਿੜਕੇ ਦਾ ਕਾਹਦਾ ਗੁੱਸਾ। ਨਾਲੇ ਜਿਥੇ ਲੋਕ ਜੀਣ ਦਾ ਨੁਸਖਾ ਦਸਦੇ ਹੋਣ ਪਈ ਅਪਸਰ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਦੀ ਤੇ ਘੋੜੇ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਦੀ ਨਾ ਲੰਘੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਪਰਾਬਲਮ ਈ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਲੱਗੀ। ਨਾਲੇ ਜਿਥੇ ਜੀ ਪੈਂਤੀ ਛੱਤੀ ਕਰੋੜ ਬੰਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸੱਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰੋਂ ਆ ਕੇ ਬੜੇ ਜਿਹੇ ਗੋਰੇ ਰਾਜ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣ ਤੇ ਜੇ ਇਨੀ ਮਲੱਖ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਖਾਹ ਮਖਾਹ ਗੁੱਸੇ ਹੁੰਦੇ ਫਿਰੀਏ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਗੁੱਸਾ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦਿਤਾ। ਇਹ ਸਮਝ ਲਓ ਪਈ ਤੱਤੇ ਮੁਲਕ 'ਚ ਠੱਢੀ ਤਸੀਰ ਨਾਲ ਜੀਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਹਾਂ ਪਰ ਅਸੀਂ ਜੁਗਤਾਂ ਦੱਸਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਜਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਚੱਲੀ ਬੜੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ ਦੱਸੀਆਂ ਆਪਾਂ ਵੀ। ਹੁਣ ਕੋਈ ਮੰਨੇ ਚਾਹੇ ਨਾ ਜਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵੇਲੇ ਜੁਗਤਾਂ ਦੱਸਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਗੀਕਾਰਡ ਆ। ਫੇਰ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕ 'ਚ ਆ ਕੇ ਵੀ ਆਪਾਂ ਇਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਆਪਾਂ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਜੁਗਤਾਂ ਦੱਸੀ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਵੀ ਸੋਚ ਨਾ ਸਕਣ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮੰਨ ਲਈ ਉਹ ਤਾਂ ਗਏ ਤਰ ਪਰ ਕਈ ਮੁਝ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਜੁਗਤ ਸੁਣ ਕੇ ਗਲ ਵੀ ਪੈਂਦੇ ਰਹੇ ਆ। ਇਕ ਕਹਿੰਦਾ ਅਥੇ “ਲੈ ਵੱਡਾ ਜੁਗਤੁ” ਕਹਿੰਦੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਭੈਣ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਲਓ। ਕਈ ਇਦਾਂ ਆਕੜਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਕਈ ਸਾਡੇ ਆਖੇ ਲੱਗੇ ਵੀ। ਖੈਰ ਜੀ ਜੁਗਤਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ‘ਅਨਪਲਾਏ’

ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ, ਕੰਮ ਲੱਭਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਜਿਤਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ, ਗੱਲ ਕੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ 'ਚ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਂ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਿਆਣਾ ਨਿਕਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਅਸੀਂ ਜੁਗਤ ਨਹੀਂ ਦਸਦੇ ਇਹ ਜਰਾ ਬੜਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟੋਪਾ ਹੋਰਾਫੇਰੀ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਆ ਇਹ ਆਪਾਂ ਧਾਗੀ ਤਵੀਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਧਾਂ ਸੱਤਾਂ ਤੇ ਈ ਛੱਡ ਰਖੀਏ।

ਜੁਗਤਾਂ ਦੱਸਣ ਦਾ ਸਾਡਾ ਤਜਰਬਾ ਏਨਾ ਲੰਮਾ ਚੌੜਾ ਪਈ ਆਪਣਾ ਸਾਨੀ ਹੈ ਨੀ ਕੋਈ। ਬਸ ਇਸੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਹ ਹੁਣ ਨਵਾਂ ਪਿੰਡ ਬੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਜੁਗਤਾਂ ਦੱਸਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰਦਾ। ਪਿੰਡ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਖਾਣਾ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਨਣਾ ਤੇ ਜੁਗਤਾਂ ਦੱਸਣੀਆਂ। ਇਥੇ ਹੁਣ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੱਜ ਕੱਲ ਆਪਾਂ ਉਦਾਂ ਈ ਜਰਾ ਘੱਟ ਜਾਈਦਾ। ਦਰਅਸਲ 'ਚ ਉਦਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਦੀ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਆਖੇ ਲੱਗਾਨਹੀਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਚ ਮੈਂ ਉਹਦਾ ਕਿਹਾ ਮੰਨ ਲਿਆ। ਇਕ ਦਿਨ ਕਹਿੰਦਾ “ਭਾਈਆ, ਹੁਣ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨਾ ਜਾਇਆ ਕਰ ਵਾਹਲਾ, ਤੂੰ ਵਾਧੂ ਘਾਟੂ ਬੋਲਦਾ ਰਹਿਨਾ ਉਥੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਸੋਪ ਦੇਣਾ। ਉਦਾਂ ਤਾਂ ਔਰੇਟ ਆ ਪਰ ਤੇਰਾ ਤਾਂ ਸ਼ੇਰੋਂ ਸ

ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਗਾ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਫੈਦਾ ਹੋਵੇ।” ਲਓ ਜੀ ਮੈਂ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਗੱਲ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਲਈ ਤੇ ਮੁੜ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨਹੀਂ ਗਏ। ਪਰ ਹੁਣ ਜੁਗਤਾਂ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਇਹ ਕੰਮ ਆਹ ‘ਖਬਰ’ 'ਚ ਲਿਖਕੇ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਦੀ ਸੋਚੀ। ਲੈ ਤੁਸੀਂ ਆਹ ਲੰਮੀ ਮੁਵੀ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮਿਟ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲਿਓ ਮੰਨਣਾ ਨਾ ਮੰਨਣਾ ਤੁਹਾਡੀ ਮਰਜ਼ੀ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚ ਮੁਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਪਿੰਡ ਬੰਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰੋ। ਆਪਣੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਨੇਤਾ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਚੁਣੇ ਜਿਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਵੇਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੋਣ। ਜਾਣੀ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੋਵੇ ਈ ਨਾ। ਇਹਦੇ ਬੜੇ ਵਾਇਦੇ ਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਾਇਦਾ ਤਾਂ ਇਹੀ ਆ ਪਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਲੀਡਰ ਬੜਾ ਫਿਟ ਆਉਂਦੇ ਆ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹੀ ਲੀਡਰ ਭਾਉਂਦੇ ਆ ਜਿਹੜੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਸਕਣ। ਜਿਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵੇਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਸਕਣ। ਹੁਣ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁੰਮਨਾਮ ਬੰਦਾ ਲੱਭੋ ਜਿਹੜਾ ਭਾਵੇਂ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਸ਼ਰੀਫ, ਇਮਾਨਦਾਰ, ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਭੈ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋਵੇ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਦੀ ਕਿਤੇ ਪਹੁੰਚਾਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰਖਦਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਹ ਬੰਦਾ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਨੌ-ਗੁਡ ਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਉਹ ਵਿਚਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿ ਲੈਣਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਸ਼ਰੀਫ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੋਵੇ ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਲੋਕ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਏਨਾ ਹੀ ਕਹਿ ਲੈਣਗੇ ਪਈ ਉਹ ਬੜਾ ਸ਼ਰੀਫ ਬੰਦਾ ਆ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ। ਫੇਰ ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਖੱਟਾ ਮਿੰਨਾ ਲੱਭਣ ਲਈ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਪਿਛਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਪਵੇ। ਕਈ ਅਫਵਾਹਾਂ ਘੜਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਫੇਰ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਬੰਦਾ ਲੀਡਰ ਬਣਨ ਦੇ ਲੋਕ ਬਣੇ। ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਮਝੇ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਈ ਨੁਕਸਾਨ ਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਵਾਇਦਾ ਇਸੇ ਗੱਲ 'ਚ ਆ ਪਈ ਲੀਡਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਚੁਣੇ ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ‘ਦੁਸ਼ਮਣ’ ਦੇ ਏਜੰਟ, ‘ਸਮਗਲਰ’, ‘ਦਲ-ਬਦਲੂ’, ‘ਬਦਮਾਸ਼’, ‘ਗੋਲਕ-ਚੌਰ’ ਆਦਿ ਆਦਿ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣ। ਲੈ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰ ਲਵੋ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਜਾਣੀ ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਲੀਹ ਤੇ ਪੈ ਗਏ ਆਂ।

ਦੂਜਾ ਕੰਮ ਇਹ ਕਰੋ ਪਈ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਖਾਂਦਾ ਪੀਂਦਾ ਮੁਲਕ ਲੱਭੋ ਜਿਹੜਾ ਨਵਾਂ ਪਿੰਡ ਬੰਨਣ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇ। ਲਓ ਜੀ ਇਹ ਕੋਈ ਨਿਕੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਇਹ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਆ ਇਸ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਮੁਲਕ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹਿਸਟਰੀ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰੋ। ਉਹਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਖੋ ਜੀ। ਅਕਸਰ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ 'ਚ ਜਨੇਤੀ ਤਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲੋਂ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅੱਖੇ ਭਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਾਉਂਦੇ ਆ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਦਾਂ ਈ ਮੂੰਹ ਮੱਥਾ ਦੇਖ ਕੇ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਮੱਦਦ ਲਈ ਚੁਣ ਲਿਆ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਫਰਜ਼ ਕਰ ਲਓ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਮੁਲਕ ਚੁਣ ਲਓ ਜਿਹਨੇ ਕਦੀ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤ ਚੋਂ ਛੱਲੀਆਂ ਵੀ ਨਾ ਭੰਨੀਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਮੱਦਦ ਕਰੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਮੁਲਕ ਦਾ ਪੂਰਾ ਚਾਲਚਲਣ ਦੇਖੋ ਪਈ ਉਹਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਕਿੰਨਿਆਂ ਕੁ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿੰਨਿਆਂ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਬੰਦੇ ਭੇਜ ਕੇ ਤੱਤ ਵੇਤ ਕੀਤੀ ਆ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਦਲੀਆਂ, ਕਤਲ ਕਰਾਏ, ਕਿੰਨਿਆਂ ਕੁ ਮੁਲਕਾਂ ਤੇ- ਸ਼ਿਧਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਕਿੰਨਿਆਂ ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਦੇਖੋ ਪਈ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਵਰਤਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ? ਜੇ ਉਹ ਰੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਸਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਦੁਰਾਂਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਦਾ ਮੁਲਕ ਨਹੀਂ। ਫੇਰ ਦੇਖੋ ਪਈ ਉਸ ਮੁਲਕ 'ਚ ਕਿਤੇ ਜਾਣੇ ਲੋਕੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰੀਂ ਬੈਠੇ ਗੱਪਾਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਨਾਲ, ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ, ਲੁੱਟਣ ਦਾ, ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਦਾ, ਮਾਰਨ ਦਾ, ਗੋਦੀਆਂ ਮੁਵੀਆਂ ਆਦਿ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਤੇ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਜੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਗੀਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੁਲਕ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਮੁਲਕ ਆਪਣੇ ਈ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਆ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਫੇਰ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਮੱਦਦ ਤੇ ਆਇਆ ਤੁਹਾਡੇ ਵੇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲੱਗਾ ਵੀ ਭੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ ਪਈ ਤੁਹਾਡੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਮੁਲਕ ਮਾਡਰਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਵੇਂ ਕੋਈ ਮੱਧ-ਕਾਲੀਨ ਯੁੱਗ ਦਾ ਚੌਧਰੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਲੜ ਲਵੇ - ਹਾਂ ਤੀਰ ਨਾਲ ਕੀ ਉਹ ਰਾਕਟ ਦਾ ਢਿੱਡ ਪਾੜੇਗਾ? ਪਰ ਇਕ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ। ਉਹ ਇਹ ਪਈ ਤੁਹਾਡੇ ਆਲੇ ਕੰਮ ਚੋਂ ਉਸ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਵਾਇਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ 'ਚ ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਇਦਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫੇਰ ਤੁਸੀਂ ਉਹਦੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਤਬਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਗਲਾ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਗਲਮਾ ਗਲਮੀ ਹੋਈ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਕੇ ਵੀ ਭੱਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਇਹ ਧਰਮ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਂ ਜੇ ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਵਾਇਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੋਵੇ ਫੇਰ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਡਟੂਰਾ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਮੁਲਕ ਭਾਲ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਲੀਹ 'ਤੇ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਫੇਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਲੀਹ ਤੋਂ ਲਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਮੱਦਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਇਦੇ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਹਿਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹੀ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਤੁਰਨੇ ਦੇ ਸਿਵਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਲਹਿਰ ਦੇ ਚਲਦਾ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਹੈ। ਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰ ਲਵੋ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਪਈ ਜਾਣੀ ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਲੀਹ 'ਤੇ ਪੈ ਗਏ ਆਂ।

ਅਗਲਾ ਕੰਮ ਇਹ ਕਰੋ ਪਈ ਆਪਣੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਉਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ‘ਖਬਾਰ’ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਆਪਣੀ ਵਲਾਂ ਕਰੋ ਜਿਹਦਾ ਕੋਈ ਰਹਿਰਾਸ ਦੇ ਵੇਲੇ ਨਾਂ ਤੱਕ ਲੈਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਹਦਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇ ਪਈ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਤੋੜ ਦਿਸੀ ਉਥੇ ਈ ਫਾਨਾ ਠੱਕਿਆ। ਇਹ ਖਬਾਰ ਵਾਲਾ ਚਾਹੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਇੰਡੀਅਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਨੇਡੀਅਨ। ਜਾਣੀ ਕੰਮ ਹੋਵੇ ਪਈ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਸਭਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਕਮੇਟੀ 'ਚ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਬਗੈਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਇਦਾਂ ਲਿਖੇ ਪਈ ਐਵੇਂ ਮਾੜੇ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਤੋਂ ਭਾਝਕੂ ਬਣ ਜਾਣ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਸੋਕ ਲਗਦਾ ਤਾਂ ਲੱਗੇ ਅਸਮਾਨ ਫੁੱਧਦੀ ਅੱਗ ਦੇਖਣ ਲਈ ਲੋਕੀਂ ਅਖਬਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਖੁੰਦਣ। ਜੇ ਕਦੇ ਦੋ ਚਾਰ ਹਫਤੇ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਕਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਲੋਕੀਂ ਫਾਰਮਾਂ ਫੂਰਮਾਂ 'ਚ ਬਿਜੀ ਹੋ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਹਫਤੇ ਲਭਦੇ ਈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ‘ਖਬਾਰ’ ਵਾਲਾ ਕੋਈ

ਆਪ ਈ ਪੰਗਾ ਖੜਾ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਵਾਰੀ ਮਾਫੀ ਮੰਗ ਲਵੇ। ਜਾਣੀ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ‘ਖਬਾਰ’ ਹੋਵੇ ਪਈ ਜਿਹੜਾ ਮੇਨ ਤੇ ਮਿਲਦੀ ਮਿਲਦੀ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇ ਪਈ ਖਾ ਕੇ ਸੁਆਦ ਵੀ ਵਾਹਵਾ ਆਵੇ ਪਰ ਮਗਰੋਂ ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਨਾਲ ਦੋ ਦਿਨ ਖੱਟੇ ਮਿੱਠੇ ਡਕਾਰ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿਣ।

ਲਓ ਜੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਖਬਾਰ ਬੜਾ ਕੰਮ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜ ਸੱਤ ਮਾਰੋਂ ਤਾਂ ਖਬਾਰ ਵਾਲਾ ਇਦਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਪਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਨਾ ਪਵੇ। ਜਾਣੀ ਨਾਲੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕਰੇ ਪਈ ਜਿਹਨੂੰ ਕੁੱਟ ਪਈ ਆ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਹਮਦਰਦੀ ਆ ਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਬੰਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਾਲੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਪਈ ਇਸ ਬੰਦੇ ਦੇ ਕੁੱਟ ਤਾਂ ਪੈਟੀ ਹੀ ਪੈਟੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਵਿਰੋਧੀ ਗੱਲਾਂ ਬਹੁਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਇਹ ਫੇਰ ਕਹੁ ਇਹਦੇ ਫੇਰ ਕੁੱਟ ਪਵੇ। ਨਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰੀ ਜਾਵੇ ਪਈ ਜਿਸ ਮਹੱਲੇ ਦਾ ਇਹ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਇਹਦੇ ਕੁੱਟ ਪੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਈ ‘ਖਬਾਰ’ ਮਗਰ ਮੱਛ ਹੋਸ਼ ਵਰਾ ਕੇ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਪਈ ਇਹ ਮੇਰਾ ਭਾਈਵੇਂਦ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਨਿਕੇ ਹੁੰਦੇ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਛਿਟੀਆਂ ਨਾਲ ਐਵੇਂ ਮੁਚੀ ਕੁਟਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਹੁਣ ਕੰਮ ਦੇ ਵਾਇਦੇ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦੋਸਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦਾਅ ਤੇ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤੇ ਹੁਣ ਮੈਂ ਕਦੀ ਵੀ ਇਸ ਨਾਲ ਕਲਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰੂੰਗਾ। ਜਾਣੀ ਖਬਾਰ ਇਹ ਗੱਲ ਇਦਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਪਈ ਜਿਦਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਹਸਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਲੈ ਲੋਕ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ‘ਹਸਾਨ’ ਬੱਲੇ ਬੜਾ ਗੁਡ ਫੀਲ ਕਰਦੇ ਆ। ਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰ ਲਵੋ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਪਈ ਜਾਣੀ ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਲੀਹ 'ਤੇ ਚਲ ਰਹੇ ਆਂ।

ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਪਈ ਜਮਾਨਾ ਹੋਗਾ ਪਤਿਆਂ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ। ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਇਦਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਈ ਘਰ ਦੀ ਸੀਰੇ ਦੀ ਕੋਈ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੋ ਚਾਰ ਵੰਡਰ ਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਮਗਰ ਲਾ ਲੈਣੇ ਤੇ ਜਿਹਨੂੰ ਮਰਜ਼ੀ ਗਲਾਂ ਗੁਲਾਂ ਕਢਾ ਦੇਣੀਆਂ। ਹੁਣ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਕੰਮ ਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿਚ। ਹੁਣ ਜਮਾਨਾ ਹੋਗਾ ਅੱਖਰ ਦਾ। ਉਦਾਂ ਤਾਂ ਕਈ ਕਹਿੰਦੇ ਆ ਪਈ ਇਹ ਕਪਿਊਟਰਾਂ ਦਾ ਜਮਾਨਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿਦਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਈ ਆ ਪਈ ਆਪਣੇ ਤਾਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਾਲ ਇਨੀਆਂ ਕਤਾਬਾਂ ਕਤੂਬਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗੇ। ਖੈਰ, ਅੱਜ ਲੋੜ ਆ ਪਈ ਖਬਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਖਬਾਰ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਪੰਜ ਸੱਤ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਲੇਖਕ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਗੱਏ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਤਾਸੀਰ ਖਬਾਰ ਵਰਗੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲੀਡਰਾਂ ਵਰਗੀ ਹੋਵੇ। ਜਾਣੀ ਬੰਦੇ ਐਨ ਮੌਕੇ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਪੂਰੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ। ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰਹੇ ਇਹ ਅਸਲੀ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਹੋਣ ਜਿਹੜੇ ਜਿਹਰ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦਾ ਰੁਖ ਹੋਵੇ ਉਧਰ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪੈਣ ਉਦਾਂ ਇਸ ਬਿਜਨਿਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਈ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵੀ ਮਿਲਣਗੇ ਜਿਹੜੇ ਚਾਹੇ ਮੀਂਹ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਨੇਰੀ ਇਕੋ ਰਟ ਲਾਈ ਰਖਣਗੇ, ਅਥੇ ‘ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ’ ਇਕ ਹੋ ਜਾਓ। ਇਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਈ ਕਹਾਉਂਦੇ ਆ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਪਈ ਸਾਡੇ ਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਕਦੀ ਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਕੱਠੀ ਹੋਈ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਈ ਕੱਠੇ ਕਰਨ ਤੁਰ ਪਏ ਆਂ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਮਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਲੇਖਕ ਉਹ ਲੱਭੋ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੱਲੇ ਈ ਨਾ ਪੈਂਦੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਹਵਾ ਦਰਸ਼ਕ ਕੁਕੜ ਵਾਂਗ ਹਵਾ ਦੇ ਰੁਖ ਕਲਮ ਘੁਮਾ ਲੈਣ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਲੇਖਕ ਹੀ ਵਾਇਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਦੂਜੇ ਨਹੀਂ।

ਹਾਂ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਈ ਇਹਨਾਂ ਚੋਂ ਕਈ ਬੰਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਡਿਸਪਲਿਨ ਮੁਤਾਬਕ ਪੂਰੇ ਨਾ ਉਤਰਦੇ ਹੋਣ ਕੋਈ ਦਾਰੂ ਸ਼ਾਹੂ ਕੋਈ ਬੱਤੀ ਬੱਤੀ ਦਾ ਵੀ ਰੋਗ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਹੋਣ। ਬਈ ਏਨਾਂ ਕੁ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇ। ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰੀਏਟਿਵ ਮੁਝ ਕਰੀਏਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਸਾਧਨ ਵਰਤਣੇ ਪੈਂਦੇ ਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੱਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕੁਝ ਲੋਕੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਵੀ ਕਰਨ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਿਓ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਲਹਿ ਗਏ ਲੀਹ ਤੋਂ। ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਲੇਖਕ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲਾ ਸ਼ੇਰੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਪਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਵਰਗਾ ਦੇ ਕੇ ਸਾਹਿਤਕ-ਰੋਟ-ਸਵਾਈ ਕਰਕੇ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ‘ਖਬਾਰ’ 'ਚ ਹਰ ਵੇਰੀ ਫੈਟੇ ਜ਼ਰੂਰ ਛਪਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਚਲਦੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਲਹਿਰ ਰਾਤ ਦੁਗਣੀ ਤੇ ਦਿਨੇ ਚੌਗਣੀ ਤਰੀਕੇ ਕਰੇਗੀ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਰ ਲਵੋ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਪਈ ਜਾਣੀ ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਲੀਹ 'ਤੇ ਹੋਗੇ ਆਂ।

ਹੁਣ ਸਭ ਤੋਂ ਆਖਰੀ ਜੁਗਤ ਜਿਹੜੀ ਦੱਸਣੀ ਆ ਉਹ ਹੈ ਤਾਂ ਜਰਾ ਨਰਕਧਾਰੀਆਂ ਵਰਗੀ ਗੱਲ ਪਰ ਆਪਾਂ ਗੁਰੂ ਧਾਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਆ ਪਈ ਕੋਈ ਮਾਸਟਰ ਜ਼ਰੂਰ ਲਭੋ ਜਿਹੜਾ ਕਿੱਤੇ ਦੇ ਉਤਰਾਹ . ਉਤਰਾਅ ਚੜ੍ਹਾਅ ਸਮਝਾ ਸਕੇ। ਇਦਾਂ ਕਰੋ ਪਈ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋਈ ਹੋਈ ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਖਾੜਕੂ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਗੰਢੇ। ਹੁਣ ਇਥੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਆ ਪਈ ਇਥੇ ਸਥਾਪਤ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਆ। ਸਥਾਪਤ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਇਹ ਨਾ ਲੈ ਲਿਓ ਪਈ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦੋ ਚਾਰ ਲੱਖ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇ। ਮੈਂਬਰ ਭਾਵੇਂ ਪੰਦਰਾਂ ਹੀ ਹੋਣ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਈ ਹੋਣ ਆਪਾਂ ਤਾਂ ਦੇਖਣਾ ਪਈ ਜਿਦਾਂ ਆਪਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਮੁਲਕ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ‘ਖਬਾਰ’ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਈ ਕਿ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਾਸੀਰ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹਿਸਟਰੀ ਖੋਜੋ ਜੀ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਮਾਸਟਰ ਭਾਲਣਾ ਕੋਈ ਐਵੇਂ ਬੜੇ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਉਹ ਚੁਣੋ ਜਿਹਨੇ ਖਾੜਕੂ ਘੋਲ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਤੇ ਖਾੜਕੂ ਘੋਲ ਕਰਾਏ ਹੋਣ। ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਵਥੇਰੇ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ ਆ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਮਾਣ ਇਜ਼ਤ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋ ਪਈ ਬੰਦੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਆ, ਸਿਆਣੇ ਆ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸੋਚਦੇ ਆ ਇਸ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਝੁੱਲ ਜਾਵੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਖਾੜਕੂ ਬੰਦੇ ਹੀ ਆ ਸਕਦੇ ਆ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇ ਪਈ ਭਾਵੇਂ ਕਿਤੇ ਗਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਵੀ ਸਰਦਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਖਾੜਕੂ ਘੋਲ ਕਰਦੇ ਹੀ ਹੋਣ। ਹਾਂ ਇਕ ਗੱਲ ਆ ਝੁਲੇ ‘ਚ ਨਾ ਆਇਓ ਕਿਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪੈਰ ਚੈਕ ਕਰਨ ਦੀ ਟਰਾਈ ਕਰਿਓ ਜੇ ਉਹ ਨੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਰ ਲੈਣ ਦਿਤੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬੰਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਹੀਂ। ਫੇਰ ਨਾ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਿਓ। ਹਾਂ ਜੀ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਕਰੇਸੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ‘ਤਬਾਹ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੋਇਆ’। ਹਾਂ ਇਕ ਗੱਲ ਦਾ ਹੋਰ ਖਿਆਲ ਰਖਿਓ ਪਈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਮਾਸਟਰ ਚੁਣਨਾ ਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅੱਤਾ ਗੱਡਾ ਹੋਵੇ ਕੋਈ ਖੂਹ ਖਾਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਥੇ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 13 ਤੇ) .

ਸਾ ਹਿ ਤ ਦ ਰ ਪ ਣ

ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਆਏ ਲੋਕ: ਚੁੱਪ ਬਹੁਮੱਤ

ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ

ਅਸੀਂ ਜੋ ਚੁੱਪ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਹਾਂ
ਸਾਡੀ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਸਾਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਇਕ ਲਾਵਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਸੀ?
ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਗਈਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਬਾਲ
ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਬੁਛਾੜ ਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਡੁਹਾਰੇ
ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਸਰੋਵਰ ਦਾ ਨਿਰਮਲ ਪਾਣੀ
ਸਾਡੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਜੋ ਹੈ ਗਿਆ ਲਾਲ ਘਾਟੀ
ਜਿਥੇ ਸਾਡੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਸਾਡੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਖੂਨ ਕੀਤਾ
ਸਾਡੀ ਬੰਦਗੀ ਦਾ ਅਪਮਾਨ,
ਉਹ ਧਰਮ ਦਾ ਸਥਾਨ ਤੁਸਾਂ ਜੰਗ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਕੀਤਾ।
ਦਸੋ ਤਾਂ ਸਹੀ, ਸਾਡਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਸੀ?

ਉਹ ਸੁੱਚਾ ਤੇ ਉੱਚਾ ਦਰ ਤੇਰਾ ਜਿਥੇ ਅਸੀਂ ਨਿਗੁਣੇ
ਸੀਸ ਨਿਵਾਈ ਖੜੇ ਸਾਂ, ਅਚਾਨਕ ਤੋਪਾਂ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ
ਧਮਾਕਾ ਉਡਾ ਲੈ ਗਿਆ ਸਾਨੂੰ ਕੀੜਿਆਂ ਮਕੋੜਿਆਂ ਵਾਂਗ
ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਰਾਹ ਕੇ ਹਿਚਕੀ 'ਚ ਦਮ ਤੋੜਦੇ
ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ, ਸਾਡੀਆਂ ਬੀਵੀਆਂ, ਬਾਂਝੇ ਢੇਰੇ ਹੋਏ ਨਿਦੇਸ਼।
ਕਦੀ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਥੇ ਵੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ
ਕਤਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਥੇ ਵੀ ਬਿਨ ਆਈ ਮੌਤ ਮਰਦੀ।

ਹੋਏ ਸੀ ਜਦੋਂ ਦੇਸ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਟੋਟੇ
ਨਾਲ ਹੀ ਸਨ ਹੋਏ ਸਾਡੇ ਜਿਸਮਾਂ ਦੇ ਟੋਟੇ
ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਿਸਮ ਫਲਨੀ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਏ
ਹਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹਰ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਵੀ ਹੋਏ ਟੋਟੇ
ਸਿਰਾਂ ਤੋਂ ਖਿਚ ਕੇ ਪਾੜੇ ਦੁਪਟੇ, ਵਿਧਵਾਵਾਂ
ਜ਼ਖ਼ਮੀ, ਅਪਾਹਜ ਬਣਾ ਸਾਨੂੰ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਤਾੜਦੇ ਹੋ ਹਰ ਵਾਰ
ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਸਾਂ ਅਸੀਂ ਜੋ ਖੂਨ ਦੇ ਹੰਝੂ ਰੋਂਦੇ ਹਾਂ ਹਰ ਵਾਰ।

ਫਿਰ ਉਹੀ ਖੂਨੀ ਸਾਕਾ ਫਿਰ ਉਹੀ ਅੱਗ ਦਾ ਦਰਿਆ
ਹੋਵਾ ਵਿਚ ਗਹਿਰੀ ਭਟਕਣਾ, ਮੌਤ ਜਿਹੀ ਫਿਜ਼ਾ
ਪੱਛਮ ਦੀ ਗਲੀਓਂ ਗਲੀਂ ਜੋ ਜ਼ਹਿਰ ਵਾਂਗ ਵੇਲੀ
ਡਸਦੀ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਹਿਨ, ਸਾਡੀ ਰੋਟੀ ਹੋਈ ਕੁਸ਼ੇਲੀ
ਅਸੀਂ ਜੋ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਵਾਲੇ, ਬਰਾਦ ਵਿਚ ਸਾਂ ਆਏ
ਸੀਸ ਨਿਵਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਤੋਂ ਰਖਿਆ ਸਾਂ ਮੰਗਣ ਆਏ
ਸਾਡੀਆਂ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਟਾ ਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਫਿਰ
ਅਪਾਹਜ ਜਹੇ ਬਣਾ ਕੇ, ਨਿਰਕੌਂਦ ਕੀੜੇ ਜਿਹੇ ਸਮਝ
ਅਜ ਫਿਰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਪਟਕਾ ਕੇ
ਫਿਰ ਸਾਡੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਖ਼ੀਦਣ ਆਏ ਹੋ ...

ਅਸੀਂ ਝੁੱਝੇ, ਬੀਮਾਰ, ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਜਿਸਮਾਂ ਨਾਲ ਸੜ ਰਹੇ ਹਾਂ
ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਮੌਤ ਜਿਹਾ ਸ਼ਹਿਮ ਹੈ
ਸੁੰਨ ਹੈ ਸਾਡੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਪੱਥਰ ਹੋ ਗਈ ਚੁਬਾਨ ਹੈ
ਸਾਡੇ ਘਰ ਜੋ ਖੰਡਰ ਇਕ ਥੋਹ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਗਰਦ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਬਾਲਾਂ ਤੇ ਜਵਾਨ ਧੀਆਂ ਦੀਆਂ
ਦਿਲ ਚੀਰਵੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਅਟਕ ਗਈਆਂ ਹਨ
ਅਸੀਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਬੰਦਗੀ ਦਾ ਸਾਡੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ
ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਬਦਲ ਹੈ?

ਅਸੀਂ ਉਹ ਚੁੱਪ-ਬਹੁਮੱਤ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਕੀਆਂ ਲਕੜਾਂ ਵਾਂਗ
ਬਾਲਣ ਬਣਾ ਹਰ ਰਾਜਸੀ ਚਿੱਖਾ 'ਚ ਝੋਕ ਦੋਂਦੇ ਹੋ ਹਰ ਵਾਰ।

ਅਸੀਂ ਹੀ ਹਾਂ ਉਹ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਜਿਹੇ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ
ਰਾਹ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅੰਗਤਾਂ ਦੀ ਪੱਤ ਸ਼ਰੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲੁੱਟ ਕੇ
ਕਰਦੇ ਹੋ ਬੇਇਜ਼ਤ ਹਰ ਵਾਰ

ਅਸੀਂ ਹੀ ਹਾਂ ਉਹ ਚੁੱਪ-ਬਹੁਮੱਤ ਜੋ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਨਿਕਲੇ ਸਾਂ
ਕੰਮਾਂ ਲਈ, ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਡੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਲਾ
ਸਾਡੇ ਕੇਸ ਕਤਲ ਕਰ, ਸਾਡੇ ਜਿਸਮ ਫਲਨੀ ਕਰ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੋਏ ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਘਸੀਟ ਕੇ
ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਕੱਢਦੇ ਹੋ ਹਰ ਵਾਰ

(ਪੰਨਾ 12 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੁਰੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਜੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ
ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਹਾਲ ਲੈਣਗੀਆਂ। ਇਹੋ ਜਿਹਿਆਂ ਦੇ ਹਾਲ 'ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਮਰਜ਼ੀ ਜਾ
ਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਵੇ। ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅੱਡਾ ਗੱਡਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਚੁਕਾਮ ਤੋਂ
ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੰਘਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਨਸਖੇ
ਸਿਖੇ ਪਈ ਕਿਦਾਂ ਘੋਲ ਕਰੀਦੇ ਆ ਤੇ ਕਿਦਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵੱਧੀ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਕੁਝ
ਕਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਸੀਦਾ ਪਈ ਜਿਤ ਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ
ਦੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਪੈਣੀ ਆ ਕਿਉਂਕਿ ਲਹਿਰ ਦਾ ਕਈ ਵਾਰੀ ਨਹਿਰ ਅੰਗ
ਲੰਮੀ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਹੁੰਦਾ ਆ। ਜੇ ਇਦਾਂ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹਨਾਂ
ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਬੜੀਆਂ ਕੰਮ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰ ਲਵੋਂ
ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਜਾਣੀ ਪਈ ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਲੀਹ 'ਤੇ ਭੱਜਦੇ ਜਾਨੋ ਆ।

ਅੱਡਾ ਹੁਣ ਆਖਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਆ ਪਈ ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਜੁਗਤਾਂ ਈ ਦਸੀਆਂ
ਤੁਹਾਡੇ ਨਾ ਪਸਿੰਦੇ ਆਉਣ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਕਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਨਾ
ਐਵੇ ਮੇਰੇ ਵੀ ਮੌਤ ਭੰਨਣ ਤੁਰ ਪਿਛ। ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਸ਼ੌਰੋਸ ਵੀ ਹੈ ਨਹੀਂ ਮਰ ਗਿਆ
ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇ।

ਅਸੀਂ ਹੀ ਹਾਂ ਉਹ ਅੰਗਤਾਂ, ਬੱਚੇ, ਬਚੁਰਗ ਤੇ ਜਵਾਨ
ਉਸ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਬਹੁਮੱਤ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਜਿਸਮ ਅੱਗਾਂ ਵਿਚ ਝੁਲਸਦੇ ਹੋ ਹਰ ਵਾਰ

ਅਸੀਂ ਹੀ ਹਾਂ ਉਹ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਬਹੁਮੱਤ ਜੋ ਅਜ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਤੇ
ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਲਈ ਕੈਂਪਾਂ ਦੀ ਸਤਿਹਾਂਦ ਵਿਚ ਸੜ ਰਹੇ ਹਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਵਾਰ
ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਫਿਰ ਕੋਈ ਨੇਤਾ ਜਿਹਾ ਉਠੇਗਾ ਡੁਕਾਰੇਗਾ:
ਚੁੱਪ-ਬਹੁਮੱਤ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੈ

ਫਿਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਠੇਗਾ ਦੁਹਾੜੇਗਾ 'ਚੁੱਪ-ਬਹੁਮੱਤ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੈ'
ਹਰ ਨੇਤਾ ਸਾਡੀ ਚੁੱਪ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਪੈਰ ਧਰ ਸਾਨੂੰ ਰੋਂਦ ਕੇ
ਉੱਚਾ ਉਠਦਾ ਹੈ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦੋਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ
ਭੇਡਾਂ ਬਕਰੀਆਂ ਸਮਝ, ਹੱਕ ਕੇ ਹਰ ਉਸ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ
ਲੈ ਜਾ ਖੜਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਸਿਵਾਏ 'ਆਦਮ ਬੇ'
'ਆਦਮ ਬੇ' ਦੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਅਸੀਂ ਸਾਲ 84 ਦੇ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਏ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹਾਂ
ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਹਿਨ ਵਿਚ ਚਿਪਕਿਆ ਇਕ ਖੰਛ ਹੈ
ਮਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ, ਪੁਤਰਾਂ ਦਾ ਕਤਲ, ਮੋਤੀਆ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ
ਤੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂ ਸ਼ਾਂ, ਬਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਾਹਟਾਂ ਹਨ।
ਇਸ ਦਰਦ ਦਾ ਜ਼ਖ਼ੀਰਾ ਜੋ ਦਿਲਾਂ 'ਚ ਉਤਰਿਆ ਹੈ ਉਸਦੇ ਨਾਲ
ਜਿਉਣ ਦਾ ਇਕ ਤਰਲਾ ਹੈ ਪਰ

ਅਸੀਂ ਉਸ ਚੁੱਪ ਬਹੁਮੱਤ ਵਿਚ ਵੀ ਤਾਂ ਬਾਮਿਲ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ
ਆਏ ਦਿਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪਦੇ,
ਨਿਜੀ-ਦੁਸ਼ਮਣੀਆਂ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਉਲਝੇ, ਕੋਹੜੇ ਜਿਹੇ
ਜ਼ਿਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਕਲੇ, ਗਲੀਆਂ ਵਰਗੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨੂੰ
ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸਰਾਪ ਭੋਗਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ
ਕੀ ਜੋ ਕੁਝ ਪਿੱਛੇ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਉਹ ਘੱਟ ਸੀ
ਕੀ ਕੋਈ ਕਸਰ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ? ਜ਼ਖ਼ਮ ਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਅਲ੍ਹੇ ਹਨ।
ਅਸੀਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਹੈ?

ਅਸੀਂ ਜੋ ਚੁੱਪ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਹਾਂ
ਸਾਡੀ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਸਾਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਇਕ ਲਾਵਾ ਹੈ।
ਅਸੀਂ ਜੋ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਬਹੁਮੱਤ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਘਰੇਲੂ ਅੰਗਤਾਂ ਵੀ ਹਾਂ
ਅਸੀਂ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ ਵੀ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਬਚੁਰਗ ਵੀ ਹਾਂ
ਅਸੀਂ ਜਵਾਨ ਵੀ ਹਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹਾਂ
ਜੋ ਮਿਲਾਂ, ਖੇਤਾਂ, ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ 'ਚ ਹੱਡ ਤੋੜਦੇ ਹਾਂ
ਰੋਜ਼ੀ ਕਮਾਉਣ ਨਸਲੀ ਵਿਚਕਾਰੇ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਖਣ ਜਿਹੇ
ਤਸੀਹੇ ਜਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।
ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਾਡੇ ਕਦਮਾਂ ਅੱਗੇ
ਅੱਗ ਦਾ ਇਕ ਦਰਿਆ ਵਿੱਛਾ ਦੋਂਦੇ ਹੋ
ਅਸੀਂ ਜੋ ਚੁੱਪ ਬਹੁਮੱਤ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਤਾਂ ਸਹੀ
ਅਸੀਂ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ?

ਕਵਿਤਾ:

ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ

□ ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ 'ਚਮਨ'

ਸਵਤੰਤਰ ਕਲਮ ਚਲਾਵਾਂ, ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।
ਚੁਪ ਰਹਾਂ ਕਿ ਜੀਤ ਹਲਾਵਾਂ ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।
ਹਰਿਮੰਦਰ ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ, ਧਰਤੀ ਰੋਈ ਅੰਬਰ ਰੋਇਆ,
ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਰਦ ਹੰਢਾਵਾ, ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।
ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਢਾਹਵਣ ਵਾਲੇ, ਸੱਚ ਹੈ ਕਦੀ ਨਾ ਜੀਉਣ ਸੁਖਾਲੇ
ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ ਠਹਿਰਾਵਾਂ, ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।
ਕਾਤਲ ਧਰਮ ਦਾ ਬੁਰਕਾ ਪਾਵੇ ਕਿਸ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨ ਕਹਾਵੇ,
ਸੱਚੀ ਆਖ ਸੁਣਾਵਾਂ, ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ
ਇਕ ਮਰਨੇ ਤੇ ਮਰੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ, ਨਿਰਛਲ ਨਿਰਦੋਸ਼ੇ ਨਰ ਨਾਰਾਂ,
ਹੈ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।
ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਖੂਨੀ ਕਾਰੇ, ਭਾਇਆ ਰੱਬਾ! ਕੌਣ ਸਹਾਰੇ,
ਅੱਡਾ ਕਿਤ ਵਲ ਬਾਹਾਂ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।
ਕਿਤੇ ਗਦਾਰੀ ਦਾ ਹੈ ਫਤਵਾ, ਕਿਤੇ ਦਲੇਰੀ ਦਾ ਹੈ ਰੂਤਬਾ,
ਕਿਸ ਦੇ ਢੋਲੇ ਗਾਵਾਂ ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।
ਅਤਿਵਾਦੀ, ਵੱਖਵਾਦੀ ਨਾਅਰੇ, ਧਰਮੀ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਵਟਵਾਰੇ,
ਚਾਹਵਾਂ ਕਿ ਨਾ ਚਾਹਵਾਂ ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।
ਕੌਣ ਸੁਣੇ ਫਰਿਆਦ ਅਸਾਡੀ ਕੌਣ ਕਰੇ ਇਮਦਾਦ ਅਸਾਡੀ
ਕਿਤ ਵਲ ਨਜ਼ਰ ਦੁੜਾਵਾਂ ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।
ਮਜ਼ਹਬ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਵੇਰ ਸਿਖਾਉਂਦਾ, ਖੂਨੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਭਾਉਂਦਾ,
ਇਹ ਨਰਮਾ ਕਿੰਝ ਗਾਵਾਂ, ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।
ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਕੈਦੀ ਹੋਏ, ਮਿੱਤਰ ਸ਼ਰੇ ਭੱਜ ਖਲੋਏ,
ਵੇਰੀ ਕੁੱਲ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ, ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।
ਭੁਲੇਗਾ ਨਹੀਂ ਵਰ੍ਹਾ ਚੁਰਾਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕੌਮ ਚੜ੍ਹਾਈ ਵਾਸੀ,
ਗੱਲਾਂ ਕਿਵੇਂ ਭੁਲਾਵਾਂ, ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।
ਅਣਖ ਲਈ ਜੋ ਜੀਉਂਦੇ ਮਰਦੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਜਰਦੇ,
'ਚਮਨ' ਕਹਾਣੀ ਪਾਵਾਂ ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।

ਗਜ਼ਲ

□ ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ 'ਚਮਨ'

ਤੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਜਾ ਨਾ ਕਰ ਇੱਛਾ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਤੇਰੀ।
ਰੋਸ਼ਨ ਕਰੀ ਨਾ ਬੇਸ਼ਕ, ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਨੇਰੀ।
ਮਸਿਆ ਦੀ ਰਾਤ ਕਾਲੀ ਜੁਗਨੂੰ ਅਲਪ ਹੋਏ,
ਸੁੰਨੀਆਂ ਨੇ ਕੁੱਲ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਦਿਲ ਦਾ ਰਿਹਾ ਏ ਢੇਰੀ।

ਗੀਵੀਉ:

ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਲੇਖਕ : ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੁਵਾਲੀਆ

ਪੰਨੇ : 48

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ : ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਯਾਦਗਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ।

'ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ' ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੁਵਾਲੀਆ ਵਲੋਂ ਨਵ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ
ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਯਤਨ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਨਿੱਜੀ ਦੁਖਾਂਤ
ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ
ਵਰਨਣ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਹਾਕੇ- ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਸੰਗਰਾਮੀ ਕਵੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ
ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਏ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੁਵਾਲੀਆ ਇਕ ਹੈ।

ਇਕਬਾਲ ਕਲਾਤਮਕ ਪੱਖ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਚੇਤਨ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ
ਕਵੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਯੁਗ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ
ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਹਥਲੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੁਵਾਲੀਆ ਜੁਬਾਰ
ਕਵੀਆਂ ਵਿਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਉਸ ਲਈ
ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਉਸਦੀਆਂ ਏਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ "ਸੁਲਘਦੇ ਅਹਿਸਾਸ" ਤਿੰਨ ਕੋਟ
ਹੁਣ ਤਕ ਦੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਸੰਪਾਦਤ
"ਮਕਤਲ" ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਹੈ।

"ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ" ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਕੇ ਜੋ ਅਨੁਭਵ
ਕੀਤਾ ਉਸ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਸਾਨੂੰ ਉਸਦੀ ਲੰਮੀ
ਕਵਿਤਾ "ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ" ਵਿਚੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ :

"ਹੱਥਾਂ ਉਤੇ ਫਲਕਦੇ ਫਾਲੇ"

ਸਾਡੇ, ਦਸਤਾਨਿਆਂ ਨੇ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰ ਦਿਤੇ

ਰੂਹਾਂ ਉਤੇ ਸੁਲਘਦੇ ਫਾਲੇ

ਬੀਅਰ, ਦੀ ਝੋਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਲੁਕਾ ਦਿਤੇ

ਚੁਰਾਬਾਂ 'ਚੋਂ ਖਿਸਕ ਕੇ

ਸਿਰ 'ਚ ਜਾ ਪੁਖੀਆਂ ਬਿਆਈਆਂ ਨੂੰ

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕੱਚਾ ਜਿਹਾ ਹਾਸਾ ਹੀ ਠਾਠ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਨਹੀਂ ਠਰਦੀ।

ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਦੇ ਖਤੇ 'ਚ ਬਲਦੀ ਠਾਠ ਨਹੀਂ ਠਰਦੀ

ਤਦੇ ਹੀ ਤੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਹਫਤੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚੋਂ ਐਤਵਾਰ।"

ਜਿਥੇ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਉਹ ਅੱਜ ਦੇ
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਿਤਾਵਨ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਸਾਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਮ
'ਪੈਂਟ ਹੱਥ ਸੁਨੇਹਾ' ਤੇ ਬਾਇਦ "ਜਾਗਿਆ ਜਾਵੇ" ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਬੰਦੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਨੇ

ਜਾਂ ਅੰਨੇਵਾਹ ਚਲ ਰਹੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਕਲਪੁਰਜੇ।

ਇਕਬਾਲ ਜਿਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਸੜ
ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਟੈਦਪੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਰਦੇ ਵੀ
ਫਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ਜੀ. ਬੀ. ਰੋਡ :—

"ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਇਕ ਬਦੂ ਸੜਕ ਹੀ ਹੋਵੇ

ਇਹ ਝੰਡੀ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਾਂ 'ਚ ਵੀ

ਖਾਮੋਸ਼ ਵਗਦੀ ਏ

ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ਾਂ 'ਚ ਵੀ

ਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਬਹਿਸ ਸੁਣੀਆਂ ਐਨਕਾਂ 'ਚ ਵੀ

ਬਹੁਤ ਅਜੀਬ ਹੈ ਦਿੱਲੀ ਮੇਰੇ ਦੇਸਤ।"

ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਕੁਰਲਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ
ਕਰਨ ਲਈ ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜੁਆਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣ, ਜਦੋਂ
ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਕੱਖਾਂ ਕਾਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਹੌਲੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸਹੀ-ਸਹੀ ਬਿਆਨ ਸਾਨੂੰ ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੁਵਾਲੀਆ
ਦੀ ਕਿਤਾਬ "ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ" ਵਿਚੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਇਕਬਾਲ ਜਿਸਦਾ ਨਾਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਕਵੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਹਨ। ਹਥਲਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੰਜਾਬੀ
ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇਣ ਹੈ।

—ਕੇਵਲ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਟੁਰ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਤੇਰੇ, ਜੋ ਦਿਲ ਮਿਰੇ ਤੇ ਬੀਤੀ
ਹੰਝੂਆਂ ਨੇ ਕਹਿ ਸੁਣਾਈ, ਉਹ ਵਾਰਤਾ ਘਨੇਰੀ।
ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਸੱਜਣਾ, ਉੱਤੇ ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਨੀ ਹੈ,
ਹਿਜਰਾਂ ਤੇ ਹਉਂਕਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਉਮਰ ਹੈ ਲੰਮੇਰੀ
ਮਹਿਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੇਰਾ ਬੇਦਰਦ ਹੈ ਜ਼ਮਾਨਾ।
ਰੱਖੀ ਉਡੀਕ ਜਿਸਦੀ, ਪਾਈ ਨਾ ਉਸ ਨੇ ਫੇਰੀ।
ਦੁਨੀਆਂ ਨਾ ਜਾਣੇ ਮੇਰੇ ਇਸ ਦਰਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ।
ਮਹਿਕਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਜਿਸਨੇ ਵਿਸ਼ ਈਰਖਾ ਖਲੋਰੀ।
ਸਾਗਰ ਦੀ ਹਰ ਲਹਿਰ ਦਾ ਭੇਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਾਹਿਲ
ਸੱਜਣਾ ਅਸਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਫੁੱਥ ਜਾਣ ਦੀ ਦਲੇਰੀ।
ਰੁਸੀਆਂ ਗੁਲਾਬ ਕਲੀਆਂ ਰੁਸੀ ਹੈ ਟਾਹਣੀ ਟਾਹਣੀ
ਮੈਂ 'ਚਮਨ' ਹਾਂ ਵੀਰਾਨਾ ਉਜੜੀ ਬਹਾਰ ਮੇਰੀ।

ਤਲਾਸ਼ ਇਕ ਹੋਰ ਬੀਵੀ ਦੀ!

ਤੋਝਾ! ਤੋਝਾ!! ਅੱਠਵਾਂ ਵਿਆਹ! ਬਾਈਲੈਂਡ ਦੇ ਇਕ ਭਟਕਦੀ ਟੇਕ ਕੋ ਨੂੰ ਸੱਤ ਵਿਆਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਹੁਣ ਉਹ ਅੱਠਵੇਂ ਵਿਆਹ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 'ਚ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅੱਠਵੀਂ ਬੀਵੀ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਮਿਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬੀਵੀ ਵਿਆਹ ਲਈ ਰਜ਼ਾਮੰਦ ਵੀ ਹੈ। ਕਮਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਸੱਤ ਦੀਆਂ ਸੱਤੇ ਬੀਵੀਆਂ ਬੜਾ ਖੁਸ਼ੀ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਲਾ ਸ਼ਿਕਵਾ ਨਹੀਂ। ਟੇਕ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਤਾਂ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਕਲਾ ਮਿਲਾ ਕੇ ਲਗਭਗ ਦੇ ਦਰਜਨ ਨਿਆਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬੈਂਕਾਕ ਤੋਂ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਦੁਮੱਜਲੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਤਾਂ ਇਸ ਭਟਕਦੀ ਦੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਧੰਨ ਮੰਨਣਗੇ ਜਿਹੜੇ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀ ਗਏ ਹਨ। ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਹੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੱਕ ਠੀਕ ਵੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਉਂਜ਼ ਕਿਪੋਰਟਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀਆਂ ਗੁਆਹ ਹਨ ਕਿ ਬਾਈਲੈਂਡ ਵਿਚ ਮਰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧ ਬੀਵੀਆਂ ਰੱਖਣਾ ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਸੱਤ ਬੀਵੀਆਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ

ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਟਕਦੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਤਾਂ ਇਕ ਬੀਵੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰੱਖਣਾ ਬੜਾ ਮੁਹਾਲ ਹੈ।

ਇਸ ਭਟਕਦੀ ਦੀ ਉਮਰ 55 ਸਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਘਟੋਘਟ ਚਾਰ ਹੋਰ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਰਚਾ ਕੇ ਇਕ ਦਰਜਨ ਬੀਵੀਆਂ ਦਾ ਪਤੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਗਿੰਨੀਜ਼ ਬੁੱਕ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਉਂਜ਼ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਕੁਝ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮਰਦਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧ ਔਰਤਾਂ (ਪਰ ਸੱਤ ਨਹੀਂ) ਰੱਖਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਹੈ ਪਰ ਇਥੇ ਮਰਦ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਬੀਵੀ ਹੀ ਘਰ ਦੀ ਕਾਰ-ਮੁਖਤਾਰੀ ਸੰਭਾਲਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਸਭ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਭਟਕਦੀ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਤਾਂ ਕਹਾਣੀ ਹੀ ਬੜੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ — ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਸ਼ੌਂਕਣਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ — ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹਰ ਇਕ ਦੀ ਹਸਤੀ ਤੇ ਹੱਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਖਾਣਾ ਵੀ ਇਕੋ ਥਾਂ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਵਸੋਂ ਉਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਭਟਕਦੀ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਉਤੇ ਆਪਣੀ ਨਸਬੰਦੀ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਪਿਛੋਂ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰੇਗੀ। ਪਰ ਭਟਕਦੀ ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਬੀਵੀਆਂ ਵਾਂਗ ਉਸ ਦਾ

ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਅਜੇ ਮਨ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਭਟਕਦੀ ਦਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਆਖਰ ਕਿਹੜੀ ਰੁਚੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਛੇਵੀਂ ਅਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਬੀਵੀ ਇਕੋ ਹੀ ਦਿਨ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਰਾਜਿਆਂ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਧਨ ਦੌਲਤ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕਹੀ ਵਾਰੀ ਪੜ੍ਹੀ ਸੁਣੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਭਟਕਦੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਬਹੁਤੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਇਸ ਭਟਕਦੀ ਦਾ ਇਹ ਅਮਲ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚੇਲੰਜ ਹੈ।

(ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ)

● ਨੌਕਰਾਣੀ

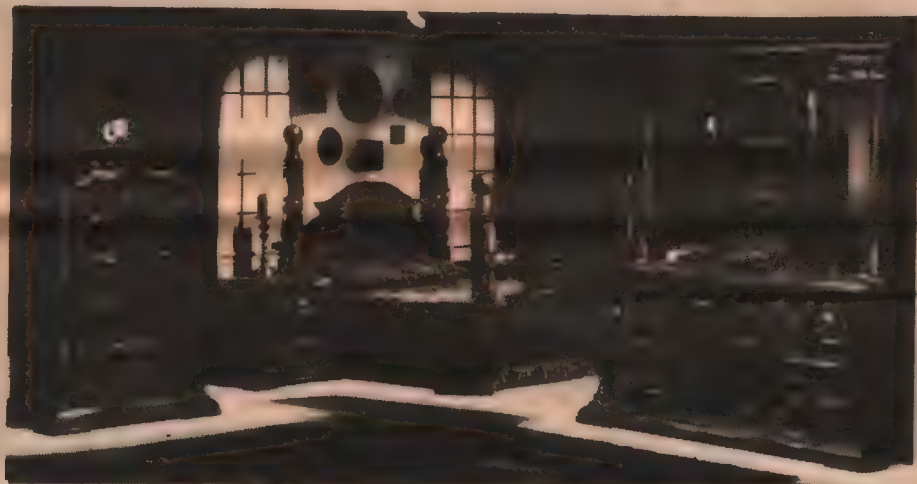
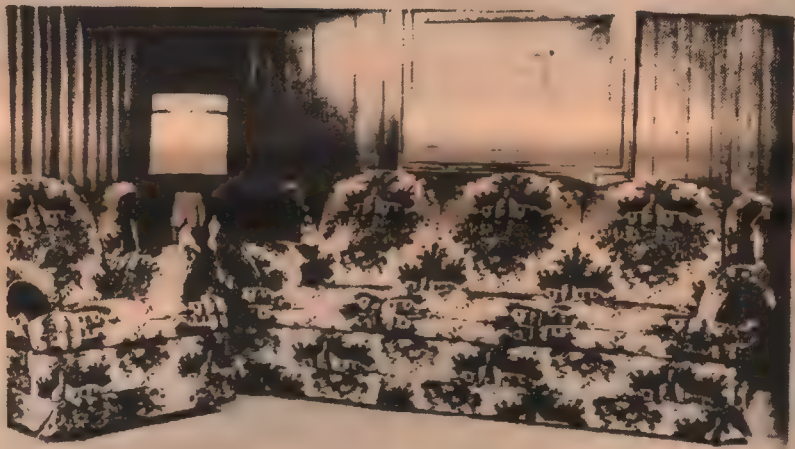
ਇੱਕ ਫਿਲਮ-ਸਟਾਰ ਦੇ ਬੁਰੇ ਦਿਨ ਆਏ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਬੜੇ ਉਦਾਸ ਲਹਿਜੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬੀਵੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ — “ਵੇਖ, ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਤੂੰ ਆਪ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰੀਂ।”

ਬੀਵੀ ਬੋਲੀ — “ਠੀਕ ਏ, ਪਰ ਨੌਕਰਾਣੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਤੇਰਾ ਕੰਮ ਏ ਕਿ ਉਹਦੀ ਨੌਕਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਏ। ਆਖਰ ਉਹ ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਏ।”

ਲੌਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਲਿ:

2707 MAIN ST., VANCOUVER, B.C.

THE HOUSE OF QUALITY FURNITURE

● ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ ● ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ

● ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਰਵਿਸ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਫਰਨੀਚਰ
ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਹੀ ਨਾਮ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਲੌਇਲ ਫਰਨੀਚਰ

OPEN 7 DAYS A WEEK

LOYAL FURNITURE LTD

Ph.: 879-8319

2707 Main Street, (at 11th Ave.) Vancouver, B.C.

Loyal - The Most Trusted Name in Furniture Business.

Ph.: 879-4813

ਮੋਗੇ ਦਾ ਗੀਗਲ ਸਿਨਮਾ ਮੁੜ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਲਈ 'ਲਸੰਸ' ਜਾਰੀ

ਮੋਗਾ: ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਨਕ ਗੀਗਲ ਸਿਨਮਾ ਮੁੜ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਨੇਮਾ ਕੋਈ 12 ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿਨੇਮੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸਿਨੇਮੇ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾ ਦਿਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਿਨੇਮੇ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਹੱਤਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣਾ ਪਿਆ।

ਇਥੇ ਇਹ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬੀਤੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਸਿਨੇਮੇ ਨੂੰ ਮੋਗੇ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ 1972 ਵਿਚ ਬਣੀ ਅਕਾਲੀ-ਜਨਤਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਤਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਮੋਗੇ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪਾਕਿ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸੀ. ਬੀ. ਵਲੋਂ ਜਾਂਚ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦਾ ਜੋ ਜਥਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਪੁਰਬ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਨਾਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੋਈ 100 ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਵਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਕ

ਉਜੜ ਕੇ ਆਏ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਲੁਧਿਆਣਾ: (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਗਵਾ ਬਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੱਜ ਇਥੇ ਅੰਮਿਰਤਸਰ — ਲੁਧਿਆਣਾ — ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮਾਲ) ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ. ਬੀ. ਮਹਾਜਨ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦਾ ਲੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸੁਭਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੋਰੀ 2000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਬਾਕੀ ਸੂਝ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੋਰੀ 800 ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਵਾ ਹੋਈਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਲਾਈ, ਕਚਾਈ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਵਿਮੇਨ ਐਂਡ ਚਿਲਡਰਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਧਵਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ — ਕਮ-ਉਤਪਾਦਨ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਵਾਸਤੇ 56 ਵਿਧਵਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਥੇ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਏ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਪਤੇ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਬਾਰੇ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ

ਮੋਗਾ: ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਦੇ ਇਕ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਵਫਦ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਯਾਦ ਪੁੱਤਰ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਪੁਲੀਸ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇਚਾਰਜ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੱਘੜ ਸਿੰਘ ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਜੇਬ ਸਿੰਘ ਉਤੇ 19 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਮੋਗਾ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਉਪਰੋਕਤ ਥਾਣਾ ਇਚਾਰਜ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਕਾਮਰੇਡ ਸ਼ੱਘੜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਸਿਕਾਇਤ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਕੁਰਪਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਸਨ।

ਵਫਦ ਵਿਚ ਸ਼ੱਘੜ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰੂਪ ਦੇ ਨੇਤਾ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਵਫਦ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਯਮਕੀਆ ਮਿਲਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਮਰੇਡ ਸ਼ੱਘੜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਿਲਾ ਅਤੇ ਡਵੀਜ਼ਨ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ 11 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਖਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਕਮੇਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀਆਂ 45 ਕਾਪੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਮੁੜ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇ ਦੀ ਵਾਪਸ ਉਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਧਗਿਧ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ: ਯਾਤਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਥਾ ਨਾ ਭੇਜਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 3000 ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 1700 ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਪਿਛੋਂ ਸਾਰਾ ਜਥਾ ਹੀ ਨਾ ਭੇਜਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਮੁੜ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ।

0● ਮਾਰੂਲ ਸਲਾਹ

ਇਕ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ — “ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸੁਟ ਪਾ ਕੇ ਸਬਜ਼ੀ ਲੈਣ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਬਜ਼ੀ ਮਹਿਗੀ ਦਿੰਦੇ ਨੇ। ਜਦੋਂ ਪਾਟਿਆ ਹੋਇਆ ਕੁਰਤਾ-ਪਜਾਮਾ ਪਾ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਬਜ਼ੀ ਸਸਤੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।”

ਦੋਸਤ ਝੱਟ ਬੋਲ ਪਿਆ — “ਹੱਥ 'ਚ ਇੱਕ ਪਿਆਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਕਰ। ਫਿਰ ਸਬਜ਼ੀ ਮੁਫਤ ਮਿਲੇਗੀ।”

Ali Mohammed Farm

4809 - 272nd St. Aldergrove
Ph. 856-5990

ਪੋਲਟਰੀ ਫਾਰਮ ਤੋਂ ਤਾਜ਼ੇ ਆਂਡੇ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ
ਚਿਕਨ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਖਰੀਦੋ

Chicken	Fresh Eggs	Or
50¢ each	\$1.20 doz.	\$3.00
Flat (30 eggs)		

ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ? East West Travel Ltd.

ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ

ਸਾਥੋਂ ਹਰ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀਆਂ
ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

Special for India, Pakistan, Fiji and
West Indies.

Mike Brar

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਟਿਕਟਾਂ
ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਈਸਟ ਵੈਸਟ ਟਰੇਵਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਜਿਥੇ
ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph. (403) 235-3661

#206-3517, 17 Ave. S.E. Calgary, Alta

T2A 0R5

ਭਰਾਉਂਦੇ ਭਰਜੰਦੇ ਰੱਖੋ ਤੇ ਮੇਖਲੇ ਨੇ ਬਣੇ।
ਮਕਰ ਕੁਝ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਪੰਛ ਉਡਾਵਲੇ ਨੇ ਬਣੇ।

ਕਰੀਬ ਹੁਣ ਦੀ ਕੀੜਾ 'ਚ ਉੱਮਰ ਬੀਤ ਗਈ
ਮੈਂ ਕੋਲ ਬੈਠ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਿ ਵਾਸਲੇ ਨੇ ਬਣੇ।

ਅਜੇ ਤਾਂ ਦੂਰ ਤਕ ਕਿਧਰੇ ਘਟਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦੀ,
ਕਿ ਪੁੱਪ ਤੇਜ਼ ਤੇ ਰਸਤੇ ਵੀ ਰੋਤਲੇ ਨੇ ਬਣੇ।

ਹਜ਼ਾਰ ਹਸਰਤਾਂ, ਅਣਗਿਣਤ ਖਾਬ ਕਤਲ ਹੋਏ,
ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਗਦੇ ਜੀਨੇ 'ਚ ਫਲਵਲੇ ਨੇ ਬਣੇ।

ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਸਟੋਰ ਜਿਥੇ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

S A L E

Merit
Dress Pants
15.00 each
Reg. 38.00 each

Dress Shirts
\$9.99
Reg. 18.00

Suits
Upto
30% off

Pants at
Wholesale Prices
Size 32 & 34

Satisfaction Guaranteed

EXPERT TAILORING FOR
MEN & LADIES
ALTERATIONS & REPAIRS
FAST SERVICE

Tomson's
TAILORS & FASHIONS

5260 FRASER ST. VANCOUVER

[Between 46th & 47th Avenue] Ph: 324-4223

ਸੁਭ ਵਿਆਹ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ 9 ਮਾਰਚ 1985 ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਖੰਘੂਰਾ ਪਿੰਡ ਲਤਾਨਾ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਸੁਭ ਆਨੰਦਕਾਰਜ ਬੀਬੀ ਕੰਵਲਜੀਤ ਕੌਰ ਸਪੁਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਪਿੰਡ ਸਿਧਵਾਂ ਬੇਟ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨਾਲ ਗੁਰਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਸੁਭ ਇਛਾਵਾਂ ਭੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਘੋੜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ

(ਇਹ ਘੋੜੀ 23 ਮਾਰਚ, 1932 ਨੂੰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਉਤੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਇਕ ਲੋਕ ਕਵੀ (ਤਖਲਸ ਤਾਇਰ) ਨੇ ਟਾਂਗੇ ਉਤੇ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਪੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਉਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੂਰੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਇਕ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਿਸਾ ਲਿਆ।)

ਆਵੇ ਨੀ ਭੈਣੇ, ਰਲ ਗਾਵੀਏ ਘੋੜੀਆਂ,
ਜੰਵ ਤੇ ਹੋਈ ਏ ਤਿਆਰ ਵੇ, ਹਾਂ।
ਮੌਤ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਪਰਨਾਵਟ ਚੱਲਿਆ,
ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸਰਦਾਰ ਵੇ, ਹਾਂ।
ਵਾਂਸੀ ਦੇ ਤਖਤੋ ਵਾਲਾ ਖਾਰਾ ਬਣਾ ਕੇ,
ਬੈਠਾ ਤੂੰ ਚੌਂਕੜੀ ਮਾਰ ਵੇ, ਹਾਂ।
ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਭਰ ਨਹਾਵੇ ਘੋੜੀ।
ਵਾਂਸੀ ਦੀ ਟੋਪੀ ਵਾਲਾ ਖਾਰਾ ਬਣਾ ਕੇ,
ਸਿਹਰਾ ਤੂੰ ਬੋਧਾ ਬਾਂਜਰਦਾਰ ਵੇ ਹਾਂ।
ਜੋੜੀ ਤੇ ਵੱਢੀ ਲਾੜੇ ਜੋਰ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ,

ਸਬਰ ਦੀ ਮਾਰ ਤਲਵਾਰ ਵੇ, ਹਾਂ।
ਰਾਜਗੁਰੂ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਰਬਾਲੇ,
ਚੜ੍ਹਿਆ 'ਤੇ ਤੂੰ ਹੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵੇ, ਹਾਂ।
ਵਾਰ-ਵੜਾਈ ਤੇਬੋਂ ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਲੈਣੀ,
ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਉਧਾਰ ਵੇ, ਹਾਂ।
ਹਰੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨ* ਤੇਰਾ ਬਣਿਆ ਵੇ ਸਾਥੂ,
ਢੁਕੇ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਕੋ ਵਾਰ ਵੇ, ਹਾਂ।
ਪੈਂਤੀ ਕਰੋੜ ਤੇਰੇ ਜਾਂਵੀ ਵੇ ਲਾੜਿਆ,
ਪੈਦਲ ਤੇ ਕਈ ਸਵਾਰ ਵੇ, ਹਾਂ।
ਕਾਲੀਆਂ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ ਪਾ ਕੇ ਜੰਵ ਜੁ ਤੁਰ ਪਈ,
'ਤਾਇਰ' ਵੀ ਹੋਇਆ ਏ ਤਿਆਰ ਵੇ, ਹਾਂ।

* ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਇਆ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਨੌਜਵਾਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਨਵੈਕਸ਼ਨ ਵੇਲੇ ਫਰੇਂਗੀ ਗਵਰਨਰ ਉਤੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ।

ਰੁਕੋ ਉਹ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਓ! ਕਿ ਰਾਤ ਕਟ ਜਾਵੇ,
ਚਰਾਗ ਅਜੇ ਨਾ ਬੁਝਾਓ! ਕਿ ਰਾਤ ਕਟ ਜਾਵੇ।।

ਹਨੇਰੀ ਰਾਤ ਹੈ, ਤਾਰੇ ਨਾ ਦਿਨ, ਨਾ ਦੁਗਨੂੰ,
ਚਰਾਗ ਦਿਲ ਦਾ ਜਲਾਓ! ਕਿ ਰਾਤ ਕਟ ਜਾਵੇ।।

House For Rent

Three Bed room Brand New Suite. Near Kingsway and Moss. Rent Reasonable. Phone 254-5837(From 5.p.m. to 9.p.m.)

Basement For Rent

Two Bed Room Brand New Basement Suite. Reasonalbe Rent. Available immediately. Phone 254-5837(From 5. p.m. to 9 p.m.)

● ਮਸ਼ਕ

ਨਰਸ - (ਰੋਗੀ ਨੂੰ) ਮੈਂ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਖੰਘ ਰਹੇ ਹੋ। ਰੋਗੀ — "ਜੀ ਹਾਂ! ਕਿ ਜੇ ਰਾਤ ਭਰ ਮੈਂ ਇਹਦੀ ਮਸ਼ਕ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।"

ਰੂਪਰਾਏ ਇਲੈਕਟਰੀਕ ROOPRAI ELECTRIC

Certified & Licensed Electrician 18

FOR:

■ Electrical Repairs ■ Installations
■ Renovations ■ Plumbing ■ Residential Wiring ■ Tool Repairs & ■ Electric Stoves
ਅਸੀਂ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਚਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ (ਸਟੋਵ) ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਲੰਬਿੰਗ ਤੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਤਸੱਲੀ ਬਖਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਰਵਿਸ ਤੇ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ ਲਈ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ:

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਰੂਪਰਾਏ

Gurmit S. Rooprai

Ph. 879-0090

3943 Prince Edward St. Vancouver, B.C.

NORTH AMERICAN LIFE

NORTH AMERICAN LIFE
ASSURANCE COMPANY

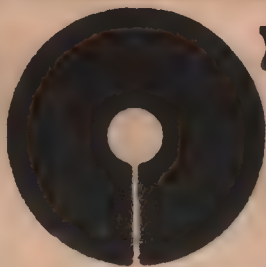
- Life Insurance
- Mortgage Insurance
- Children's educational Plans
- R R S P

Darshan Gill, M.A.

representative

320, 815 West Hastings St.
Vancouver, B.C. V6C 2W1
Bus. 685-9335
Res. 321-6360

ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਕੈਨੇਡਾ)

STATE BANK OF
INDIA (CANADA)

110 - 540 Burrard Street, Vancouver, B.C.

* OPEN UPTO 5 P.M. ON FRIDAYS

ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਬੈਂਕ

Bank Hours: Monday to Thursday 10.00 a.m. to 3.00 p.m.
Friday 10.00 a.m. to 5. p.m.

For Further
Information

Call

681-3428

TERM DEPOSITS

	\$1,000/- upto \$5,000/-	\$5,000/- and ABOVE
30—59 Days	8.50	9.50
60—89 Days	8.75	9.75
90—179 Days	9.00	10.00
180—364 Days	9.25	10.25
1—3 Years	9.50	10.50

SAVING DEPOSITS DAILY INTEREST ACCOUNT
RATE OF INTEREST 7 % pa

calculated on daily closing balance & paid as on last day of the month
Minimum Balance \$250

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਚਾਹੇ ਤੁਸੀਂ ਪੈਸੇ ਤਾਰ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੋ ਭਾਵੇਂ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਰਾਹੀਂ। ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਦੇ ਰੋਟ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤੇ ਹਨ।

SPECIAL RATES FOR DEPOSITS OF \$50,000 AND OVER
RATES SUBJECT TO CHANGE WITHOUT NOTICE

RUPEE DRAFTS & T.Ts. TO YOUR HOME TOWN IN INDIA
AT THE CHEAPEST RATES

ਘਰ ਸੰਸਾਰ

ਆਦਮੀ ਔਰਤ ਤੋਂ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?

□ ਹਰਪਾਲ ਕੌਰ

ਅੱਜ ਕਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਤਲਾ ਪੁਸ਼ਨ ਕਰੋ ਤਾਂ ਉੱਤਰ ਮਿਲੇਗਾ। "ਸੁੰਦਰਤਾ, ਸੁਹਣੀ ਪੁਸ਼ਾਕ, ਮਧੁਰਤਾ ਤੇ ਪਿਆਰ। ਜੀ ਹਾਂ ਬੜੀ ਹੋਂਦ ਤੱਕ ਆਦਮੀ ਔਰਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੁਭਾਵਿਕ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਹੈ। ਉਹ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਸੁਖਜ਼ਤਾ, ਕੋਮਲਤਾ, ਬਨਾਵਤ ਤੇ ਹਾਰ ਸ਼ਿਗਾਰ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਕੇਵਲ ਇਹ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਹਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਜੀ ਨਹੀਂ! ਉਹ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਔਰਤ 'ਚ ਬੜੀ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਉਹਦੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਸਾਦਗੀ, ਸੁਹਿਰਦਤਾ, ਗੰਭੀਰਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘਾਈਆਂ ਫੁੱਡਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ 'ਚ ਭੁੱਖਮਾਨੀ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਅਗਿਆਨ ਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵੀ ਹੋਵੇ।

ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਗੁੱਡੇ ਵਾਂਗ ਪਰਚਾਣਾ ਹੀ ਔਰਤ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ, ਫਿਰ ਵੀ ਮਰਦ ਤੇ ਔਰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਪਵਿੱਤਰ, ਡੂੰਘੀ ਤੇ ਦੋਸਤੀ ਭਰੀ ਨੇੜਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਨੇੜਤਾ ਕਿ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ 'ਚ ਕਿਸੇ ਓਪਰੇਪਨ ਦਾ ਅਗਿਆਨ ਨਾ ਰਵੇ ਉਹ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨੂੰ ਸਦਾ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਉਹਦੇ ਸੁਖ-ਦੁੱਖ ਤੇ ਉਤਰਾਉ ਚੜ੍ਹਾਉ ਦਾ ਸਾਥੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ 'ਚ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਔਰਤ ਆਦਮੀ ਦੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿਸਥੀ ਜੀਵਨ 'ਚ ਇਹ ਆਤਮਕ ਏਕਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅਸਲ 'ਚ ਪੁਰਸ਼ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਕੋਮਲ ਜਿਹਾ ਸਹਾਰਾ ਵਾਸਤਵ 'ਚ ਉਹਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਸਤਰੀ ਕੇਵਲ ਬਾਹਰੀ ਫੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਉਹਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜਾਣਦੀ ਹੈ, ਵਾਸਤਵਿਕ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਤੇ ਸੁਭ ਨਾਲ ਉਹਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਉਹ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਅਖਵਾ ਸਕਦੀ। ਔਰਤ ਵੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਔਰਤ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਸਿਰ ਰੱਖ ਕੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਭਾਰ ਲਾਹ ਸੁੱਟੇ। ਆਦਮੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਹਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਤਲਖੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਭੱਜ ਜਾਵੇ। ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਸਹਾਰਾ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਪਹਿਲ ਕੌਣ ਕਰੇ? ਅਕਸਰ ਦੋਵੇਂ ਉਲਝ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਅਤ੍ਰਿਪਤ ਹਨ ਤੇ ਇੱਥੇ ਔਰਤ ਦਾ ਚਰਿਤਰ ਫਿਰ ਪਰੰਪਰਾ ਵਾਦੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੁਰਸ਼ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਵਲ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨੀ ਦਾ ਆਦੀ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਉਹਦਾ ਖੁਸ਼ਹੁਰਤ ਸਹਾਰਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ 'ਚ, ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਵੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਧੁੱਪ 'ਚ ਸੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ 'ਚ ਰੁੱਖਪਣ ਤੇ ਚਿਤਚਿਤਾਹਟ ਇਸੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਸਿਰ ਦਾ ਭਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੌੜੇ ਸੱਚ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੈਂ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਆਖਾਂਗੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ 'ਚ ਵੀ ਮੁਸਕਰਾਏ ਤੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਵੇ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜੀਵਨ ਅਕਸਰ ਇਸ ਲਈ ਤਲਖ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਾਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ 'ਚ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਦੀ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਦੀ ਪੰਸੇ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਤਨੀ ਪਤੀ ਤੋਂ ਇਨੀ ਰੁੱਸੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਚ ਉੱਕਾ ਰੁੱਚੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ ਪਰ ਇਹ ਵਿਹਾਰ ਆਪ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕਲ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਚ ਨੇੜ ਦਾ ਸਾਥ ਜਿੰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਉਨੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਸੱਧਰ ਨਹੀਂ।

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਪਤੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਹਨ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਫਿਲਾਸਫੀ 'ਚ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਧਾਓ ਤੇ ਰੱਬ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਉਤਰੇ ਜਾਂ ਉਦਾਸ ਚਿਹਰੇ ਨਾਲ ਅਰੁੰਚੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਉ। ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪੱਖ ਕੱਢਣਾ ਸਿੱਖ ਜਾਉ। ਤੁਹਾਡੇ ਪਤੀ ਆਲੋਚਕ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਇੱਕ ਅਲੋਚਨਾ ਨੂੰ ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰੋ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਮੋਕਾ ਦਿਉ, ਆਪਣੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਦਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਚਿੰਨੀਆਂ 'ਤੇ ਕਦੇ ਨਾਂ ਲੜੋ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਂ ਕੁੜੀਆਂ

ਲਿਖਿਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਉੱਕਾ ਪੜ੍ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਸੁਣਾਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਉ। ਵੇਖੋ, ਉਹ ਜੋ ਕੁੱਝ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਦਿਮਾਗਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਭਰਾ ਮੰਨੋਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੇ ਤੰਗ-ਨਜ਼ਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਫਿਰ ਪਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਤਾਅਨਾ ਵੀ ਨਾ ਦਿਉ ਕਿ 'ਘਰ' 'ਚ ਖਾਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਏ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹੋ।' ਉਹ ਤੁਹਾਥੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਲਝਣਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਕਰੋ। ਗੁਆਂਢਣ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੁਆਂਢਣ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਦਿਓ। ਪਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾਣਾ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਵੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝੋ, ਵੀਣਾ ਦੇ ਕੋਮਲ ਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੋੜਦੇ ਰਹਿਣਾ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ। ਸੁਹਣੇ ਰਵੇ, ਮੁਸਕਰਾਂਦੇ ਰਵੇ ਅਤੇ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਪਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੋ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਬਹੁਤ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਭਾਵੁਕ ਹੈ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸੋਟ ਸਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੇ। ਕਵੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬਨਣ ਲਈ ਫੋਲਾਦ ਦਾ ਜਿਗਰ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਉਲਝਣਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕੋ ਲੋ ਸਹਿ ਜਾਉ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਮਲ ਦਿਲ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਥਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਰ ਪਾਉਣਗੀਆਂ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਚ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸੋਕ ਤੇ ਰੁੱਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਚੰਗੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖੋ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਉ। ਹਲਕੇ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਵਧੇਰੇ ਬਨਾਵਤ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨਾ ਲਓ। ਕਵੀ ਸਾਦਗੀ ਤੇ ਸਰਲਤਾ 'ਤੇ ਜਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਹਾਂ, ਆਪਣੇ ਕਵੀ-ਪਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਕਵੀ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਪੰਸੇ ਕਰੋ, ਉਹ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਹੋਵੇ, ਸਗੋਂ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹੋਵੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹਨ ਤਾਂ ਆਟੇ ਦਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਤੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਲੈਕਚਰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਵੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਪਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀ ਹਨ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰੱਖਦੇ ਹੀ ਹੋਵੋਗੇ। ਚੋਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋਵੋਗੇ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵੀ ਸਮਝੋ ਤੇ ਉਹਨਾਂ 'ਚ ਸਾਥ ਦਿਓ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਪਤੀ ਅਮੀਰ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗ 'ਤੇ ਲੱਦੀ ਨਾ ਫਿਰੋ। ਪਨ ਤੋਂ ਇਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਓ ਕਿ ਪਤੀ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇਹ ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਉਹਦੀ ਦੌਲਤ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਦੌਲਤ ਤੋਂ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਹੋ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਉਸ ਖਾਲੀਪਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ ਜਿਹੜਾ ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਰਮੀ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਦੌਲਤ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਤੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਤੇ ਸੱਚਾ ਸਾਥ ਦਿਓ।

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਪਤੀ ਗਰੀਬ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪਤੀ ਸਮਝੋ, ਗਰੀਬ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਆਖੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਉੱਕਾ ਸ਼ੌਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਮੂਲੀ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਚ ਵੀ ਨਾਰੀ-ਸੁੰਦਰਤਾ ਸਥਿਰ ਰੱਖੋ। ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਹਰ ਮੁਆਮਲੇ 'ਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿਓ ਤੇ ਇਹ ਸਮਝੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਦੋ ਸਿਪਾਹੀ ਹੋ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਵੀ ਹਨ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਸੌਂਦੇ ਵੀ ਹਨ, ਪਰ ਦ੍ਰਿੜਤਾ, ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਹੌਸਲਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਮਹਾਨ ਇਸਤਰੀ ਹੋ ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੀ ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਸੁੱਖ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣਾ ਸੁੱਖ ਸਮਝ ਸਕਣ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਪੁੰਜੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ 'ਚ ਬਿਤਾਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਘੜੀ ਨਾ ਸੋਚੋ, ਤੁਹਾਡੀ ਮਿਲਵਰਤਨ ਨਾਲ ਸੁਨਹਿਰੇ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਗਤ 'ਚ ਜ਼ਰੂਰ ਮੁਸਕਰਾਉਣਗੇ।

ਬਲਬੀਰ ਸਨੇਹੀ

ਯਾਰੋ! ਕੀ ਨਈਂ ਹੋਇਆ? ਸਾਲ ਚੁਰਾਸੀ ਵਿਚ।
ਕਿਹੜਾ ਦਿਲ ਨਈਂ ਹੋਇਆ? ਸਾਲ ਚੁਰਾਸੀ ਵਿਚ।

ਧਰਤੀ ਰਜ ਰਜ ਹੋਈ, ਅੰਬਰ ਪਿੱਟ ਉਠਿਆ,
ਖੂਨ ਹੈ ਐਨਾ ਚੋਇਆ, ਸਾਲ ਚੁਰਾਸੀ ਵਿਚ।

ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਂ ਕੇ ਵੀ ਢੋਈ ਨਾ ਮਿਲੇ ਕਿਤੇ,
ਜਿਸ ਬੀਜ ਫੁੱਟ ਦਾ ਬੋਇਆ, ਸਾਲ ਚੁਰਾਸੀ ਵਿਚ।

ਬੇਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਵਹਾਇਆ ਕਦਮ ਕਦਮ,
ਹਰ ਦਿਲ ਵਾਲਾ ਮੋਇਆ, ਸਾਲ ਚੁਰਾਸੀ ਵਿਚ।

ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਜੀਵਨ-ਬੀਮਾ (Life Insurance) ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੋਨ

ਕਰੋ:

ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ
SUN LIFE OF CANADA
Res. 325-7244
Off. 681-5321

ਕਵਿਤਾ ਜਿਉਲਰਜ਼

ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗਹਿਣੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਵਿਤਾ ਜਿਉਲਰਜ਼ ਤੇ ਆਓ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸੋਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਓ ਜਾਂ ਸਾਥੋਂ ਖਰੀਦੋ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁੜਵਾ ਕੇ ਨਵੇਂ ਗਹਿਣੇ ਬਣਵਾਓ। ਅਸੀਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕਾਟ ਬਹੁਤ ਵਾਜਬ ਲਾਵਾਂਗੇ।

ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ।

Contact:

Sukhvinder (Sunny) Prop.

Bus: 875-0611 Res: 324-4897

4183 Fraser St., Vancouver, B.C. V5V 4G1

ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ: ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਸ. ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜਿਲਾ ਅਕਾਲੀ ਜਥਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਅਤਿ ਘਟੀਆ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਬਹੁਤ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

FRIENDS AUTO BODY & PAINTING LTD.

5605 BYRNE RD.
BURNABY, B.C.

Burnaby Auto Auction Building

- ☐ I. C. B. C. JOB
- ☐ FREE ESTIMATES
- ☐ FREE COURTESY CAR
- ☐ RUST REPAIRS
- ☐ FIBRE GLASS OR CUT OUT WORK

YOU NEVER KNOW UNLESS YOU TRY

15 Years Experienced People

VISIT OR CALL MR. GURU

PH. 430-4233

NON-SMOKERS & SMOKERS

TOGETHER
WE ARE
STRONGER

NORTH AMERICAN LIFE
Permanent & Terms SUDESH KALIA Plan

- * Life and Group Insurance
- * Retirement & Pension Plans
- * Company Pension and Health Benefit Plans
- * Estate Protection
- * Business & Mortgage Insurance

Ph. 685-9335

ਫਿਲਮ ਦਰਸ਼ਨ

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਹੌਲੀਵੁਡ ਤੇ ਹੌਲਾ

ਹੌਲੀਵੁਡ ਤੋਂ

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀਡੀਓ ਨੇ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਹੌਲਾ ਬੋਲ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਵੀ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਸਿਨੇਮਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਲਗਭਗ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਕੱਲੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਸੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਥੀਏਟਰ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਿਖਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਵੀਡੀਓ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬ ਆਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਹੁਣ ਪੁਰਾਣੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਬੰਬਈ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਵੀਡੀਓ ਕੈਸਟ ਦੇ ਦੌਰ ਤੋਂ ਬਰਬਰ ਕੰਬ ਰਹੇ ਹਨ ਉਥੇ ਹੌਲੀਵੁਡ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਐਕਟਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਕਵੀ ਰਾਜ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕੇ ਹੌਲੀਵੁਡ ਵਿਚ ਕੇ. ਆਰ. ਫਿਲਮਜ਼ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਉਹ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀਡੀਓ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ 26 ਫੀਚਰ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 1986 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁਗਣੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਕਵੀ ਰਾਜ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਐਨ. ਬੀ. ਸੀ. ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਸੀਰੀਜ਼ St. Else Where ਭਾਰਤੀ ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਰੋਲ ਕਰਕੇ ਨਾਮਨਾ ਖੋਟਿਆ। ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਚਾਲੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਵੀ ਰਾਜ ਨੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਐਕਟਿੰਗ ਕੋਚ ਲੀ ਸਟਰਾਸਬਰਗ ਤੋਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਜਿਸਨੇ ਕਿ ਮਾਰਲਨ ਬਰੈਂਡੋ, ਡਸਟਨ ਆਫ ਮੈਨ, ਐਲ ਪਸੀਨੋ ਅਤੇ ਪਾਲ ਨਿਊਮਨ ਵਰਗੇ ਐਕਟਰ ਚੰਡੇ ਹਨ।

ਕਵੀ ਰਾਜ ਦਾ ਜਨਮ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਬਿਤਾਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਕੋਲ ਐਮ. ਏ. ਦੀਆਂ ਦੋ ਡਿਗਰੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸਿਨੇਮੇ ਦੀ ਖਿਚ ਉਸਨੂੰ ਹੌਲੀਵੁਡ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਲੈ ਆਈ।

ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਦੋ ਕਿਨਾਰੇ ਸੀ। ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬਣੀ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਭੇਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਦੂਜੀ ਫਿਲਮ 'ਨਿਆ ਸਵੇਰਾ' ਕੇ. ਆਰ. ਫਿਲਮਜ਼ ਵਲੋਂ ਗੋਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। 'ਨਿਆ ਸਵੇਰਾ' ਕੇਵਲ ਦਸਾਂ

ਕਵੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੰਚਨ ਹੁੰਦਲ ਫਿਲਮ 'ਨਿਆ ਸਵੇਰਾ'

ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਢਾਈ ਘੰਟੇ ਦੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਵੀ ਰਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਛੇ ਫਿਲਮਾਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ — ਏਕ ਮੁਸਾਫਰ, ਆਖਰੀ ਸਫਰ, ਹੋਟਲ 420, ਨਈ ਦੁਨੀਆਂ ਨਵੇਂ ਲੋਗ, ਪਹਿਲਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਟੁਟਾ ਕਿਨਾਰਾ।

ਕਵੀ ਰਾਜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੰਬਈ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੌਲੀਵੁਡ ਵਿਚ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਕਾਲੋਨੀ ਹੌਲੀਵੁਡ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਕਵੀ ਰਾਜ ਅਪਰੈਲ ਵਿਚ ਇਕ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਫਿਲਮ ਥੀਏਟਰ ਦਾ ਅਦਾਰਾ ਵੀ ਕਾਇਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੋ ਨਵੇਂ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਵੇਗਾ।

ਕਵੀ ਰਾਜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, "ਮੇਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਬੀਮ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਉਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕਲਚਰ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਦੋ ਕਿਨਾਰੇ' ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। ਉਥੇ 'ਨਿਆ ਸਵੇਰਾ' ਵਿਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗਰੇਂਟਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 'ਹੋਟਲ 420' ਵਿਚ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਹੋਟਲ ਮਾਲਕ ਵਲੋਂ ਹੋਟਲ ਮਾਰਕੀਟ ਦੀ ਲੁਟ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੀ ਬੀਮ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਕਵੀ ਰਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸਿਰਜਣਾ ਜੋ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਫਿਲਮਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੇ. ਆਰ. ਫਿਲਮਜ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਇਹ ਹੈ

K.R. Films - Hollywood

P.O. BOX 3486

Hollywood, CA. 90078 U.S.A.

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

■ BUYING
■ SELLING

Free Evaluation For Your
Property Call Any Time
Without Any Obligation.

Malkit Dhami, M.A. (Eco.)

Office: 736-3831 Res: 434-8548

Pager 524-8581, #2229

Real Plumbing & Electrical Supply

7211 Main St. (at 56th Ave.)
VANCOUVER, B.C. V5X 3J3

- ਸੇਲਜ਼ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ
- ਪਲੰਬਿੰਗ
- ਗੇਟਿੰਗ

- ਬਿਜਲੀ ਵਾਲੇ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਟੈਂਕ
- ਸਰਮਿਕ ਟਾਈਲਜ਼ ਇਨਸਟਾਲੇਸ਼ਨ

Do-It- Yourself

- ਅਸੀਂ ਫਰਿਜ਼ ਤੇ ਸਟੋਵ ਵੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Satwinder Reehal ਸਤਵਿੰਦਰ ਗੀਰਲ

Ph. 324 - 7066

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ?

- ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
- ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ
- ਇੰਡੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣੀ ਹੋਵੇ। ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ (ਗੋਦ ਲੈਣਾ) ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਆਰਫਨ (ਯਤੀਮ) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ਼ੀ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ।
- ਬਿਜਨਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ

- ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਇਨਕੁਆਰੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।
- ਟੈਮਪਰੇਰੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ।

- ਗੈਰਰਿਨਿੰਗ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਵਿਜ਼ਟਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਇੰਡੀਆ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਡਾਈਵਰਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਜਾਂ ਫੁਨ ਕਰੋ

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ

ਘਰ (604) 228-0452

(604) 733-5611

ਟੈਲੇਕਸ 04-508746

Malkit Singh Parhar

#201-1275 W. 6th Avenue,

Vancouver, B.C. V6H1A6

(ਪੰਨਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਸ੍ਰੀ ਜਿਓਤੀ ਬਾਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਰਾਜੀਵ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਦੇਖ ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਪਰ ਉਸਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਮਿਲਣੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੁਝ ਚਿਰ ਲਈ ਠਹਿਰਿਆ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਵੇ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਰਾਜੀਵ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਡੂਕ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜੀਵ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਜਰਨੇ ਬਹੁਤ ਔਖੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਮਰਾਜੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਸੀ ਤਾਕਿ ਫਿਰਕੂ ਫਸ਼ਾਦ ਭੜਕਾ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਪਰ ਇਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਇਹ ਚਾਲ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਰਹੇ।

ਸ੍ਰੀ ਬਾਸੂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਲਾਲ ਝੰਡੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ? ਜੇ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਸਾਡੀ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ।

ਆਰਥਿਕ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦਾ ਤੋੜਨਾ

ਸ੍ਰੀ ਜਿਓਤੀ ਬਾਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕੇਵਲ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਸ਼ਹਿ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਸਗੋਂ ਆਰਥਿਕ ਵਾਅਦੇ ਵੀ ਕਦੇ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਪਲੈਨਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਸਾਰੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਵੱਧ ਮਾਲੀ ਇਮਦਾਦ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਘੱਟ। ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਬੰਸ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਫੇਵੀ ਯੋਜਨਾ ਵੇਲੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਫਲੂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮੀਰ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਹੋਰ ਗਰੀਬੀ ਵੱਲ ਧੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧੀਆਂ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦਣ ਸ਼ਕਤੀ ਘਟੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦਣ ਸ਼ਕਤੀ ਘਟਣ ਨਾਲ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਧੀ। 1980 ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਵਧੀ। ਕਣਕ ਦੀ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਂ, ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਪੰਜ ਗੁਣਾਂ, ਸਟੀਲ ਤੇ ਲੋਹੇ ਦੀ ਛੇ ਗੁਣਾਂ। ਏਸੇ ਕਾਰਨ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਤ੍ਰੀਪੁਰਾ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਫੇਵੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ।

1980 ਵਿਚ ਡੇਢ ਕਰੋੜ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਨ - ਅੱਜ ਸਵਾ ਦੋ ਕਰੋੜ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋ।

ਸ੍ਰੀ ਜਿਓਤੀ ਬਾਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1960 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੀਤੀ ਨੇ ਹੀ ਆਸਾਮ, ਪੰਜਾਬ, ਮੀਜ਼ੋਰਾਮ ਅਤੇ ਤ੍ਰੀਪੁਰਾ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਉਲਝਾਇਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖਵਾਦੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਜੋ ਇਕ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਟੋਟੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੋਣਗੇ। ਤ੍ਰੀਪੁਰਾ ਵਿਚ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਕਬਾਇਲੀ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ। ਏਸ ਕਾਰਨ ਕਬਾਇਲੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਚੋਣ ਸਮਝੌਤੇ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਕੁਝ ਮੀਜ਼ੋਰਾਮ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਮੀਜ਼ੋਰਾਮ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਲਿਆਈ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਨਿਖੇੜਿਆ, ਉਸੇ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਤੋੜ ਦਿਤੀ। ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਾਲ ਝੰਡਾ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਤੇ ਜਿੱਤੀ।

ਸ੍ਰੀ ਬਾਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਡਿਕਟੇਟਰਾਨਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਸਿਕਮ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਗਵਰਨਰਾਂ ਨੂੰ ਜਮਹੂਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋੜਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਬਾਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਰੁਝਾਨ ਖਤਰਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਹ ਆਪ-ਬੀਤੀ, ਜਾਂ "ਅਫਜ਼ਾਲ" ਹੋਵੇ ਜਗ ਬੀਤ, ਕਹਾਣੀ ਕੁਈ ਸਣਾਓ! ਕਿ ਰਾਤ ਕਟ ਜਾਵੇ।।

(ਪੰਨਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੇ ਸਮੂਹਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਵਾਉਣ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਣੇ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸਮੇਂ ਤਿੰਨ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ-ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੋਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਹੋਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਧਰਤ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦੀ...

ਆਨੰਦਪੁਰ: ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਅਖਬਾਰਾਂ, ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਕਿਹੜਾ ਨਾਂਅ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਛਪਿਆ ਜਾਂ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ 'ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ' ਭਾਰੀ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜੇਤੂ ਰਹੇਗਾ।

1664 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਵਲੋਂ ਆਬਾਦ ਕੀਤਾ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂਅ ਇਕ ਅਤਿਅੰਤ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਮਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ "ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ" ਕਰਕੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਜੀਬ ਵਿਅੰਗ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਕਤੂਬਰ 1973 ਵਿਚ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਮਤਾ 8 ਸਾਲ ਤਕ ਅਣਗੌਲਿਆ ਪਿਆ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਮੋਰਚੇ ਪਿਛੋਂ ਹਾ ਤਿਖੀ ਬਹਿਸ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ।

ਪਰ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਮਹਾਨਤਾ ਤੇ ਗੌਰਵਤਾ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਾਪਰੀਆਂ ਉਹ ਆਸਾਰਣ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵਾਂ ਮੌਜ਼ਾ ਦਿਤਾ।

ਸ਼ਿਵਾਲਕ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਵਸਿਆ ਇਹ ਨਗਰ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਨੌਂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ ਜਦੋਂ 1675 ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉੱਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਬਲੀਦਾਨ ਦਿਤਾ।

1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁਗਲ ਸਲਤਨਤ ਨੇ ਇਸ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰੜਕਿਆ।

ਇਥੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਚਲਾਈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਯੁਧ ਵਿਦਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਰੂਪ ਦਿਤਾ ਕਿ ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਨ ਲੜਾਕੂਪਣ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਬਣ ਗਿਆ।

ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਗਤਕੇ ਤੇ ਨੇਜਾਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਜੋਹਰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਥੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਣ, ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਅਤੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ।

ਦਸੰਬਰ 1705 ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮੁਗਲ ਰਾਜਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਛੱਡ ਗਏ ਤੇ ਦੱਖਣ ਵਲ ਗਏ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮੁਕਤਸਰ ਦਾ ਯੁਧ ਲੜਿਆ ਅਤੇ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣਾ ਸਰਬੰਸ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ।

(ਪੰਨਾ 4 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਅਨੇਕਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਬਹਾਦਰਾਂ ਨੇ ਉਮਰ ਕੈਦਾਂ ਕੱਟੀਆਂ, ਫਾਂਸੀਆਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜਬਤ ਕਰਵਾਈਆਂ, ਜ਼ਰਾ ਮੱਥੇ ਵੱਟ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ।

ਇਸ ਲਈ ਵੀ 'ਬਦੇਸ਼ੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ' ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਜਬਤੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿ ਇਦਰਾ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਲੁਟੇ ਸਾੜੇ ਗਏ ਤੇ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਬੇਬਰਮੀ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਜ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੌਤਾ ਸਿੰਘ ਝੀਤਾ ਤੇ ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸਾਬਕਾ ਰੋਸ ਗੁ: ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ "ਮੈਂ ਵੱਖਵਾਦੀ ਭਾਵ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਨਹੀਂ।" ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਸ਼ੇਖ ਲੱਗਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਿਰਕਣ ਲੱਗ ਗਏ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਦੇ ਘਰ ਲੱਗੀ ਬੰਸਤਰ ਹੀ ਦਿਸਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮਿਠਾ ਕਰਕੇ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਵਿਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਬੰਸਤਰ ਹੀ ਸਮਝਣ। ਅੱਗ ਲਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਾਇਰ ਬਰਗੇਡ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਫੂਨ ਕਰਨ ਡਰੇ ਹਨ। ਬੰਸਤ ਪੱਗਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਰੰਗ ਹੈ। ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਚੁੜਿਆ ਹੈ, ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਪੰਨਭਾਗ ਕਹਿਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਹਾਂ ਇਕ

ਐਂਟੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਪਾਠਕ
ਬਿਕਰ ਸਿੰਘ ਬੀ. ਏ. ਬਰਨਬੀ

ਘਟੇ ਹਨੇਰੇ ਨੇ, ਛੱਡੋ ਨਾ ਆਸ ਦਾ ਦਾਮਨ!
ਸੁਝਾ ਦੀ ਆਸ ਵਧਾਓ! ਕਿ ਰਾਤ ਕਟ ਜਾਵੇ।।

ਕੰਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਉੱਚੀ ਲੰਮੀ, ਮੂੰਹ ਮਥੇ ਲਗਦੀ, ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਚਾਲ ਚਲਣ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਮਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 27-28 ਸਾਲ ਹੋਵੇ। ਲੜਕਾ ਉਚਾ ਲੰਮਾ, ਸੋਹਣਾ ਸੁਨੱਖਾ, ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ, ਇਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵੈਲ-ਸੈਟਲਡ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੰਦਰਾਂ ਏਕੜ ਜਮੀਨ ਅਤੇ ਛੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਬੈਂਕ ਅਕਾਊਂਟ ਹੈ। ਪਰ ਤਲਾਕ ਸੁਦਾ ਹੈ। ਉਮਰ 39 ਸਾਲ। ਸਰੀਰ ਪਤਲਾ ਅਤੇ ਚੁੱਸਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵੇਖਣ ਨੂੰ 28-29 ਸਾਲ ਦਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਇੰਡੀਆ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਕਿਪਰੇ ਦੀ ਹੋਵੇ। ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣ ਹੋਣ ਲਿਖੇ ਪੜੇ ਤੇ ਚਿਠੀ ਲਿਖਣ:—

The Canada Darpan, Punjabi Weekly
P.O Box 67344, Station 'O'
VANCOUVER, B.C., V5W 3T1

ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪੰਜ ਸੌ ਕਾਰਕੁਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਜਲੰਧਰ — ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਿਧਾਇਕ ਕਾ: ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ 67 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚੋਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜ ਸੌ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ 30 ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ 45 ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ 25 ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੇ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ 30 ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਵਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਿਤੀ ਗਈ।

KAM

Accounting Service

- ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ
- ਬੁੱਕਕੀਪਿੰਗ
- ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ
- INCOME TAX
- BOOKKEEPING
- ACCOUNTING

KAM DHALLA

874-9855 Res: 681-6642

2707 Main Street, Vancouver, B.C
[at Loyal Furniture]

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿੱਚ

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਰ ਖਰੀਦਣੀ ਜਾਂ ਬਦਲਣੀ ਹੋਵੇ, ਸਪੋਰਟਸ ਕਾਰ, ਵੈਨ ਜਾਂ ਪਿਕਅੱਪ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੂਨ ਕਰੋ।
ਲਖਬੀਰ (ਲੱਕੀ) ਗੱਖੜ

ਸਿਵਰਲੈਟ, ਓਲਡਸਮੋਥਾਈਲ, ਕੋਡਲਿਕ, ਸ਼ੇਵੀ ਟਰੱਕ

OFF: 859-5271

RES: 853-1928

Toll free: 530-0254

Financing is available (O.A.C.)

FOR YOUR ANY AUTOMOBILE NEEDS, CALL OR SEE (LUCKY) At

motorcade

"THE PEOPLE"

McCALLUM RD., At South Fraser Way, ABBOTSFORD, B.C.

ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

1 HOUR PHOTO SERVICE
KARTAR PHOTO STUDIO

6660 MAIN STREET, (at 51st Ave.)
VANCOUVER, B.C.

We Do Passport, 5 Mins.
Service, Portrait Photos &
Weddings

Ph. 321-7020

ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ — ਜਨਰਲ ਅਰੋੜਾ

ਵਾਰਾਨਸੀ — ਲੈਫਟੀ. ਜਨਰਲ(ਰਿਟਾ.) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਹਿੰਸਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਹੀਰਾਂ ਤੁਰਤ ਰੋਕੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਥੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਫੋਰਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਨਰਲ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ "ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਅਨਸਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜਿਹੜੇ "ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਨ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।

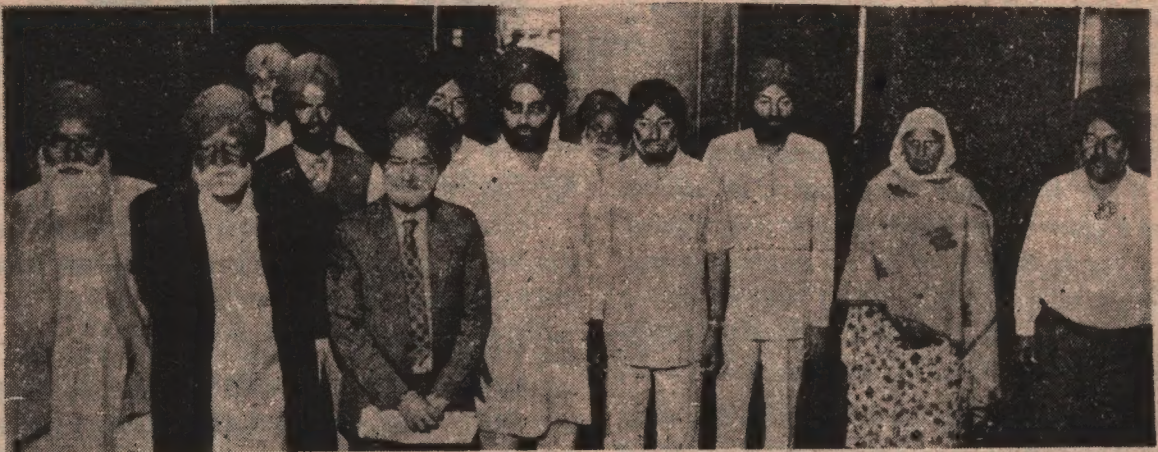
ਜਨਰਲ ਅਰੋੜਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲਾ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਸਲਾ ਹਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਭਰਪੂਰ ਮਾਹੌਲ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਛੇਤੀ ਹੱਲ ਲਈ ਇਛੁਕ — ਬਾਬੂ

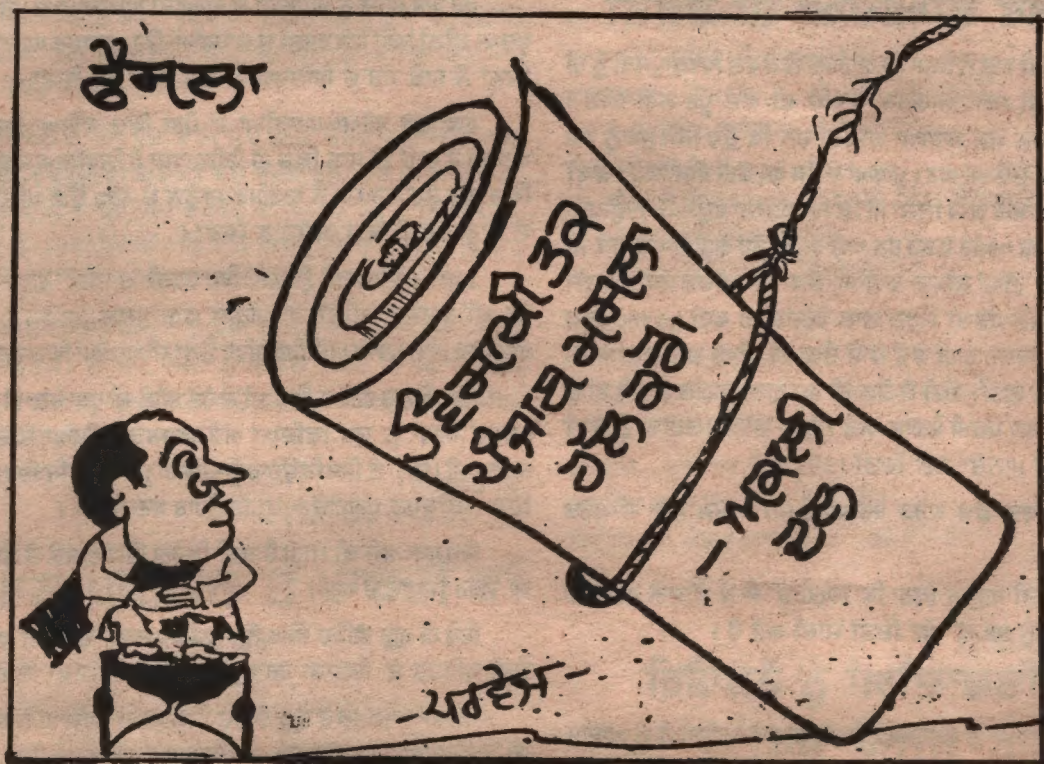
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਤੀ ਬਾਬੂ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਇਛੁਕ ਹਨ। ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਪੋਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਬੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਛੇਤੀ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਬੂ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੁੜ ਮਿਲ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ।"

ਪੋਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕਦੇ ਆ ਰਹੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਲਈ ਸਾਰਥਕ ਸੁਝਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਸਟਾਪ ਪ੍ਰੈਸ — ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਰੂਸੀ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅਗਵਾਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ।

ਮੰਡਲਵਾਰ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵਫਦ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਟੀ. ਸਤਾਰਾਵਾਲਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਪਰ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਜਪਾਲ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਵਫਦ ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਅੰਦਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। —(ਫੋਟੋ: ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ)

GURU BAZAAR

6529 Main St. (49th Ave.)

Vancouver, B.C.

Ph: 327-4422

Printed Crepe De Chine

2 Suits For

\$16⁰⁰

Plain King Palace

4 Yards For

\$9⁹⁹

ਚੈਸਟਰਫੀਲਡ ਦੇ ਕਵਰ

ਰਜਾਈਆਂ ਦੇ ਗਿਲਾਫਾਂ ਵਾਸਤੇ ਨਵੀਂ ਸ਼ਿਪਮਿੰਟ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ

ROKKO SAREES & FABRICS

6201 Fraser St. (46th Ave.)

Vancouver, B.C.

Ph: 327-3033

ROKKO SAREES

S
A
L
E

ROKKO SAREES

ROKKO SAREES

S
A
L
E

ROKKO SAREES